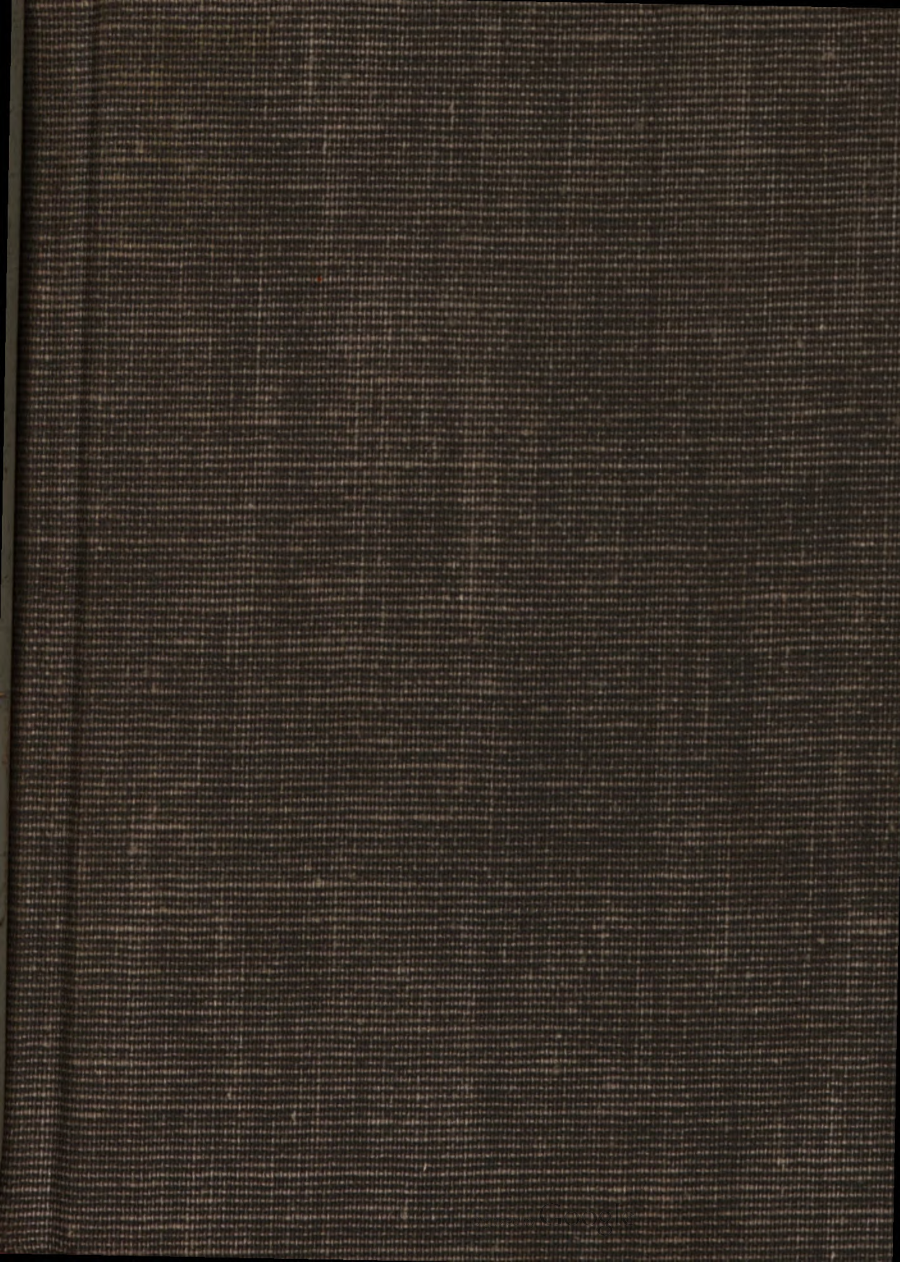
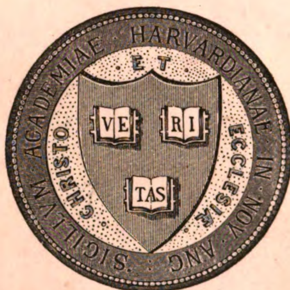

SIGILLVM ACADEMIAE HARVARDIANAE IN NOV ANG
CHRISTO ET ECCLESIAE
VE RI TAS

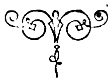
Hrvatske
NARODNE PJESME

što se pjevaju

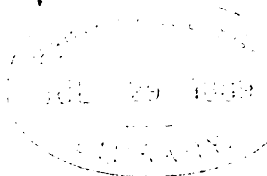
PO ISTRI I KVARNERSKIH OTOCIH

preštampane iz

„NAŠE SLOGE“

U TRSTU
Tiskarnica Sinovah K. Amati
1879.

11.

Pripomenak.

Uprava „Naše Sloge“ držala je od prvoga početka, da će se mnogo odužiti narodnoj stvari, ako pobere sve blago jezika hrvatskoga po Istri, pak to u zgodno doba štampom preda svietu, neka sudi koliko još ima krepčine u ovom narodu, što je ciele vjekove zapušten dremao ni neznajuć, da je udo velike obitelji, koja još izumrla, znamenite kuće, koja se još izkopala nije. I tako božjom pomoću počimamo štampati današnjim brojem narodne pjesme, što se pjevaju po Istri i Kvarnerskih Otocih. Ali prije mislimo, da nam je koješta spomenuti, to za prošlo što je učinjeno, to za buduće, što se ima učiniti.

Pjesamah imamo baš mnogo. Zahvaliti nam je na tom sliedećoj gospodi:

Mihovilu Laginji, duh. pomoćniku u Lovranu; za nekoje pjesme iz iztočne Istre;

Antunu Fabrisu, duh. pomoćniku u Lindaru kod Pazina, koj je još djakom tamo pobilježio koješta;

Mikuli Lukačiću, učitelju u Milohnić-Selu na otoku Krku;

Blažu Košari, sada duh. pomoćniku u Kavranu (dolnja Istra), koj je na svom domu u Promonturu, pobrao divnih junačkih pjesamah;

G. Poljaninu, (Dru. med. G ... u) za ono, što je još učenik g. 1859 sabrao u Okolici Dobrinjskoj na otoku Krku i po Vinodolu;

Petru Uraviću, sada slušatelju filozofije u Gracu. I on je sakupio još gimnazijalac liepu sbirku pjesamah iz Dobrinjštine, te iz *Unijah* niže Lošinja;

Jakovu Volčiću, sada kapelanu u Zarečju kod Pazina. Taj poštovani starina, tvrd prijatelj pokojnog Frana Kurelca, doselivši se k nam iz Kranjske pravo je pojmio svoje poslanstvo. Došao je brat k bratu, učitelj k neukomu, tješitelj nevoljnomu. Kad se još iz Istre od tisuć glasovah glasa čulo nije, Volčić je dojavljivao u Slov. Glasnik i u Novice, sve što mu se je činilo vrednijega. Kolike poslovice i druge rečenice je protumačene on u novine zahranio!, najmanji spomenik naše starine on je svietu oznanio! Njegovih je pjesamah mnogo. Poslao nam jih je u dva puta pismi od god. 1873. i 1874, punimi rodoljubnog žara. Da nam je samo više Volčićah!

Sad nam valja koju reći o samih pjesmah.

One nisu sve pobrane kako bi imale biti, al to je oprostivo, jer nije najlaglja stvar zapisati pjesmu ma na dlaku onako, kako si ju čuo. Ipak mi ćemo jih štampati, kako su

nam napisane. Vremenom ufamo se od samih sabiračah i od drugih rodoljubah, da će „N. Slogom“ u ruci sve popraviti, gdje bi što pogrešno bilo naznačeno. Ali da se razumijemo. Nevalja misliti, da se svaka pjesma može reći krivo zabilježena; jer istu pjesmu pjevaju dva sela svako na svoj način, to glede stvari same, to glede izgovora. Zato ćemo mi u ovom izdanju zabilježiti, *gdje* se pjesma pjeva, pak onaj koj se tamo desi, neka popravi, što bi krivo bilo, te nam u priliki blagohotno priposalje.

Pjesme su sadržaja vrlo različnoga, junačke, ljubavne, poučne, pobožne, a ima i vragoljanskih. Ali pametan čovjek neće zamjeriti, da i te štampamo, neka sve dodje na vidjelo. Slaba izpovjed bila bi ona, gdje bismo se samo dobri prikazivali. Narodni karakter tek se onda može ocieniti, ako poznaš sve vlastitosti i dobre i zle.

Po mogućnosti poredati ćemo pjesme tako da budu prvo junačke, onda pobožne, pak povjestne i ljubavne. Kako smo već oglasili u pozivu na predplatu, izdati će se ove pjesme i posebice u svežnjićih. Na dobitak nećemo gledati, samo da se štampa plati.

Napokon još jednu:

Naša je nakana, kako spomenusmo, sve pobrati, što će na dan suda za nas svjedočiti: i pjesme i poslovice i uganjke i priče i običaje i gatanja, jednom besjedom sve, u čem se razlikujemo od drugih zemljakah — sve, što je naša osebina. Kazuju nam, da su divni

ženitbeni običaji u dolnjoj Istri. To izgiba od dana do dana, a nikoga nije, da bi pobrao i vierno popisao. Ufamo se stalno, da će ovom prilikom mnogi, osobito mladji naši svećenici, na to pomisliti, pak tako liepo ime zaslužiti, kako ga je zaslužio Jakov Volčić i ostala po izbor družba, koju spomenusmo.

Pod svakom pjesmom naznačiti ćemo iz čije je sbirke, a to pokraćeno:

Volč.	sb.	—	reći	će	—	Volčićeva	sbirka
Polj.	„	—	„	„	—	Poljaninova	„
Luk.	„	—	„	„	—	Lukačićeva	„
Urav.	„	—	„	„	—	Uravićeva	„
Koš.	„	—	„	„	—	Košarina	„
Fab.	„	—	„	„	—	Fabrisova	„
p. Lag.	„	—	„	„		popa Laginje	„ itd.

HRVASTKE NARODNE PJESME

IZ ISTRE.

I. DIEL

JUNAČKE.

I.

Kraljević Marko služi cara.

(Iz Promontura).

Sinoć se je oženia Marko,
A jutros mu bila knjiga dodje:
Red mu dodje, da na vojsku podje!
Njemu majka žuto brašno spravlja.
Ljubi mu je košulju šikala
Zlatnom žicom, srebrnom iglicom,
Svaki punat suzicom livala,
Sva košulja u suzam plivala.
Ljubi mu je košulju davala,
Sele ga je mlada upitala:
„Ala, Marko, moj mijeli brajne!
Kad ćeš, brajne, doći do dvorova?“
Ali Marko sestri odgovara:
„„Boga tebi, moja mila sele,
Kad uzrije javor jabukama,
Kad pobili perje na sokolu,
Onda mi se nadaj bilom dvoru!““
Al su mlade domišljate bile.
Sokola su mlikom zadajale,
A javor su vinom zalijale!
Kad se svrši devet godin dana
Urodia javor jabukama,

Na sokolu pobilila perja:
Još ni Marka ni od njega glasa!
Pa mu ljubi bilu knjigu piše:
„Odi doma, Kraljeviću Marko!
Uzrija je javor sa jabukom,
Pobilila na sokolu perja!“ —
Svršila se deseta godina,
Još ni doma Kraljevića Marka.
Andjelija ljubi govorila:
„Mandalina, moja zaovice!
Ovo j' nama deseta godina,
Da ni doma Kraljevića Marka.
Krojimo si robu na junačku,
Sedlajmo si dva najbolja konja:
Meni Vilu a tebi Goluba,
I mi odmo do dvora careva,
Mi si odmo pooditi Marka.“
One kroje robu na junačku,
Sedlaju si dva najbolja konja,
Ter su išle pred dvore careve.
Kad su došle pred dvore careve
Med sobom se pominjale straže:
Ala, bože, čuda nevidjena!
Lipe su ti dvi delije mlade.
Na pogledu kano i divojke
A na skoku kano i delije.“
Božju straži pomoć nazivaše:
„Bog pomozi stražo carovljeva.
Gdi mu sluga Kraljeviću Marko?“
„„Gori mu je u svitlim kamaram,
Gori sidi s virnom ljubi svojom!““
„Boga tebi, stražo carovljeva,

Zovi slugu Marka Kraljevića."
Veli straža Kraljeviću Marku:
„Bog te vidi, Kraljeviću Marko,
Tebe zovu dvi delije mlade,
Dvi delije znane i neznane,
I neznane nikad nevidjene!" —
Marko grede na bile barkune
Govore mu dvi delije mlade:
„Boga tebi, Kraljeviću Marko
Što ti negreš junak do dvorova?
Sele ti je priko mora dana,
Ljubi sutra za drugoga grede."
Kad je Marko riči razumia
Svoju j' lipu ljubi ostavia
I on grede caru čestitomu:
„Da, moj care, dobri gospodare!
Evo t' služim deset godin dana.
Plati mene da ja doma gredem;
Sele mi je priko mora dana
A ljubi mi za drugoga grede.
Moju si grem ljubi odkupiti,
Moju si grem sele pohoditi."
„„Virna slugo, Kraljeviću Marko,
Lipše sam te ljube dobavia!""
„Oj, moj care, mili gospodare!
Prva ljubav u srcu zavita
A druga je olovom polita."
Plati njega care gospodine
Plati njega i on doma grede. —
I metnu ga za se na konjika.
Kad su došli u srid gore crne
Progovara Kraljeviću Marko:

„Boga vami, dvi delije mlade!
Za koga je moja sele dana,
Za koga mi moja ljubi grede?“
Al su njemu mlade besidile:
„Bog te vidi, Kraljeviću Marko,
Još nepoznaš sele ni ljubovce!
Ljubi ti je s tobom na konjiku,
Sele ti je uza te na konja.

Koš. sb.

II.

Sultanija.

(Iz Promontura).

Piše knjigu care gospodine:
„Koji ima sina al sinovca
Da ga šalje caru za soldata!“
Svak da ima sina al sinovca,
Neg da nima starac Viduline.
On da ima do osam ćerica
I devetu Sultaniju mladu.
Sultanija ćali govorila:
„Da, moj ćale, milo dobro moje!
Kroji meni robu na jednako
I sedlaj mi konja na junačku,
Da ja gredem za te za soldata.“
„„Sultanija, drago dite moje!
Kamo će mi žute kose tvoje,
Kamo će mi dva goluba tvoja?““

„Žuta kosa niz pleća junačka,
Dva goluba niz oba pazuva.“
On joj sedla konja na junačku,
On joj kroji robu na jednako.
Ona skače na konjika vrana,
Ona jaše kano i delija,
Ona grede caru za soldata.
Kad je došla u kortu carevu,
Sva joj se je poklonila korta
A sam care do zemljice crne,
Al se ona ni poklonit neće.
Care grede majci na divane:
„Ej starice, mila majko moja!
Pok je moja korta sagradjena
Nî ovaka dodila *) delija,
Kano jutros u nedilju danak.
Na skoku je kano i delija,
Na pogledu kano i divojka.
Kako bi je majko privaria
Je li ženska, je li mužka glava?“
„„Lako bi je sinko privaria.
Ti je vodi u svitle kamare
I vadi joj srebrne preslice
I vadi joj svijetlo oružje.
Ako j' ona delijica mlada
Izbirat će svijetlo oružje,
Ako j' ona mladjana divojka
Ona hoće na preslice zlatne.““
Kad su došli u svitle kamare,
On joj vadi srebrne preslice,

*) dohodila

On joj vadi svijetlo oružje.
Na preslice ni gledati neće,
Neg se drži oružja svitloga:
„Boga tebi, care gospodine,
Koje ćeš mi darovat oružje?“
Care grede majci na tuženje:
„Aj starice, mila majko moja,
Na preslice ni pogledat neće,
Neg namiče na oružje svitlo.
I ona mi, majko, besidila,
Koje l' ću joj darovat oružje.
Kako bi je majko privaria?“
„„Lako bi je sinko privaria:
Š njom ti hodi noćcu noćevati.
Je li ona delijica mlada,
Ona će se do tebe davati;
Je li ona mladjana divojka,
Ona će se od tebe micati.““
Pa govori care gospodine:
„Boga tebi, mladjana delijo,
Skupa ćemo noćcu noćevati.“
Kad su išli noćcu noćevati,
Vrže ćordu pod bijelu glavu,
Još govori Sultanija mlada:
„Boga tebi, care gospodine!
Ko se koga prija dotaknia,
Namah mu je glava odfaćena“.
Care nesmi ni simo ni tamo,
Sultanija i bliže se dava.
Kad je jutrom bili dan svania,
Care grede majci na tuženje:
Aj milice, mila majko moja!

Nije ove lipota divojka
Neg je ono delija neznana.
Al je majka caru besidila:
„Ako bude, dunaj priplivala,
To će biti mlada delijica:
'Ko nebude dunaj priplivala,
To će biti lipota divojka".
Kad su išli dunav priplivati
Ona pliva i simo i tamo,
A sam care ni do pô nemore.
Kad je mlada dunav priplivala,
Onda vadi žutu kosu svoju,
Dva goluba od oba pazuva:
„Gledaj care, da bi oslipia,
Sam li muška, sam li ženska glava!"
Kad je care riči razumia
Brzo grede dvoru bijelomu
I sakupi silnu vojsku svoju.
Dok je s vojskom dunaj priplivao,
Sultanija na po puta došla.
Dok je care na po puta doša,
Sultanija bilom dvoru svomu.
Daleko je ćale ugledava
I još dalje prida nju šećava.
„Sultanija, drago dite moje,
Kakvo si mi poštenje donila?"
„„Kakvo odnila takvo i donila! —
Kad sam došla prid kortu carevu,
Sva mi se je poklonila korta,
Sam je care do zemljice crne.
Kad me vidi care gospodine,
On me vodi u svitle kamare,

On mi vadi srebrne prešlice
I vadi mi svijetlo oružje,
Na prešlice ni gledati neću
Neg se držim oružja svitloga. —
Kad smo išli noćcu noćevati,
Ni se care mene dotaknia. —
Kad smo išli dunaj priplivati,
Ja sam ćale i simo i tamo
A sam care ni do pô nemore. —
Care kupi silnu vojsku svoju:
Dok je care vojsku sakupia
Ja sam bila na pô puta došla;
Dok je care na pô puta doša,
Evo sam ti bilom dvoru svomu!““

Koš. sb.

III.

Miloš i Fatima.

(Iz Promontura).

Prosi Miloš Fatimu divojku,
Prosi Miloš neda mu je majka,
Neda mu je ni otac ni majka,
Sama hoće Fatima divojka,
Kad je neda ni otac ni majka
I govori Fatima divojka:
„Aj Milošu tvrda viro moja!
Kad me neda ni otac ni majka,
Prosi više moju posestrimu.
Viša ti je i lipša od mene:

U nje oči kano u gavrana,
Ruke bile kano u pisara."
Već je mladi Miloš govoria:
„Aj Fatima draga dušo moja!
Da je ona zlatom omirena
I crljenom svilom okićena,
Nebi momu srcu omilila
Kano si ti Fatima divojko!"
Malo vrime toga postajalo
Malo vrime ni nedilja danak,
Prosi Miloš mladu posestrimu.
To se čudo do daleka čulo,
Sve do dvora Fatime divojke.
Fatima je majki govorila:
„Aj milice, mila majko moja!
Daj ti meni ključe sandukove
Da otvaram škrinje orijove,
Da izbirem šarane marame,
Čim darujem moju posestrimu."
I uzimlje ključe sandukove
I otvara škrinje orijove.
Ne izbire šarane marame,
Neg izbire od svile konope. —
Prid dvorom joj zelen borje resa,
Zelen borje, zelena naranča,
Ondi se je sagubila mlada:
Ni od rane ni bolesti težke.
Neg za mladim Milošem junakom.
Onud gredu svaća Miloševa.
Med sobom se svaća pominjala:
„Čij to grebak od nova sagradjen
Blizu dvora Fatime divojke?"

Iz gore im zvirje progovara,
Jedno zvirje košutica mala:
„Boga vami svaćo Miloševa!
To je grebak Fatime divojke,
Koja se je jutros sagubila,
Ni od rane ni bolesti težke
Neg za mladim Milošem junakom.“
Kad se svaća nazad povratila,
Sva se svaća zemljom posipala,
Posestrima drobnom mažuranom,
Mlad Milošu groznim suzicama.
Još je mladi Miloš govoria:
„Aj Fatima draga dušo moja!
Proklet bia, ko te je rodia, .
Da te nije u sriću puštia!
Neg da te je zemljom sarania
Crnom zemljom i stinom studenom!

Koš. sb.

IV.

Sirota divojka.

(Iz Promontura).

Cvili, plače sirota divojka,
Pokraj puta žutu kosu gladi.
Onud prodje care gospodine
I božju joj pomoć naziváše:
„Bog pomozi siroto divojko!
Što ti cviliš kâ ti je nevolja?“
„„Nevolja je meni cvilovati.

Imala sam brajna jedinoga:
Danas mi je devet godin dana
Da mi iša junak na vojnicu,
Da mu neznam smrti ni življenja.
Imala sam sele Mandalinu,
Uzela mi cara gospodina,
Danas mi je tri godine dana
Da je nisam čula ni vidila.“
Kad je care riči razumia,
On je lovi za desnicu ruku,
Ter je meće za se na konjika,
Ter je goni bilom dvoru svomu.
Kad je došla u careve dvore,
Car je sida gdino i sam sida,
Ona jide gdi i care jide,
Ona pije gdi i care pije.
To se Mandi vrlo na žâ dalo.
Care grede bili lov loviti,
Da on vidi što će činit Mande.
Mandalina slugam govorila:
„Boga vami virne sluge moje!
I vi ote u srid gore crne,
Naložite dva ognja žestoka
Suprotiva žarkomu sunašcu,
Da bi mladoj lice izgorilo,
Nebi li se caru omrazila.“
Kad je mladoj lišce dogrijalo,
Ona vadi štito iz nidarja
Pa ga meće po obam obrazim.
Na to veli mlada Mandalina:
„Bog te vidi siroto divojko
Ko ti dade štito majke moje?“

„„Muči tute sele Mandalina!
Kad je naša umirala majka
Skupa smo si ruvo razdilile.
Tebe došla kruna biserova,
A mene je štito mile majke.““
„Sele moja prokleta mi bila
Što se nisi prija pokazala?“
„„Sele moja prokleta mi bila
Što me nisi prija ugledala?“

Koš. sb.

V.

Majka svituje Maru.

(Iz Promontura).

Kad je majka Maru oženila,
Majka se je vrlo žalovala.
Al je Mara majci govorila;
„Nežali se mila majko moja,
Ti si mene dobrim ljudim dala:
Sekru momu kano ocu momu,
Sekrvici kano miloj majci,
Djeverićim kano i prstenkom
A zavicam kano i sestricam.
Svi mi majko godni i ugodni,
Nego nije moj mladjani vojno.
Kad mi majko u pohode dodješ,
Donesi mi ugodne darove:
Sekru momu šikane košulje,
Sekrvici suknju škrlatanu,

A djeverim konje osedlane,
Zaovicam šarane marame,
Vojnu momu od zlata jabuku,
Da bi njemu srcem povenula.
U Martinji velike su noći,
Noć velika i studeno vrime,
Sa mnom spava, obrnut se neće;
U Ivanji veliki su dani,
Dan veliki i žestoko sunce,
Sa mnom grede, besiditi neće."
Al je majka Mari govorila;
„Ala Mare ludo dite moje!
Kada budeš mišala ležanke
Podanj meći trnje malmažine,
A poda se svilu i bumbaka."
I tako je učinila Mara.
Kad je iša noćcu noćevati
Svojoj se je ljubi obrnia
I svojoj je ljubi govoria:
„Ajme meni virna ljubi moja
Težki su mi trnji malmažini!"
I lovi je rukom oko vrata
I ljubi je u oba obraza. —

Koš. sb.

VI.

Marko nahodi sestru.

(Iz Promontura).

Kune Marko staru svoju majku,
Da mu nije porodila sele.

„Nekun mene drago dite moje,
Lipu sam ti porodila sele;
Malu su je zarobili Turci
U kolivci u srebrnoj zivci,
U košulji od renša tankoga,
U modrini pana visokoga,
U postolim crnoga kamufa.
Ti se ženi kuda tebi drago.
Neženi se u Robljine grade,
Da neuzmeš sele za ljubovcu."
Na to Marko haje i nehaje.
Već govori miloj majki svojoj:
„Aj milice mila majko moja!
Obaša sam tursko i kaursko,
Bia jesam gdi iztiče sunce,
Gdi iztiče i kamo zapada,
Nisam naša na moj mod divojke,
Nego jednu u Robljinu gradu,
Po imenu Robljinicu mladu;
Visoka je kano i jelvica,
Oči ima kano i murvica,
Njima gleda kano sirotica,
Draga mi je kano i sestrica."
On se ženi u Robljine grade,
Vodi ljubi dvoru bijelomu.
Kad su došli u srid gore crne,
Na svaću je godina padala,
A na Marka krvava rosica;
Kad su došli dvoru bijelomu,
Oni gredu večer večerati.
Kad su išli večer večerati,
Sve su jim se sviće pogasile,

Stolu im se noge polomile.
Kad su išli noćcu noćevati,
Meće ljubi ruke u nidarja,
Tot' mu ljubi zmija na srdajcu.
Marko grede majki na tuženje:
„Aj milice mila majko moja
Noćas mi se čudne stvari kažu:
Ljubi mi je zmija na srdajcu.“
„„Ala Marko moje dite drago!
Ti upitaj mladu ljubi svoju
Čijega je roda al plemena.““
I pita je Kraljeviću Marko:
„Boga tebi mlada ljubi moja!
Hoćeš li mi pravo povidati
Čijega si roda al plemena?“
„„Neznam jadna čijega sam roda,
Čijega sam roda ni plemena.
Neg sam bila u turskom divanu
Gdi busuju (?) bule turkinjice:
Da ja jesam mlada zarobljena
U kolivci u srebrnoj zivci,
U košulji od reša tankoga,
U modrini pana visokoga,
U postolim kamufa crnoga.
Da sam ćerca samosida Luke,
Da sam sele Kraljevića Marka,
Da mu madež na desnom ramenu.““
„Moli Boga mila sele moja,
Molmo Boga i Mariju divu,
Da ti nisam lišce obljubia,
Da se nije krvca pomišala.“
Marko grede majki na pofalu:

„Aj milice mila majko moja!
Da bi tebi na probire bilo,
Bil' volila ćercu rodjenicu,
Al po dvoru nevu odmìnicu?“
„„Da bi majki na probire bilo,
Volila bi ćercu od srdajca,
Neg po dvoru nevu izminicu.
Sinu bih se neve dobavila,
Al ćerice nikad nikolice.““
Veli Marko miloj majki svojoj:
Evo tebi mila majko moja,!
Evo tebi ćerca od srdajca!

Koš. sb.

VII.

Zla svekrva.

(Iz Promontura).

Dva su brajna umiljeno resla
I med njima sele Mandalina.
Prose im je na dvoje na troje,
Još je braća nikom nedavaše.
Prosi im je Vuin u primorje;
Braća su je njemu obećala.
„Mandalina naša mila sele
Udaj nam se doli u spridmorje
Za Vuina bogom pobratima.
Hoćemo te pooditi često:
U godini svaki misec dana,
U misecu, svaku nediljicu.“

Svršilo se devet godin dana,
Jedan drugom brajne govoria:
„Boga tebi moj mijeli brajne
Kad smo sele za Vuina dali,
Mi smo joj se tvrdo obećali,
Da ćemo je pooditi često:
U godini svaki misec dana,
U misecu, svaku nediljicu.
Ove nam je devet godin dana,
Da je nismo poodili brajne.“
I sedlaju dva najbolja konja,
Oni jašu doli u spridmorje.
Kad su došli dvoru Vuinovu,
Prid dvorom mu zelen borje resa,
Pod njim sidi Vuinova majka.
I božju joj pomoć nazivaše:
„Bog pomozi Vuinova majko.“
„„Zdravlje bog daj dvi delije mlade!““
„Da gdi ti je Vuin dobar junak?“
„„Iša mi je bili lov loviti,
Da mi neće za nedilju doći.““
„Da gdi mu je ljubi Mandalina?“
„„Gori mu je u svitlim kamaram.
Šavak šije, grozne suze roni.
Kad ju braća za Vuina dali,
Jesu joj se tvrdo obećali,
Da je oće pooditi često:
U godini svaki misec dana,
U misecu svaku nediljicu.
A ovo je devet godin dana,
Da je nisu čuli ni vidili.““
Kad to čuje mlada Mandalina,

Teče doli niz bile dvorove,
Veže konje gdi i Vuin veže,
I vodi jih u svitle kamare,
I sida jih gdi i Vuin sida
I ona jih i ljubi i grli,
Od mila jim sida na kolina
I meće jim ruke u nidarja.
Malo vrime toga postajalo,
Grede doma Vuin dobar junak:
„Aj milice mila majko moja!
Gdi je meni ljubi Mandalina?“
„„Gori ti je u svitlim kamaram,
Gori ti je, da bi oslipila.
Njoj su došle dvi delije mlade,
Dvi delije znane i neznane
I neznane, nikad nevidjene.
I ona jih i ljubi i grli,
Od mila im sida na kolina
I meće im ruke u nidarja.““
Kad to čuje Vuin dobar junak,
I on grede u svitle kamare
I on vadi nože iza pasa
Ter jih meće brači u grlajca.
Kad to vidi mlada Mandalina,
Vadi brači nože iz grlajca
Ter jih meće sebi u srdajca.
Kad to vidi Vuin dobar junak:
„Nečin' toga mlada Mandalino!“
Al se mlada sama sagubila.
Pak joj vadi nože iz srdajca
I meće jih sebi u grlajca:
„Aj milice mila majko moja!

Sad mi prosto po dvoru šećavaj.
Da mi nije od Boga grijote
I od ljudi velike sramote
I tebi bi glavu odfatia."

Koš. sb.

VIII.

Vidovićeva Margarita.

Zahvali se Vidoviću starče
Pul mladoga cara na večeri:
Da on ima do devet sinova,
A on nima sina ni sinovca,
Neg do devet polepih devojak,
Svih devet do mlade Margarite.
Da ni toga do nedilja dana,
Od cara mu drobna knjiga došla:
Da on ima na vojnicu pojti,
Ali pojti al šiljati sinka;
A on nima ni sina ni sinovca,
Neg' do devet polepih devojak,
Svih devet do mlade Margarite.
A Vidović tužan i žalostan,
Da je njemu na vojnicu pojti,
Govori mu kćerka Margarita:
„Aj ti Boga o moj stari ćaća!
Ća si tako tužan i žalostan?"
„„Moram biti tužan i žalostan,
Zač je meni na vojnicu pojti;
Ali pojti ali šiljat' sina;

A ja nimam sina ni sinovca.““
Govori mu kćerka Margarita:
„Kroji mi ti robu po junačku,
Kupi mi ti klobuk belim perjem,
I mi kupi konja nejahana,
Ja ću za te na vojnicu pojti.“
„„Aj ti Boga, draga kćerke moja!
Kako biš ti konja podkovala?““
„Kovat' ću ga, ko drugi junaci.“
„„Kako biš ti oružje svitlala?““
„Svitlat' ću ga, ko drugi junaci.“
„„Kako biš ti Dunaj proplivala?““
„Plivat ću ga, ko drugi junaci.“
„„Kamo biš ti žute kose svoje?““
„Spletat' ću ih ko drugi junaci.“
„„Kamo biš ti bile dojke svoje?““
„Hranit' ću ih, ko druge devojke.“ —
Skrojil njoj je robu po junačku,
Kupil njoj je klobuk belim perjem,
I joj kupi konja nejahana,
I njoj daje svetlano oružje.
Za njega je na vojnicu pošla.
Kad je došla pred carove grade,
Vidile su ju careve sluge,
Šle su one caru povedati:
„Aj vam Boga caru gospodine!
Došal vam je Vidoviću mladi;
Na poskoku, da je mladi junak;
Na pogledu da j' divojka mlada;
Neznamo, je l' junak jel divojka.“
Car je vernim slugam govorio:
„Aj vam Boga, drage sluge moje!

Peljajte ga u bele butige
Ko j' divojka, će zbirat' prstene,
Ko je junak će zbirat oružje."
Peljali ju u bele butige:
V prstene ni z okom pogledala,
A oružje j' najliplje zbirala.
„Aj vam Boga, caru gospodine!
Peljali smo ga v bile butige;
V prstene ni z okom pogledao,
A oružje j' najliplje zbirao.
Neznamo je l' junak je l' devojka
„Peljajte ga vrane kovat konje;
Ko je junak će ih podkovati,
Ko j' divojka, ništar neće znati."
Peljali ju vrane kovat konje:
Kovala ih, ko drugi junaci;
Nisu znali, je li junak il divojka.
Još je care slugam govorio:
„Aj vam Boga, drage sluge moje!
Peljajte ga mutni plivat Dunaj;
Ko je junak će ga preplivati;
Ko j' divojka na kraju će stati." —
Peljali ju mutni plivat Dunaj;
Svi junaci na kraju su stali;
Ona j' mlada Dunaj preplivala;
Neznadu je l' junak je l' devojka.
Kada došlo devet godin dana,
Mlada sebi tiho govorila:
Cara služim devet godin dana,
I nezna, sam junak al divojka.
Onda vidila divojka mlada,
Da nî cara ni da nî cesara.

Zajahala j' dobra konja svoga,
Jahala je k svojoj miloj majki.*)

Volč. sb.

IX.

Kraljević Marko i Vila vodarkinja.

Kraljeviću Marko črnu goru jaše,
Črnu goru jaše i nju proklinjaše:
„Oj ti črna goro, prokleta ti bila,
Kad u tebi nima nikdir hladne vode!“
Al je Marku vila lepo besedila:
„Neproklinjaj Marko te črne gorice,
Leh se šeći Marko malo ponapredak,
Najti hoćeš, Marko, dva Dunaja vode,
Kraj Dunaja, Marko, vodarkinju mladu.“
Al je Marku sreća, sreća doletela,
Da je vila sanak, sanak uhitila.
Napoji on sebe i svoga konjića;
Al mu konjić vodu, vodu pomutio.
Kad se vila sanka, sanka probudila,
Obzira se vila na četire strane,
Ne zagleda vila nikder nijednoga,
Leh u polju Marka, Marka Kraljevića.
Hitro zajahala svojega konjića.
Pak mi trči k Marku, Marku Kraljeviću;
Još mu mlada božju, božju pomoć nazva:

*) Pjesma je čuvena po svoj prilici na Brgudu. Štampana je i u „Slov. Glasniku“ god. 1863.

„Pomoz' Bože, Marko, Marko Kraljeviću,
Bog te sprimi vilo, vilo vodarkinjo"!
Plati Marko težke, težke vodarine.
Vadi Marko jaspra, jaspra i dukate,
Da će platit Marko težku vodarinu.
Al je vila Marku lepo besedila,
„Da bim bila jaspro, jaspro uzimala,
Srebrom bim ja bila Dunaj okovala". —
„Ča ćeš vilo jošte, da ti ja doplatim?" —
„„Od junaka, Marko, obedve ručice
Od konjića, Marko, četire nožice.""
Al njoj Marko lepo, lepo besedio:
„Ča će junak, vilo, brez svojih ručica,
Ča će konjić, vilo, brez svojih nožica!"
Počeli se mladi meju sobom biti.
Vili su mi bele pene dohajale,
Ali Marku bele, bele i krvave.
Pa je Marko vili lepo besedio:
„Pogledaj ti, vilo, kade j' žarko sunce!"
Onda se je vila k suncu obazrela,
Pak je vili Marko onda vazel glavu.

„Slov. Glasnik" 1868, str. 137,
i p. Lag. sb.

X.

Mikula junače.

(Dobrinjska).

Pase ovce Mikula junače,
Tanko piva, daleko se čuje,

Lepše piva od ptice slavića:
Da ni ženjen nit se ženit neće,
Da će sidit kadi care sidi,
Da će ljubit na volju caricu!
Mislio je junačina Miko,
Da ga jadna nijedan nečuje,
Al ga čuju tri careve sluge,
Šli su sluge caru povidati:
„Jedan junak u planini piva,
Tanko piva, daleko se čuje.
Da ni ženjen nit se ženit neće
Da će sidit kadi care sidi,
Da će ljubit na volju caricu!“
„„Sluge moje i delije moje,
Peljajte mi Mikulu junaka,
Peljajte mi celo stado ovac.““
Šli su sluge po Miku junaka
I po cilo stado ovac belih.
„Sad kladte ga va crne tamnice,
Nedajte mu kruha ni vodice.“
„„Nekladte me va crne tamnice
Neg mi vežte naopake ruke,
I dajte mi najgorega konja,
I vežte mi noge spod konjića,
I dajte mi sablju rdjavicu,
Ter mi homo na'no ravno polje
Da vidimo, koji junak bude!
Sad izberi dvanajst tisuć vojske
Medju njimi dvanaest kaludjera.
Pomoz', vilo, — pomoz' posestrimo
Ali sada, ali nikadare!““
Prva vila, ka je priletila,

Ona mu je ruke odrešila.
„Ala vilo, ala posestrimo
Ali sada ali nikadare“. —
Druga vila, ka je priletila
Ona mu je noge razvezala.
„Ala vilo, ala posestrimo!“
Treća vila, ka je priletila
Ona mu je sablju naoštrila.
„Ala vilo, ala posestrimo!“
Četvrta je vila doletila,
Pak je Miku konja razigrala,
„Sada vilo, pomoz' posestrimo!“
On posiče dve stotine vojske
I med njimi dvanajst kaludjera
I najzada cara gospodina.
Sada krene presvitloj carici:
Evo tebi tvoga cara glava,
Sad ću sidit, kadi care sidi,
Sad ću ljubit na volju caricu!

Polj. sb.

XI.

Aršićeva ljuba.

(Dobrinjska).

Od kad se je Carigrad sagradil
Ni takove robe zarobio,
Kad zarobi trideset divojak
I med njimi Aršića Stipana.
Aršić lipši nego sve divojke!

Aršić grede od ruke do ruke
Dok zapade u careve ruke;
Car ga dade veziru svojemu,
A vezir s njim va crne tamnice
Nutri stenje devet godin dana,
Stenje junak i žalostno piva:
Da s' nečudi svojoj staroj majci
Neg se čudi vernoj ljubci svojoj,
Ka ga neće na odkupu dati
Na odkupu tri stotine groši,
Misli junak, da se ga nečuje,
Al ga čuje ptica lastavica,
Te sproleti ptica lahkî krili
Te sproleti ljubi Aršićevoj.
Aršićeva ljuba dvore pometala
Dvore pometala v nebo zagledala,
Zagledala pticu lastavicu:
„Aj bora ti, ptico lastavico,
Ća se kriliš oko dvora moga,
Al' mi nosiš od Aršića glasi?“
Odgovara ptica lastavica:
„Tužni junak u tamnici piva,
Da s' nečudi staroj majki svojoj,
Neg se čudi vernoj ljubci svojoj,
Ka ga neće na odkupe dati
Na odkupe tri stotine groši.“
„Aj bora ti mila majko moja,
Začula sam od Aršića glasi,
Da mi junak u tamnici piva.
Da s' nečudi svojoj staroj majki,
Neg se čudi vernoj ljubci svojoj,
Ka ga neće na odkupe dati

Na odkupe tri stotine groši.
Aj bora ti, mila svekrvice,
Svekrvice kot mila majčice,
Aršića sam napol spozabila
Tebe neću nikad nikadare,
Aj bora vam, mila svekrvice,
Svekrvice kot mila majčice,
Sedlajte mi Aršićeva konja
I dajte mi kapu belim perjem
I dajte mi zelenu dolamu
I dajte mi najbolju sabljicu.“
„„Aj bora ti, mila nevestice,
Nevestice kot mila kćerčice,
Pokrij konja svilum do kolena
Samu sebe do cerne zemljice.““
Sad gre jašuć preko ravna polja.
Gleda care s visoka prozora
Te zamrmlje care gospodine:
„Slugi moje i delije moje,
Pogledajte v ono ravno polje,
Je li ono s' prahom zaprašeno,
Al je ono s' maglom zamagleno,
Pojte tamo v ono polje ravno,
Ka je ono neznana delija.“
Šli su oni v' ono polje ravno.
„Aj ti bora, neznana delijo
Poslal nas je care gospodine,
Da te jutro na rakiju zove.“
„„Recite vi caru gospodinu,
Da nepijem takove rakije,
Neg da ga ja na mejdan zazivljem.““
Kad je care reči razumio

Nije caru oko već zažmalo,
Komaj beli danak dočekalo.
Jutrom gredu v' ono ravno polje
Gredu letnjem danu do poldana.
„Aj ti bora, care gospodine
Daj pogledaj v ono sunce žarko
Kadi j' bilo i sada kadi je."
Car pogleda, v sunce se zagleda!
Mahne sabljom i odseče glavu!
Ter ju nosi presvetloj carici.
„Aj bora ti, presvetla carice
Evo ti je tvoga cara glava,
Sada daj mi od tamnice ključe
Da slobodim Aršića Stipana
I družinu, ku si zarobila,
A ti kušni vranca va kopito,
Ako nećeš to mi učiniti
I tebi ću glavu rastaviti."
Kad carici druge nije bilo,
Dala je od tamnice ključe
I mu kušne vranca va kopito.
Sad gre jašuć pred černu tamnicu
I zavikne za glasa visoka:
„Bežte, bežte neki k miloj majki,
Drugi tecte ka svojoj ljubovci,
A ti k meni, Aršiću Stipane!"
Od mila ga suze oblivale
Te ga uzme uza se na konja.
Gredu jašuć preko ravna polja,
Pak prozbori neznana delija:
„Aj bora ti, Aršiću Stipane,
Bil ti poznal vrana konja svoga?"

„„Da ga vidim, ja bi ga poznao.““
Bil ti poznal svoju kapu s' perjem?“
„„Da ju vidim, ja bih ju poznao““
„Bil ti poznal svoju ljubu vernu?“
„„Da ju vidim, ja bih ju poznao.““
Zmakne sablju neznana delija
Plasne njega po pleću junačkom.
Jako maše, milo udaraše!
„Mi smo dragi jedinoga roda!
S ljubcom jašeš, ti ju ne poznaješ!
Konja jašeš, ti ga ne poznaješ!“ —

Polj. sb.

XII

Marko i Sokol.

Razboli se Kraljeviću Marko
Pokraj puta druma junačkoga,
Svoju sablju u zemlju zatuče,
Žuta konja za nju je zaveza!
Sam se sobom Marko zamislio:
„Ki bi mene vode napojio
I nad menom hladak učinio,
Duši bi on mesto zadobio.“
Začula ga sokol ptica siva,
U kljunu mu vode donašala,
Hladnom vodom ga je napojila,
I nad njim je krila razkrilila,
Sam se sobom Marko zamislio:
„Moj sokole, siva ptico moja,

Koje sam ti dobro učinio,
Da si me ti vodom napojio
I nad manom hladak učinio?
„„Kad mi Turci krila opališe,
Ti me Marko s Turskoga donese
I stavi me na visoku jelvu,
Ondi sam ti krila zadobio,
Zato sam ti Marko zahvalio.““

Polj. sb.

XIII.

Radojica.

Čudan junak Radojica Rade!
Jur je danas devet godin dana,
Da je sužanj va gradašcu Jajcu,
Da je sužanj va zidu zazidan!
Zazidane noge do kolena
I junačke ruke do ramena.
Dojdu k njemu Turkinje divojke:
„Bora tebi Radojica Rade,
Sutra te je care obesio.“
„„Hajte od mene bule i divojke
Bog ga znade, što do sutra bude!““
Kad je bilo okolo polnoći,
Doletila (jedna) magla mala,
Iz magle je doletila vila
Ka j' junaku ruke oprostila.
Kada junak ruke imadjaše
Sam iz zida noge razidaše.

Polj. sb.

XIV.

Mikova ljuba.

Miko šeće po Budimu gradu,
On zagleda kola i divojku,
Ter mu veli budimska divojka:
„Ča se šećeš po Budimu gradu,
Jeli misliš Budim-grad predati
Al z Budima divojku speljati?“
„„Tak ti boga budimska divojka,
Niti mislim Budim grad predati,
Nit' z Budima divojku speljati;
Neg sam služil kralja budimskoga,
Služil sam ga dvajset i tri leta,
Pak mi ni dal ni plaće ni mita.““
To j' divojka kralju povedala:
„Tak' vam boga! naš kralju budimski
Ča se jako Miko na vas tuži,
Da vas služil dvajset i tri leta,
Nedaste mu ni plaće ni mita.“
„„Recite mu da on dodje k meni,
Dati ću mu konja arapskoga
Dati ću mu triest dukat zlatnih.““
Miko pride, šepavo ga prime
I on šepa priko polja ravna.
Putem najde neku tudju majku,
Tudju majku ružice gojeći;
Ke j' gojila, suzami j' zalila
Ke trgala, s' vlasi je vezala.
„Ča se žališ stara tudja majko?“
„„Imala sam sina jedinoga
Ter je služil kralja budimskoga,

Služil ga je dvajset i tri leta
Pak mu ni dal ni plaće ni mita.
Ali ni mi nî za sina Mika
Kako mi je za mladu nevestu,
Ka se sutra za drugog udaje!““
„Ostan z bogom stara tudja majka.“
Ode Miko vrže se na konja,
Ide jašuć preko gore crne,
Dok prijaše k nevestici v' dvore.
Miko peva pesme glasovite:
„Černi gavran svoje gnjezdo gradi
Gradil ga je dvajset i tri leta
Priletila ptica lastavica
Gavranu je gnjezdo raznosila!“
Tada reče mlada nevestica:
„Mučte malo draga svatje moja,
Evo Mika prve sreće moje!
Svaki dan sam boga zazivala,
Da bi mi dal prvu sreću Mika,
Evo Mika! bogu hvala lipa!“

Polj. sb.

XV.

Junak Kvadratine.

(Dobrinjska).

Pade Arap posrid ravna polja
I postavlja vele haračine.
Piše knjigu Vugerskoj kraljici:
„Ovo ti je drobna knjiga moja

Svakog dana ćeš mi pošiljati:
Po divojku i pečena janca
I pogaču i mišinu vina,
Najzada ću ljubit tvoju rusu glavu!
Ako nećeš (tako) pošalji junaka
Koji će se (biti) s manom vojevati
Ter ćemo viditi, koj će junak biti.“
Kad kraljica knjigu razumniše,
Se suzice do zemlje roniše
I poziva svojih vojevoda:
„Hajte simo moje vojevode!
Evo knjige crnog Arapina
Ki postavlja čudnoga harača,
Da mu damo ali junačinu
Ki će s njime bojak vojevati,
Ali svakog dana pošiljati
I divojku i pečena janjca
I pogaču i mišinu vina!“
Tada zbore neki vojevode:
„Dat mu ćemo Luku Sankovića.“
Na to reče vugerska kraljica:
„Al je Luku starost ostarala
I počela mladost ostavljati.
Ali čujem, da je junak bečke cesarice
Po imenu Ive Kvadratine,
Da je pravi sokol na krajini.
Pisati ću drobnu knjigu svoju
Pisat ću ju bečkoj cesarici,
Da je meni Ive do potribe,
Da ga šalje što ga brže more,
Da ga šalje Vugerskoj kraljici,
I ako ga meni nećeš slati

Ja ću tebi rata navestiti!"
Kad carica knjigu razumila
Spravi svojih dobrih kapetani
Kapetani svojih generali:
„Pomoz Bože moji generali!
Što nam sada učiniti valja?
Evo vam je drobna knjiga momci,
Ku nam piše vugerska kraljica,
Da njoj Ive sada do potribe,
Da ako ga njojzi neću dati,
Da će meni rata navestiti.
Ćemo sada rata pretrpiti
Ali dati Iva Kvadratina?"
Odgovori jedan generale:
„Laglje nam je Kvadratina dati
Neg' s kraljicom rata pretrpiti.
Dost je Ive boja pretrpio
I pomoćom božjom predobio."
Piše knjigu bečka cesarica
Ter ju piše Ivu Kvadratinu:
„Bog pomogo Ive Kvadratine!
Sada si mi Ive do potribe,
Da se najdeš u Beču bilomu.
Projdu redom tri nedilje dana,
Ni se u Pragu zvona zazvonilo,
Ni po crikvah maše govorilo
S' straha Turka nemila hajduka."
Kada Ive knjigu razumio
Se suzice do zemlje ronio:
„Sad mi ide za zgubljenje glave."
Gljeda Iva verna ljubca svoja
„Što ti je to Jive Kvadratine

Što se plačeš, ka nevolja ti je?“
„„Ne pitaj me draga ljuba moja,
Evo su ti draga djeca moja
Ke će tebi sirotami ostat!““
Obuče se što najlepše može,
Paše sablju pod live pagose,
Na se metne trideset ognjiva,
I zajaše konjića iz Visa.
I on jaše priko ravna polja
I on važge do devet ognjiva
Sve je polje dimom zakurilo.
Gljeda čudno bečka cesarica
I zazove svojih generali:
„Što je ono v onom ravnom polju
Jeli ono bura zaprašila,
Al je ono magla zamaglila?“
„„Nevaraj se bečka cesarice!
Nit je ono magla zamaglila,
Nit je ono bura zaprašila,
Neg ti ono junak priletio,
Junačina Ive Kvadratine.““
Zatim malo postâlo je vrime
Pride Jive k Beču bijelomu.
Tamo stoji do dva do tri dana,
Pak ga šalje vugerskoj kraljici
I š njim šalje drobnu knjigu svoju:
„Pomoz Bože! vugerska kraljice!
Ovo ti je drobna knjiga moja,
Ovo ti je Ive Kvadratine,
On je uvjek sokol na krajini.
Ako mi ga zdrava ne povratiš
Ja ću tebi rata navestiti.“

Tote stoji do dva do tri dana
Pak ga šalje crnomu Arapu.
Pride Ive crnomu Arapu,
Kadi Arap pod šatorih biva.
Već imaše do devet divojak;
Jedna biše brez svilnoga pasa,
Druga mu je golobosa bila,
Treta mu je vodu donašala,
Sad zazove Ive Kvadratine:
„Zajdi vanka crni Arapine,
Zajdi vanka spod šatora tvoga,
Da idemo na 'no ravno polje,
Da vidimo ki junak ostane."
Ali Arap zato niš ne haje,
Neg govori Ivu Kvadratinu:
„Što ti kažeš delijo neznana?
Ludo misliš izgubiti glavu!"
Kruto se je Ive razjadio
Pak mu stane šator razsikati.
Već ni Arap ni zmanje ne mogâ
Zajde vanka spod svoga šatora
I zajaše belu bedeviju,
Pak sad krenu na 'no ravno polje.
Tu se biju od zore do poldne,
Kad je bilo okolo pol dana
Grozno mu je Ive besedio:
„Stani malo, crni Arapine
Stani malo, pobrojimo rane."
Kad su oni pobrojili rane
Na Jivu jih dvajset i četire
A n' Arapu trejset i četire.
Kad to vidi crni Arapine,

Zajaše ti belu bedeviju,
I on beži priko ravna polja!
Jive na to s konjem razgovara:
„Pomoz bore moj konjiću sada
Ne ću tebe ostrogom bockati,
Nit ću bičem na te zamahati,
Neg te plasnem tri puta sabljicom
Da stignemo crna Arapina.“
Ive mahne do dva do tri puta,
Konj poskoči do dva do tri skoka
I dostigne crna Arapina.
Sabljom mahne i odsiče glavu!
Od velika mahca i ljutine
Sablja mu se u zemlju zatukla.
Na sabljicu nabode mu glavu
Pak ju nosi vugerskoj kraljici:
„Bog pomogo vugerska kraljice!
Ovo ti je Arapina glava,
Ali sam ja kruto ranjen osta,
Po meni su dvajset i četire rane
Najgora je pod livum pagosum,
Da je meni utrobicu vidit.“
Kraljica je Jivu besedila:
„Naći će se na svitu likari
Ki će tebe mlada izgojiti.“
On se goji tri nedilje dana
Dok izgoje hrabroga junaka.
Tad ga pošlje bečkoj cesarici
I s njim šalje drobnu knjigu svoju:
„Bog pomogo bečka cesarice,
Evo tebi Iva Kvadratina,
A za plaću hvala tebi lipa,

Na prvoj potribi i moja ti pomoć! —“
’Ko ni pisma dorečena bila
Neka piva koji bolje znade!
Sada na rastanku deset vrči vina
Ni kvasine, ni ostine nego dobra vina!

Polj sb.

XVI.

Depucija Ante.

Pala magla okol Brinja grada.
Nî viditi briga ni jednoga,
Nego slavu *) više dobra grada,
U njem leži Ante Depucija,
Na njem ima sedam smrtnih rana,
Četire su od puške dugačke,
A tri jesu od brivatne sablje.
Na njem mi se košuljica bili,
Ke ne bili majka ni sestrica,
Ner ju bili tiha godinica.
„Hajdi Ante lipu Pragu gradu,
Ter ti troši groše i dinare.
Ti ćeš Ante boli preboliti.“
Nit ja idem lipu Pragu gradu,
Nit ja trošim groše ni dinare,
Nit mi moći boli preboliti.
Nego mi ti droban listak piši
Menigini mojoj ljubi v Bakar,

*) što su pobjedili Turčina.

Da sam mladi na smrt oranio,
Nek me žali devet godin dana,
Kada projde devet godin dana,
Neka pojde za drugoga mlada.
Sad umirem, lipa Bogu hvala!

Polj. sb.

XVII.

Dunčićeva Romanija.

(Dobrinjska).

Zahvali se Dunčiću Ivane,
Da on ima do devet sinova
A desetu hćerku Romaniju.
Na noć mu je drobna knjiga došla,
Da mora poć vojsku vojevati,
On mi šeće tužan i žalostan.
Zagljeda ga hćerka Romanija
„Što ti je to moj mijeni *) ćaće.“?
„„Na noć mi je drobna knjiga došla
Da moram poć vojsku vojevati!““
„Ništa, ništa moj mijeni ćaće.
Krojite mi vojenske haljine,
I dajte mi svitlu sablju svoju,
I dajte mi konja neigrana.“
Sad obuče vojačke haljine
I pripaše svitlu sablju svoju

*) mjesto: miljeni.

I zajaše konja neigrana,
A konj trči priko ravna polja
Priko polja, i gorice crne
I pritrči kraljiću na dvore.
Sva mu se je vojska poklonila
I sam kraljić junak odi grada.
„Tak vam Boga care gospodine
Lip ti junak Dunčiću Ivane,
Pristup mužki, pogljed divojački
Puni prsa kako u divojke,
Da mi ga je prevariti ćaće.“
„„Lahko ćeš ga prevariti sinko.
Zovi ga ti sobom u dućane;
Ko je junak sablju će obirat,
Ko divojka osuge će zbirat.““
„Aj junače Dunčiću Ivane
Lipe ti osuge i zlatne prstene.“
„„Što će meni prsten ni osuge,
Kada imam svitlu sablju svoju.““
„Lip ti junak Dunčiću Ivane,
Pristup mužki pogljed divojački,
Da mi ga je prevariti ćaće.“
„„Zovi ga ti Dunaj preplavati,
Ako j' junak preplavat ga oće,
Ko j' divojka ni pristupit neće.““
Kada pride kraljić do Dunaja,
Dunčić biše posridu Dunaja;
Kada kraljîć posridu Dunaja
A on biše vani iz Dunaja.
Tad otvori bila prsa svoja:
„Sad me gledaj kraljiću vražiću,
Sam ti junak, ali sam divojka.“

I zajaše vrana konja svoga
A konj trči priko crne gore,
Priko polja na očine dvore!

Polj. sb.

XVIII.

Ženitba Sibinjanin Janka i Sekula netjak.

Ženit će se Sibinjanin Janko,
Pak razpiše drobne knjige svoje.
Piše knjigu Latinki divojki,
Da 'ko bi se za njega ženila.
Al' mu pišu latinska gospoda
Na prevarstvo na gubljenje glave:
„Pomoz Bože Sibinjanin Janko
Ovo ti je drobna knjiga moja
Ja ću biti verna ljubca tvoja."
Janko kupi sve svoje svatove,
Pelja kuma Kraljevića Marka,
Al ne pelja Sekule netjaka,
Zač Sekula šeprtlja pri vinu.
Sada ide Latinki divojki.
Kada pridu posrid bila grada,
Već skupljena latinska gospoda,
Stanu njemu tanko govoriti:
„Šta si doša Sibinjanin Janko?"
„„Doša jesam Latinki divojki,
Ovo van je drobna knjiga njena,
Da se hoće za me oženiti""
„Nij to tako Sibinjanin Janko,

Nećeš odvest latinske divojke
Ko ne izvedeš troje premudrosti“
Zvedu Janku najprvu premudrost,
Daju njemu na koplju jabuku
Da ’ko ju on namah ne prestreli,
Da ni voljan sobom ni s divojkom. —
Gre Sekula staroj svojoj majki
Pak mu tiho majka besedila:
„Šta ne ideš s ujcem u svatove?“
„„Tako mi je ujac napisao,
Da on pelja sve svoje svatove,
Samo ne pelja Sekule netjaka
Zač Sekula šeprtlja pri vinu.““
„Bog pomogo Sekuliću sine,
Premudra su latinska gospoda,
Premudra su, prevarit ga hoće.
Obuci se što najlipše možeš
A najzgora zelenu dolamu;
Nutar metni trideset prstenja
A najzgora sviti kaludjerske
I zajaši konja najboljega“. —
Još ne počne Janku najprva premudrost,
Da Sekula pokraj njega biše.
Sad mu vele latinska gospoda:
„Sad prestrili na koplju jabuku“.
Svi svatovi u zemlju gljedaše,
A Sekula njima govoraše:
„Bil’ mogućno da to ja učinim
Da prestrelim na koplju jabuku?“
„„A zašto ne, samo kî je vridan!““
Stisne pušku bilu licu svomu,
I prestrili na koplju jabuku.

Sva gospoda u zemlju gljedaše,
A Sekula njima govoraše:
„Šta se čudiš, latinska gospodo?
Još prestrilim ticu lastavicu,
Kamo neću na koplju jabuku!“
Zvedu Janku i drugu premudrost:
Daju njemu trideset konjića,
Da ako je namah ne preskoči,
Da ni voljan sobom ni s divojkom.
Svi svatovi u zemlju gljedaše,
A Sekula njima govoraše:
„Bil mogućno, da to ja učinim?“
„„A zàšto ne, samo ki je vridan!““
On preskoči trideset konjića,
Na trejsetom sedlo se prelomi.
Sva gospoda na zemlju gljedaše,
A Sekula njima govoraše:
„Šta se čudiš, latinska gospodo?
Još preskočim tri gospodska zida,
Kamo l' nebi trideset konjića!“
Zvedu Janku i tretu premudrost,
Daju njemu trideset divojak,
Sve jednaka uzrasta i vlasa:
„Sad izberi, ka je ljubca tvoja!“
Nikad nije vide ni govore. *)
Svi svatovi u zemlju gljedaše,
A Sekula njima govoraše:
„Bil mogućno, da to ja učinim?“
„„A zašto ne, samo ki je vridan!““
Svuče 'z sebe sviti kaludjerske,

*) nije ju vidio, ni s njom govorio.

Svuče 'z sebe zelenu dolamu,
Ter ju prostre na zelenu travu,
Hiti na nju trideset prstenja:
„Sada beri, ka si ujna moja,
Ako bi se druga pomamila,
Odsić ću joj ruku do ramena!“
Pobrala je Latinka divojka.
Uhiti ju pod live pagose,
On ju uzme uza se na konja,
I s njom biži priko ravna polja,
Pak ju pelja staroj miloj majki
„Ovo ti je verna ujna moja!“ *)

Polj sb.

XIX.

Dobra braćā.

Dva su brata u ljubavi rasla,
U ljubavi grade pogradili,
Pak su lepe zemlje pokupili.
Kad su bratja za ženit dorasla,
Starijemu mladji brat govori:
„Daj, de brate, da se oženimo,
Već je naša ostarela majka,
Nemore nas pri kući dvoriti,
I nemore bilog prati rublja,
Nemore nam obeda skuhati:
Neg idemo, da se oženimo!“

*) Sabirač je tu pjesmu čuo od Antona Baštića u Dobrinjskom polju I ta pjesma i sve druge junačke pokazuju, kako su jih čisti čakavci premjesili. Ured.

A stariji mladjem besedio:
„O moj brate, da se oženimo?
Tudje ćemo sestre dovoditi,
Bile će nam dvore porušiti,
Našu lipu zemlju razdiliti,
Nas dva brata ćedu zavaditi:
Neg idemo, da se neženimo!
Ako j' naša ostarela majka,
Dvorit će nas, kako bude mogla!“
Zato mladji ništa i nemari:
Selo projde, pak devojku najde,
Čini svate i dovede mladu.
Prvu noćcu mladoj dolazio,
I on išće, da joj ljubi lišce,
Ali njemu mlada govorila:
„Nedam tebi obljubiti lišca,
Prij' pogubi brata rodjenoga,
Brata svoga a divera moga!“
On promisli šta bi učinio,
Žao mu je brata pogubiti,
Svojoj mladoj volju izpuniti.
On pripasa sablju okovanu
I šeće se bratu u čardake:
Ako spava odsić će mu glavu,
Ko nespava odsić mu je neće.
On posluša brata uz okance,
Dali spava, il se razgovara.
Brat nespava, neg se razgovara,
Lulu puši u tamburu bije.
Uz tamburu junak popevao:
„Hvala Bogu i miloj Mariji,
Da mi dade dočekati danak,

Ja ću pojti u to polje ravno,
Nabrati ću po polju rožicah
Pa ću kitit brata i nevestu,
Kitit ću jih oba lepim cvećem,
A pojiti rakijom i vinom!“
Kada njega mladji razumio,
Da se lepo brate razgovara,
On promisli šta bi učinio;
Žali mu se brata pogubiti,
Mladoj svojoj volju izpuniti.
On potegne sablju okovanu
Pa posika svoju desnu ruku,
Okrvavi na sebi rubaču,
Pak se šeće mladoj u čardake.
„Vidiš, drago, krvave rubače,
Da sam svoga brata pogubio!“
Ali njemu mlada govorila:
„Nedam tebi obljubiti lišca,
Prij' donesi svoga brata glavu,
Brata svoga, a divera moga!“
On promisli šta bi učinio;
Žali mu se brata pogubiti,
Mladoj svojoj volju izpuniti.
Sve je misli u jednu smislio:
„Bolje mi je k .... pogubiti,
Nego svoga brata jedinoga;
Selo projdem, svagdi bolju najdem,
Vas svet projdem, a brata nenajdem“;
Trgne sablju odsiče joj glavu!
Pokle su se bratja poženila
Od jednoga roda i plemena
I od jedne krvi i korena:

Dva su brata dve sestre rodjene
Stau majku smrti dogledali,
U svetu ju zemlju zahranili.
Od junaka pesma i popivka,
A od hrdje nima spomenika!

p. Lag. sb.

XX.

Banović Mijate.

(Iz Promontura.)

Lipa ti je s večera vedrina,
Još je lipša sama misečina!
Lipo ti je more u pramore
Još su lipše kule Deanove,
Ke je bia Dean zagradia
Pokle mu je baba preminia!
Šta to grmi, al se zemlja trese,
Ali puca more u pramore,
Al se ore kule Deanove,
Al pucaju nazadu lumbarde?
Niti grmi, nit se zemlja trese,
Niti puca more u pramore,
Nit se ore kule Deanove,
Neg pucaju nazad u lumbarde.
Cinbulj bije care gospodine,
Cimbulj bije i ći i veselje,
Da je lipo roblje ufatio,
Lipo roblje Banović Mijata,
Lipo roblje, vidit ga je lipo.
Na njemu je sedam samokresa,

Sve od srebra i od suha zlata,
Svaki valja stotina dukata;
Na njemu su do dva pasa zlatna,
Svaki valja stotina dukata;
Na njemu je puška brešankinja,
Koja biše u Breši kovana;
Na njemu je kapa novedina.
Sve od srebra i od suha zlata;
Na verh nje mu jedno kolo zlato,
Kose sjaju kano sunce žarko.
Govori mu Gospodine Care:
„Kurbe sinu, Banović Mijate,
Do dva sam te puta ufatia,
Oba si mi puta utekao,
Al mi treće ubignuti nećeš.
Ko se nećeš junak poturčiti,
Rusu ću ti glavu ufatiti:
Poturči se, Banović Mijate,
Dati ću ti svu Bosnu ponosnu *)
I pô ravne zemlje Albanije
I jedinu ćerce za ljubljenje!“
Govori mu Banović Mijate:
„Bog te vidi, Gospodine Care,
Šta će meni sva Bosna ponosna,
Dok ja imam ravnu Albaniju?
Što će meni turske vislinine,
Dok ja imam bnetačkih cekina,
Ni šta će mi turkinjice bule,
Dok ja mladi imam Vlasinjica?“

---

*) U tekstu stoji: *bosnu i ponosnu;* ispravil smo ovu očitu pogriešku.

Ma još care za Boga znadjaše,
Neda njemu odasići glavu,
Već ga meće u tamnicu škuru,
On ga meće za tri bila danka,
Ne nosi mu ni iva, niti piva.
Kad se treći danak navršia,
Kralj je svojoj kćeri besidio:
„Odi, srce, u kamare bile,
Obuci se štogod lipše moreš,
Sve u svilu i u rusovinu
U paninu do zemljice černe;
Na se metni devet perstenova,
Svaki valja grada bijeloga,
I uzimlji ključe desetere,
I otvaraj devetera vŕata,
Kroz deseta ugledaj Mijata.“
Kako joj je babo naredia,
Onako je mlada učinila:
I uzimlje ključe desetare·
I otvara devetara vrata,
Kroz deseta ugleda Mijata.
Ovako mu besidila mlada:
.Bog te vidi, Banović Mijate,
Eli ti je dodijala gladja?
Eli ti je dodijala žedja?“
„„Valaj, nije, turkinja divojko!““
„Eli ti je tama dodijala?“
„„Valaj, nije, turkinja divojko!““
„El ti imaš kod dvora ljubovcu?“
„„Valaj, nimam, turkinja divojko!““
„Sil’ kad kojoj tvrdu viru dava?“
„„Valaj, nisam, turkinja divojko!““

„Sil kad koju ljubia potajno?“
„„Valaj, nisam, turkinja divojko!““
(Ma da bi ti na večeri bile,
Više bi ih od stotine bilo!)
„Eli si se junak oženia?“
„„Valaj, nisam, turkinja divojko!““
„Eli bi se junak oženia?“
„„Valaj, bi se, turkinja divojko!““
Govori mu turkinja divojka:
„Bog te vidi, Banović Mijate,
Hoćeš meni tvrdu viru dati,
Da ćes mene za ljubu uzeti,
Ja ću mome babi pod orame,
Ukrast ću mu dva najbolja konja
Sebi Vilu, a tebi Goluba,
Jaspre mlada kolik budem mogla,
I mi ćemo noćom ubignuti!“
Govori joj Banović Mijate:
„Bog te vidi. turkinja divoiko,
Hoćeš s' mojim kerstom pokerstiti,
Hoćeš moju viru virovati,
Ja ću tebi tverdu viru dati,
Da ću tebe za ljubu uzeti!“
Ona Miji besidila mlada:
„Ja ću tvoju viru virovati!“ —
Idje mlada babi pod orame,
Ukrala mu dva najbolja konja,
Sebi Vilu, a njemu Goluba,
Jaspre mlada koliko je mogla,
I oni su noćom pobignuli.
Kad je svomu dvoru dovodia,
Njegovim se krstom pokerstila,

Njegovu je viru virovala
I ona mu za ljubicu bila.
Lip su skupa porod porodili,
Tri kjerice a četiri sina!

XXI.

Braća Jakšići.

(Iz Promontura).

Zresla su mi dva borja rumena,
I med njima jelvica zelena.
Nisu ono dva borja rumena,
Ni med njima jelvica zelena,
Neg su ono dva brata Jakšića
I med njima sele Maudalina.
„„Svi je prose, svimam odgovora.
Prose jim je na dvoje na troje,
Nijednom je oni nenadoše;
Prosi jim je care za carića,
Ni njemu je oni nedadoše,
Neg ju derže dvoru za lipotu.
Piše knjigu Paša od Novoga:
„Vamim bora, dva brata Jakšića,
Dajte meni sele za ljubljenje,
Dati ću vam dva bijela grada,
I dat ću vam dva konjika vrana
I jedinu sele za ljubljenje:
Ljubite je kojem vami drago!“
Kad su brati knjigu razumili,
Oni su mu nazad odpisali:

„Bog te vidi, Paša od Novoga,
Da bi tvoji konji pokrepali,
Da bi tvoji gradi poronili
I da bi ti ludovala sele, —
Ne damo ti sele za ljubljenje!“
Kad je Paša knjigu razumio,
To se Pašu vrlo na ža' palo,
Sebi zove virne sluge svoje:
„Vàmim, bora, virne sluge moje,
U nedilju, koja prva dojde,
Bit će sajam u trojinskom gradu,
Tu će doći dva brata Jakšića
Svojoj sestri begom kupovati,
Žuti begom u svili čerljenoj;
Ići ćete, virne sluge moje,
Ići ćete, uhitit jih ćete,
I dovesti meni pred kolina,
Ćemo vidit koji smo delia!“
U nedilju, koja prva došla
Biše samanj u trojinskom gradu,
Došla jesu dva brata Jakšića
Svojoj sestri begam kupovati,
Žuti begam u svili cerljenoj.
Išle sluge Paši gospodinu,
Išle sluge, uhitili su jih,
Pak jih vode Paši prid kolina.
On jih meće u tamnicu skuru
Do kolìna u vodu smrdeću,
U vodi su zmije i okrapi,
Zmije kolju a okrapi pale,
On ji meće za tri bila dana,
Ne nosi jim ni jiva, ni piva.

Kad se sverši treći bili danak,
Onud poša Paša od Novoga,
Ovako jim Paša besedia:
„Vamim, bora, dva brata Jakšića,
Sutra ću se Paša oženiti,
A vas oću oba obisiti
Rad veselja od ženjenja moga!“
Kad su brati Pašu razumili,
Misle brati ča će učiniti:
Pervi riže krilo od košulje,
Drugi toči krv iz desne ruke
Pak napišu jednu knjigu bilu,
Pak ju šalju miloj seli svojoj:
„Mandalina, naša sele mila,
Prodai, sele, i milo i drago,
Pa odkupi dva rodjena brajna:
Sutra će se Paša oženiti,
A nas oće oba obisiti
Rad veselja od ženjenja svoga!“
Kad je mlada knjigu razumila,
Obuče se kano muška glava,
Sedla konja brajna starijega,
Paše ćordu brajna starijega,
Ona grede u Pašinu kortu
Ovako mu besedila mlada:
„Bog te vidi, Paša Gospodine,
Posla me je Beže Aliu-Beže,
Da mu dadeš dva brata Jakšića;
'Ko je nebi ti otio dati,
Da će tvoje grade poroniti
I da će ti ludovati sele!“
Kad je Paša mladu razumia,

On joj daje ključe od tamnice.
Kad je tamni vrata otvorila,
Zaupila iza svega glasa
Tankovitim grlom divojačkim:
„Biži, roblje, kuda koji moreš,
A dva brajna uzame na konja!“
Kad to vidi Paša Gospodine,
Udria se rukom po kolinu,
Puknia mu na ruku perstenće,
Pod kolinom četvertica mesa:
Nigdar spaša ni velika vraga,
Gdi me ženska privarila mlada!“

XXII.

Anica djevojka.

(Iz Promontura).

Razboli se majka Aničina,
Ne za danak nego za godinu
Od groznice bola velikoga.
Govori joj Anica divojka:
„Oj, starice, mila majko moja,
Da bi pila vode iza gore,
Moja bi mi majko ozdravila!“
Anici je besedila majka:
„Ne, Anice, drago dite moje,
Ne hodi mi za gorom po vodu,
Za gorom je Koruna Vojvoda,
Niš ne dila, neg robi divojke,
Strah je mene, da te nezarobi!“

Neda Majku poslušati Ana,
Uzme vidro i teče po vodu.
Kad je došla pokraj vode hladne,
Kraj vode je Koruna Vojvoda.
Božju mu je pomoć nazivala:
„Bog te vidi, edno momče mlado,
Što si stražar od gorice černe,
Al si stražar od vodice hladne?“
„„Nisam stražar od vodice hladne,
Već sam robnje, ki robin divojke,
I tebe ću mladu zarobiti,
'Ko mi nećeš pravo povidati
Čijega si roda i plemena!““
Ona ti mu mlada odgovara:
„Sele jesam Bana Zrinovića,
Ljubi jesam Marka Kraljevića!“
Kad je junak mladu razumia,
Vidro joj vode napunia,
Pratia je do pô gore črne.
Kad izašla van iz črne gore,
Van iz gore na to ravno polje,
Zapivala tanko glasovito:
„Bogu fala i Mariji Divoj,
Da sam mlada momče prevarila,
Nisam sele Bana Zrinovića,
Nit sam ljuba Marka Kraljevića,
Već ja jesam Anica divojka,
Koju me je s prolića prosio.
Ma me nije mila majka dala:
Držala me za lipotu dvora!“
Kad to čuje Koruna Vojvoda,
Pokaja se i izdiše teško:

„Ah, moj Bože, čuda velikoga,
Ženska me je privarila glava:
Ne umrle črne oči moje,
Dok ja Ani sramotu ne vratim!“
To je stalo pô godine dana
Obuče se kano i divojka,
Plete kosu kano i divojka
I on grede Aničinom dvoru.
Prid dvorom je zelen borje resa,
Zelen borje rumene narančе;
Tute sidi Aničina majka,
Božju joj on pomoć nazivaše:
Bog te vidi, majko divojkina,
“Čula jesam, i ljudi mi kažu,
Da ti imaš šilicu divojku,
A ja jesam sirota divojka,
Da bi mene šiti naučila!“
Odgovori divojkina majka:
„Istina je, siroto divojko,
„I tebe će šiti naučiti!„
Kad je bilo u suncu zapadu
Počme plakat sirota divojka,
Gdi će ona mlada večerati,
Gdi će ona noćom počivati!
Tišila je Aničina majka:
„S mojom oćeš ćerkom večerati,
I s mojom ćeš ćerkom noćevati!“
Kad je bila doba večerati,
Svi tri jesu skupa večerali,
Ali nisu skupa noćevali,
Jer Anica ni tila spavati,
Nije tila majku poslušati.

Šavak šila od mraka do zore,
A kada je bili dan zvonia,
Momče idje s gorom proklinjući,
Ana osta s majkom pivajući!

XXIII.

Ženitba Senjanin-Ivana.

(Iz Promontura).

Bogu hvala i Mariji Divoj
I ovomu danu današnjemu,
Današnjemu i još sutrašnjemu!
Od Kurbića, od Senja Ivana
Prosi kjerce Dužda mnetačkoga,
On je spraša i blago potraša,
Baš na pero dvanajest tovara.
Daje mu je i otac i majka
I sama će gizdava divojka.
To se čudo do daleka čulo,
Dočuje ga Dizdar od Udbine,
On pripraša i blago potraša,
Baš na pero petnajest tovara.
Daje mu je i otac i majka
Samo neće gizdava divojka.
Latini su lakomi na blago!
Kad to vidi gizdava divo ka,
Ona uzme armit i kartiju
I odšeća gori na prozore,
Ter napiše listak knjige bile
I šalje je od Senja Ivanu:

„Vira moja, od Senja Ivanu,
Priprаša me Dizdar od Udbine,
On pripraša i blago potraša
Baš na pero petnajest tovara;
Daje mene i otac i majka,
Ma ja neću gizdava divojka!
Kad je Ivo knjigu razumio,
On zakupi po Senju Senjane,
Sve na izbor, ki je bolji junak,
Kojim nije žao poginuti,
Koji nima ni oca ni majke:
Nož i puška i otac i majka,
Britka ćorda ljubi nevinčana.
Sobom uzme Milija sestrića,
Ako li mu do potribe bude.
Kad je jutrom zora zabilila,
Ivan se je svaćom uputia.
Dodju svaća u Otrez planinu,
Gleda Ive niz to polje ravno,
Ugleda je svaću od Udbine,
Med njima je Dizdar od Udbine:
Tristo svati, deset barjaktari.
Kad to vidi Miliću sestriću,
I on klekne na crnu zemljicu,
I on gleda prot suncu iztoku
I svojom se puškom razgovara,
Pušku ljubi, ovako govori:
„Puško moja, od dva mila grla,
U tebi mi dva sreberna zrna,
Brani mene jutros od Turčina,
Ali sada, ali već nikada!“
Prvi put je Milić ustrilio,

Pedeset je svati pogubio,
I med njima deset barjaktari;
Drugi put je Milić ustrilio,
Sve Udbinske svate pogubio:
Ništa nije živoga ostalo
Nego jeno tursko momče malo,
I ono je u krvlji ostalo.
Moli momče Milića Sestrića:
„Pusti mene, mladi kaurine,
Hvalit ću te kud budem hodia!“
Srdito mu Milić odgovora:
„Neću, momče, da me Turci hvale,
Hvalit će me desna ruka moja
I u ruki svitla sablja moja!“
Tad je Milić sabljom zamanio,
Turčinu je glavu posičio.
Svim. Delijam pisma na poštenje,
Bog nam dao zdravlje i veselje!

Te četiri junačke pjesme iz Promonture dao je zapisati i poslati nam neki *Martin Pavić*, sliepac promonturski. Da bi se koja dobra duša sjetila, pak da nesretnomu mladiću napojnicu pošalje za ove liepe pjesme!

Uredn.

XXIV.

Na silu se djevojke neljube.

(Iz Promontura).

Vino pije Kraljeviću Marko
I š njim pije tursko momče mlado;

Vino pijuć u njem se falilo,
Da ni grada, u kom bia nije,
Ni divojke, ke ljubia nije,
Neg da nije mladu Mandalinu,
Nu da hoće i nju obljubiti,
Ak' ne drugo za gorom na vodi.
Kad je Marko riči razumia,
I on grede dvoru bijelomu,
Pa govori seli Mandalini:
„Nehod', sele, za goru na vodu,
Za gorom je tursko momče mlado,
Pijuć vino se je pofalilo,
Da ni grada, u kom bia nije,
Ni divojke, kê ljubia nije,
Neg' da nije tebe, Mandalino;
Al' i tebe da će obljubiti
Ol po sili, ol po dobroj volji,
Ak' ne drugo za gorom na vodi."
Kad je ona riči razumila,
Ona grede u bile kamare,
Pa pripasa svitlu ćordu svoju
A na ruke sve zlatne prstene,
Vidro uzme, na vodu otide.
Kad je došla za goru na vodu,
Za gorom je tursko momče mlado.
Božju mu je pomoć nazivala:
„Bog pomozi, tursko momče mlado!"
„„Zdravlje Bog daj, mlada Mandalino!""
„Što tu činiš, tursko momče mlado?
Si li trudan, da bi počinia,
Il' si žedan, da bi se napia,
Al' si tute za odfatat glave,

Al' si roblje, da robiš divojke?"
Crpi vidro mlada Mandalina,
Ona crpi, on joj ga izliva
I lomi joj na ruki prstenje.
„Stani s mirom, tursko momče mlado,
Da bi znao čija sam ljubovka,
Gleda bi me, ostavia bi me:
Sele jesam zmaja ognjenoga,
A ljubi sam nejaka Sekula!"
„„Nevirujem tebi, Mandalino,
Da ti jesi mlada obljubljena!""
Pak ju metne i doli pod noge,
Da ju hoće mladu obljubiti.
„Stani s mirom, tursko momče mlado,
Ne ljube se na vodi divojke,
Neg' u gori pod zelenom jelom:
Hodmo gori pod zelenu jelu,
Onde ćeš me obljubiti mladu!"
Kad su došli pod zelenu jelu
Već govori mlada Mandalina:
„Boga tebi, tursko momče mlado,
Der pripenji vrana konja svoga,
Da ti nebi u goru uteka."
Privari se tursko momče mlado
Prigne glavu za pripeti konja,
Ona trgne ćordu iza pasa,
Pa mu nosi glavu iza vrata!
Onda glavi mrtvoj progovara:
„Tako bilo svakomu junaku,
Koji ljubi po sili divojke!"
Pa ga siče na dvoje, na troje,
Pa ga viša zelenoj jelici,

Da ga jidu vuci i gavrani,
Pak zajaši na njegova konja
I otidje bilom dvoru svomu.
Daleko je Marko ugledao
I brzo je prida nju šetao:
„Boga tebi, sele Mandalino,
Tursko te je momče obljubilo,
Za ljubljenje konja poklonilo!“
„„Nije, brajne, milo dobro moje,
Jer sam momku glavu odfatila,
Rasikla ga na dvoje, na troje,
Razvišala po zelenoj jeli,
Pa ga jidu vuci i gavrani.““
Al' govori Kraljeviću Marko:
„Nevirujem tebi, Mandalino,
Da to jesi učinila mlada!“
„„Odmo, brajne, za goru na vodu
Iza gorom pod zelenu jelu,!““
Kad su došli pod zelenu jelu,
Ona Marku lipo govorila:
„„Vidi, brajne, da bi oslipia,
Da sam momku glavu odfatila.
Da mi nije od Boga griota
I od ljudih velika sramota,
I tebe bi mlada pogubila!““

Upisana u „Primorcu“, listiću djačke Čitaonice na Rieci.

XXV.

Nevjernica ognjem izgorjela.

(Iz Peroja. *)

Goru jaše Kraljeviće Marko
S Andjelijom vjernom ljubi svojom,
Govori joj Kraljeviću Marko:
„Andjelijo, moja ljubi vjerna,
Uzpopjevaj ter me razgovaraj!“
„„Nesmjem, Marko, pjevat ni popjevat:
U gori je Mijate hajduče,
Sagubit će tebe radi mene!““
I opet je Marko ljubi govorio:
„Andjelijo, moja ljubi vjerna,
Uzpopjevaj ter me razgovaraj!“
„„Nesmjem, Marko, pjevat ni popjevat:
U gori je Mijate hajduče,
Sagubit će tebe radi mene!““
„Bog te vidi, ljubi moja vjerna,
Mijat ima triest i tri druga,
Marko ima triest i tri striele,
Čim ustrieli družbu Mijatovu
I Mijata od gore hajduka.“
Još je Marko s ljubom govorio,
Na nje teče hajduče Mijate.
Borili se ljetni dan do podne,

---

*) *Peroj* na moru izmedju Rovinja i Pule, jedino mjesto, gdje u Istri, ima Hrvatah grčko-istočne vjere. Doseliše se 1630. iz Crnegore.

Al' već Marku bijele pjene gredu,
A Mijatu bijele i krvave.
Kad to vidi Mijate hajduče,
On govori mladoj Andjeliji:
„Andjelijo, ljubo Markovljeva,
Pomoz' meni, al' svojemu Marku!"
Kad je ona rieči razumjela,
Uzme Marku nože iza pasa,
Pa mu sječe u gaćam uvlake,
Marku gaće na koljena pale.
Kad to vidi Kraljeviću Marko,
Govorio Mijatu hajduku:
„Neboj mi se, Mijate hajduče,
Još je sunce, gdje je prija bilo!"
Kad je Mijat na sunce pogledo,
Marko ga je zemlji oborio,
Rusu mu je glavu odfatio.
Ona glava mrtva progovara:
„Tako bilo svakomu junaku,
Koji ljubi tudju vjerenicu!"
Kad to vidi ljubi Markovljeva,
Zajašila konja Mijatova
I pobježe u crnu goricu.
„Bježi, kučko, ubjegnuti nećeš,
Da bi sinoć bila ubjegnula,
Jutros bi te zorom uhvatio
Za nevjeru, kû si učinila!"
Usred ju je gore uhvatio,
Na glavi joj oganj naložio.
„„Negor', Marko, žutu kosu moju,
Mnogo si ju pomrsio puta!"" —
„Mrsio sam, ali sam nevjernu!" —

Crne su joj oči dogarale.
„„Negor', Marko, moje oči crne,
Mnogo su te ugledale puta!"" —
„Gledale me, ali su nevjerno!" —
Bjelo joj je lice dogaralo.
„„Negor', Marko, bjelo lice moje,
Mnogo si ga obljubio puta!"" —
„Ljubio sam, ali sam nevjerno!" —
Bjele su joj dojke dogarale.
„„Negor', Marko, bjele dojke moje,
Mnogo si jih puta privinuo!"" —
„Privraćo sam, ali sam nevjerne!
Gori, kučko, ognjem izgorjela,
Za nevjeru, kû si učinila!" —

Isto.

II. DIEL

ŽENSKE PJESME.

I.

Tuga kneza Ivana.

Kad mletačke plavi
Sve same galije
Doplove d'Omišlja,
Izkrca se četa,
Da pozove kneza,
Našega Ivana
Na velo veselje,
Ko će njemu dati,
Na svojih galijah.
Kad su oni bili
Rujna vinca pili,
Odploviše s knezom
Priko creskog mora
I velimi vrati!
Kad to biše kneže
Gorko opazio
Da nevirom Mlečić
Grdo ga prevari,
Za Glavinom krikne:
„Aj turne moj lipi,
Lipi ter prostrani,
Kako sam te lipo,

Lipo sagradio
A sada nesmijem
Blizu tebe priti.
Komu te ostavljam!
Ostavljam te ptici,
Ptici lastavici,
Ka će letnim danom
Nad tobom letiti,
Meni tužan spomen
A svetu paklensku
Neviru tužiti!“ *Polj. sb.*

II.

Djevojka udana u Levante.

Prošla san na more, more sprogljedati,
Zidoh na stenčicu, obličih plavčicu,
Z Levanta hodeći, z Levanta jadreći,
Na dvisto vesalac, na tristo jadarac.
Ona stisne kriljca, i majki spobigne:
„Mila majko moja, ča sam ja vidila,
Zidoh na stenčicu, obličih plavčicu,
Z Levanta hodeći, z Levanta jadreći,
Na dvisto vesalac, na tristo jadarac?“ —
„„Nisu ti 'no, Mare, vesla ni jadarca,
Leh, su ti 'no, Mare, tvoja mila svatja;
Još si, Mare moja, u zibeli bila,
Da je tebe majka obećala bila,
Obećala bila Ivu kapetanu.
Spravljaj Mare ruho, svatja ti je bliza.““
„Nit ću ja je spravljat, nit ću š' njima poći.
Ko budete, majko, u crikvu hodela,

Se ote divojke tu u crikvi biti,
Lipe Mare vaše mej njimi bit neće;
Još jih druge majke po devet jimaju,
Još nijednu tako daleko nedaju.
Ča ćete će biti, moja mila majko!"
„„Mare hćerko moja, neran' srca moga,
Zač mi je ranjeno, na pol razplaćeno.
Spravljaj Mare ruho, svatja ti su dvoru.""
„Neću ga ja spravljat, neću š njima poći."
Na to mi prileti Jive kapetane:
„Kadi si mi kadi, lipa Mare moja?
Kade te jur čekan iz davna vrimena." —
Na to mi joj klade krunicu iz zlata.
Jošće mi joj klade do devet prsteni.
Ona mu govori „Neću tvoga dara." —
„„Ti oćeš bit moja, ti si ljuba moja!
Evo te ja čekam devet godin dana""
On mi ju uzame z devete kamare,
I on mi ju pelja na nje bile dvori.
Sada su njoj došle nje sve drugarice!
„Ostante mi s Bogom moje drugarice!
Prigljedajte, drage, milu majku moju,
Napojte ju, drage, te hladne vodice!
A ja greden tužna u Levanta gradi,
Zač je mene majka na daleko dala."

Luk. sb.

III.

Jurjeva Katarina.

Zrasla mi je kita lužmarina,
Pod njom sidi bila Katarina,

I pod njom je droban šav šivala,
Kad njoj dojde sestra Mandalena:
„Da biš se ti jada našivala!
Turci su ti Jurja zarobili!“ —
Stavi šavak na zelenu travu
A iglicu na mramornu stenu,
I poteče v Jurjevu kamaru,
Ter probuče Jurjeve svitice,
I pripaše Jurjevu sabljicu,
I osedla najžešćega konja,
Pak prodrkne med tu tursku vojsku.
„Pomoz Bože, delije neznani!
Dajte meni sužnja vezanoga.“
Skoči doli s' visokoga konja,
Ter nabroji tri sta dukat zlata.
Dali su joj sužnja vezanoga,
Stavi njega preda se na konja,
Ter prodrkne do svojega doma. —

Luk. sb.

IV.

Zaboravljena djevojka.

Tamna noć je jurve
Na zemljicu pala,
Zvirom ter ptičicam,
Svim je pokoj dala.
A meni mlajahnoj
Ni ga mogla dati,
Nego mi je dala
Na serdašce moje

Tuge ter žalosti!
Stanoh jutrom rano
Ter podjoh nad more;
Stanoh na stenčicu
Ustrgoh plavčicu,
S Levanta jadreći,
I mlada mornara
Na krmi sideći.
„Hej more mornaru!
Približi se kraju,
Da te ja popitam
O mojem dragomu
Malenu stvarčicu.
Ako l' jesi čuo
Dobri koji glasi,
Jesil ga ti vide,
Ali s njim govore“
„„Nit sam ti ga vide
Nit sam s njim govore
Akol' bi ga vide
Ja ga pozna nebih.““
„Lahko ga poznati
Po zlatnom perstenu,
Zelenoj dolami“
„„Daklem sam ga vide
V belom Carigradu;
Mladoj Levantkinji
Tanac prebiraše;
Drugoj Levantkinji
Prsten kupovaše.““
„Ako l' biš ga vide,
Ali s njim govore,

Reci mu ti malo,
Da sam ga čekala
Leto i tri dana,
Još ću ga čekati
Misec i jedan dan,
Da ako nepride
Misec i jedan dan
Nedaj mu bog priti
Nigdar već na moj stan;
A ja hoću mlada
V mostir koludrica,
Z belimi nogami
Po mostiru šetat,
Z bilimi rukama
Hartice prebirat,
Crnima očima
Slova pregledati,
Al će meni mladoj
Srce tužno venut,
Kako 'na na polju
Zelena travčica,
Ka se srpom žanje.
Hitre noge moje
Lepo prebiraste,
A tada će biti
S konopi vezane!
Bele ruke moje
Na prsih ležati!
Černe oči moje
U nebo gledati!
Al ti nećeš moći
Mlada nevestice

Zelen venac plesti
I na glavi nosit!
Suza za suzicom
Po licu tekoše,
A rumeno lice
Bledo ostajaše.
Da bi suze moje
Na kamen padale,
Kamen bi se raspa
A srce nemore.
Tužna mladost moja!
Svaki dan na manje,
Ter mi samo tugu
Nemilo ostavljaš!
Suza za suzicom
Po licu rumenom
Tuga za tužicom
Po srdcu jadrenom! (?)

Polj. sb.

V.

Zarobljena Jela.

„Jelenina Majko!
Kadi ti je Jele?“
„„Moja je Jelena
Na mutnom Dunaju,
Belo ruho pere,
Svoj zlat prsten dere,
Sve bele tumbane

I šare marame;
Bele te tumbane
Za mlade divojke,
A šare marame
Za mladé junake.
Mikula ljubić nje
'Ko ti se negrusti
Hodi ti k Dunaju.""
„Na Dunaju sam bil,
Jelene nis vidil;
Neg Jelino ruho
Na Dunaju plove,
Sve ča dalje plove
Lepše ga je videt.,"
„„Mikula ljubić nje
'Ko ti se ne grusti
Hodi do Turčije.""
Mikula se šeće
Po turačkoj placi
Zapazi ga Jele
S visoka penžera.
„Mikula ljubić moj
Ča se tuda šećeš?"
„„Jele ljubo moja
Sve poradi tebe!""
„Mikula ljubić moj
Zaman puti tvoji
Ča jih je bez broja,
Zač su sinoć za me
Turci balotali,
Ter sam ja dopala
Turskomu vojvodi:

Petru Petraninu
Petošestopercu
Napol krštjaninu.
Da bih ja neboga
Dovica ostala,
Da bih ja mladjahna
Mikuli dopala!““

Polj. sb.

VI.

Ista iz Uravićeve sbirke:

„Jelenina majko, kadi ti je Jele?“
„„Moja je Jelina na mutnom Dunaju.
Na mutnom Dunaju bilo ruho pere,
Bilo ruho pere, moj zlat prsten dere,
Bilo ruho pere i šare mahrame,
I šare mahrame i bile tumbane;
Šare su mahrame za mladih junaci,
Bile su tumbane za mlade divojke.““
„Na Dunaju sam bil, na Dunaju je ni,
Ner njezino ruho po Dunaju plove,
Sve što dalje plove lipje ga je vidit“.
„„Nikola ljubić moj ne grusti ti se poć,
Ne grusti ti se poć doli do Turčije?““
Nikola se šeće po Turačkoj placi,
Zagleda ga Jele s visoke poneštre:
„Ča mi tuda šećeš Nikola ljubić moj?“
„„Sve sporadi tebe, Jele ljubo moja.““
„Nikola ljubić moj, zaman puta tvoje
Zaman puta tvoje ča jih je bez broja;
Zač su noćas za me Turci balotali.“

„„Koga si dopala Jele ljubo moja?““
„Nikola ljubić moj: vojvodu turskoga.“
Da bi ga do mala, Jele! uživala
Da bi ti mladjahna dovica ostala,
Pak da bi dopala Nikolu ljubića.“

VII.

Izbadanje.

„Sve ča sam obašal divojak i gospoj,
Nigdar nisam vide lišca rumenija,
Negoli je tvoje, virna ljubo moja!“
„„Pojd z bogom dragiću kamo si navadan!““
„Vazda je nauk moj simo dohadjati,
I v ovih strančicah vavik prebivati;
Sinoć sam ti prošo mimo dvora tvoga,
I nisi mi rekla ni: zdravo junače!
Nego si mi rekla: projdi mimo dvora,
Da te neobćute mila braća moja.“

Polj. sb.

VIII.

Nesretna ljubav.

Mladosti prelipa,
Svaki dan na manje
Kako i travčica,
Ka se srpom žanje!
Da bih ja nebog znal,
Da će tako biti
Nebih do istine

Va nju ni pogledal,
Nego černu zemlju;
Gorko bih se plakal.
Da bi mi umreti
A smrti neznati!
Da bi mi viditi
Ki će me plakati!
Hoće l' me plakati
Majka al sestrica,
Al će me plakati
Neverna ljubčica.
Aj crna zemljice
Kada ja tvoj budem.
Ti ćeš uživati
Prebeli život moj!
Ruse kosi moje
Za zglavlje će biti!
Černe oči moje
Zemlja će pokriti!
Belo lišce moje
Vodom poškropiti.
Simo hote simo
Lepahni mladjći
Ki ste s manom bili
Mladjahni detići;
Pogledajte malo
Ovo moje telo,
Kakovo je sada
I nekada bilo.
Prokleta bi ura
Svaka od ljubavi.

Polj. sb.

IX.

Paval i Mare.

Paval na travčici
Trudan počivaše,
A nada njim Mare
Rožice trgaše,
„Stani gore Pavle
Rosa pada na te!“
„„Neka pada na me,
Ter nepada na te:
Našal sam divojku
Na mrzlom studencu,
Bile ruke peruć
Moj zlat prsten deruć.
Moj zlat prsten nosiš
A drugoga ljubiš!“
„„Neljubim ja Pavle
Nigdir nikogare
Nego samo tebe
I samoga tebe.““

Pölj. sb.

X.

Kćerka ide u tudje selo.

Kada se hćerčica
Od majke diljaše,
Njima se obima

Serce razcipljaše:
„Nepitam te majko
Blaga ni bogastva,
Neg te pitam majko
Blagoslova tvoga.
Blagoslovi majko
Tvoju hćercu milu
Ka te sad ostavlja.“
„„Hodi z bogom vilo
Dobar put ti bog daj!
Kada prideš hćerko
V ono tudje selo,
Ti ćeš se nasmijat
Al nećeš veselo.
Kada sedeš za stol
S tvojim milim drugom,
Otert ćeš si oči
Svojim belim ruhom!“ “

Polj. sb.

XI.

Ive umira za Marom.

„Nemri nemri Jive,
Ča Maru želiješ,
Ja ću tebe Ive
Lipšu naputiti,
Kako ćeš ti Maru
Lipo prevariti:
Sazij Jive crikvu
Posrid ravna polja,
K tebi hoće Jive
Sve divojke mlade
Na mašu hoditi,
I med njima Jive,
Lipa Mare priti.“
Prišli su divojki,

Majka Mari neda.
Umirajuć Jive
Mlad Maru želije:
„Ja ću tebe Jive
Lipšu naputiti:
Sazij Jive bunar
Posrid dvora tvoga
K tebi te divojke
Po vodu hoditi,
Med njima će Jive
Lipa Mare priti.“
Prišli su divojki,
Majka Mari neda.
Umirajuć Jive
Mlad Maru želije
„Ja ću tebe Jive
Lipšu naputiti:
Učin se ti Jive
Mrtav na postilji;
Sve divojke hoće
Tebe pohoditi,
I lipa će Mare
Medju njima priti.“
Va svetom Ivani
Milo zvoni zvone.
Začula je Mare
Milo zvoni zvoneć,
Pak mi mlada Mare
Majki govoraše:
„Va svetom Ivani
Milo zvoni zvone,
Zač je majko Ive
Mrtav na postilji.
Pustite me majko
Mrtva pohoditi,
Kad mi niste dali
Živim govoriti.
„„Vzami Mare moja
Trideset divojak,
Daj svakoj divojki
Sviću od soldina,
A ti Mare vzami
Duplir od cekina.““
Kad su prišli Jivu
Va lipe komore
Eno leži Jive
Mrtav na postilji.
Nagnula se Mare
Na Jivovo zglavlje,
Pade Mari suza
Na Jivovo lišce;
Onda mi se Jive
Rado probudiše,
A još radje Maru
Milo zagrliše.
„Prokleta ti majka!
Ka te tako Jive
Lipo naputila!“

Polj. sb.

XII.

Mare neće Creske vlastele.

Kada se je Mare udati hotila,
Gusto puti Mare na okno hodila.
Pod okňom šetaše dva creska vlastela.
Jedan njoj govori: „podaj Mare ruku,
Da ti ja postavim zlatni prsten na nju"
„„Volela bih sebe živu utopiti,
Nego majki, otcu sramote činiti;
Zač ni naša majka creskinjica bila;
Ner je naša majka osorska mladika
Osorske su okna puncati s bosiljkom
A osorski vrti puni s mažuranom.""
„Voliš lipu Maru, ali mažuranu?"
„„Volim lipu Maru, nego mažuranu,
Zač mi mažurana za klobukom vene
A Marina lišca vazda su rumene;
Volim s lipum Marum riči govoriti,
Nego s mažuranum dukati brojiti;
Volim s lipum Marum po gori šetati,
Nego s mažuranum na postilji spati.""

Polj. sb.

XIII.

Djevojčina ljepota.

Ulico široka, vele si mi duga!
Vele si mi duga, pobija me tuga!
Pobija me tuga, obajde me žalost,

Da kako mi vene, ova moja mladost;
Tužna mladost moja, svaki dan na manje
Kako letna trava ka se srpom žanje.
Ne žanje se trava, neg se žanje žito.
Služil sam te lipo, kadi mi je mito?
Nebi me platilo tvoga otca blago,
Tvoga otca blago, ni majčina dota,
Kako bi platila ta tvoja lipota.
Aj te tvoji vlasi, puna jih je glava!
Tvoje vedro čelo s vlasi nadkriveno,
Kako ravno polje s travom obrašćeno;
Te tvoje očice kad me pogljedaju,
Sve sladko veselje momu srcu daju!
Te tvoje obraza lipo su složene,
Kako da su percem na hartu ložene;
A te tvoje lišca vazda su rumene,
Kako i jabuke kada su crljene;
A ta tvoj nosićac, med lišca posajen
Kako i Lušinj grad s merlići ograjen!
A te tvoje usta, kada sprogovore
Kako da se vrata od raja otvore;
Te tvoje zubići lipo redom stoje,
Kako i oblaci kada snegom sole;
Te tvoje ustnice kako koral gore
Prebili vratić tvoj, na kom je znamenje,
Pristal bi ga biser i drago kamenje!

Polj. sb.

Op. Na prvi mah vidi se, da je ota pjesmica umjetno sastavljena; al je puku omiljela, i na mnogih se mjestih pjeva, dakako svagdje malo različno.

XIV.

Ista iz Uravićeve sbirke:

Kuntrado široka, vele si mi duga,
Vele si mi duga, pobije me tuga,
Obajde me žalost, da kadi će biti,
Da kadi će biti tužna mladost moja.
Tužna mladost moja svaki dan na manje
Kako letnja trava, ka se srpom žanje.
Nežanje se trava, ner žanje se žito.
Služil sam te lito, kadi mi je mito?
Nebi me platilo tvoga oca blago,
Tvoga oca blago ni majkina dota,
Kot bi me platila ta tvoja lipota;
Ta tvoja glavica. ka je puna vlasi;
Vedro čelo tvoje vlasi nadkriveno,
Kako ravno polje s travum obrašćeno;
Te tvoje obrva lipo su stvorene,
Param da su s perom na hartu ložene;
Ta tvoj punteni nos med oči postavan,
Te tvoje očice kako jagodvice,
Te tvoje dva lišca lipo su rumeni
Kako dvi jabuke kada su červjeni;
Te tvoje ustice kada progovore
Param da se vrata od raja otvore;
Te tvoje zubiće lipo redom stoje,
Kako i oblaci, kada snigom sole;
Ta tvoja bradica na kojoj jamica,
Ta tvoj prebili vrat, na kom je znamenji
Pristal bi ga koral i drago kamenji. *)

---

*) Po našem sudu ova je bolje izpisana.

XV.

Lošinj i Lošinjanke.

(Sakupljena na otoku Unijah)

Oj Lošinju mali, selo narešeno,
I na lipom mistu jer je postavljeno;
S hladnima vodama jer jé okrunjeno!
Va njem mi je, brate, do dva do tri mnoštva,
Va njem mi je, brate, divojaka dosta.
Divojaka dosta, a junaka malo;
Al jih cesar vodi kamo njemu drago.
Kada urdin pride iz Pizina *) grada,
Iz Pizina grada, do Lošinja mala;
Ondrat svaka mlada plače svoga draga,
Ondrat svekolike počmu govoriti:
„Ako mi ga vazmu žalostna ću biti."
K Majki Božjoj grede, lipe dari nose,
One se utiču svekolike bose:
Ko l' bi se mat Božja na njih smilovala,
Ko l' bi njim dragoga nazada poslala.
Lipe jesu, brate, one hladne vode,
I one divojke kada sprogovore.
Volil bih ja, brate, s njima besediti,
Negor iz Mletaka madamu ljubiti.
Madamu ljubeći niš se nedobiva,
S dragum govoreći svu volju spunjiva.

Urav. sb.

---

*) Op. druguda po Istri govori se: **Pazin.** Nego sa „ordinom" dakako treba i „Pisino".

XVI.

Liepa Novljanka.

Sinoć Ive iz Novoga došal
Svojoj ljubi tužan glas donesal:
„Ljubo moja oženio sam se
Za Novljanku najlipju divojku
Glavu viša i od tebe lipja.
Samor nima črna oka tvoga,
Črna oka ni lišca rumena,
A da ima črno oko tvoje,
Smutila bi po nebu oblake,
Kamo l' nebi po zemlji junake.“

Urav. sb.

XVII.

Grieh je mlade zavaditi.

Pričela rosica na zemljicu padat,
Pričela je pravda svitom vojevati,
Pričneli su ljudi laže virovati.
Vi ljudi lažljivi, ča ste učinili?
Vi ste mene s ljubom v gveru *) postavili.
Bolje bi vam bilo crikav raznositi,
Nero mene s ljubum v gveru postaviti;
Crikva bi se druga nova sagradila,
A mene već s dragum nigdar ne spravite,
Tužan sam va viki i tužan ću biti,
Od tugi velike mlad moram umriti.

*) guerra = rat.

Drugoga človika i laže pomoru,
A mene neboga istini ne mogu.
Drugomu človiku i olova plovu
A meni nebogu ni šuvra *) ne mogu.

Urav. sb.

XVIII.

Majčina kletva.

Fran se i Lijana v kamari zgovara:
„Da bimo mi prošli do Levanta grada!
Pojdi ti Lijana majku svetovati
A ja ću tim toga **) barčicu armati."
Barčica armana srebrom okovana.
„Oj lipa Lijana, što ti rekla majka?"
„„Meni rekla majka: Bog vam ne daj puta,
Bog Vam ne daj puta, ni vetra, ni vala.""
Kad su oni prišli po sridi konala,
Zapuhnula bura, bura trmuntana,
Pogubi se Frane i lipa Lijana.
Kad su šli ribari ribiće loviti,
Misleli su oni, da je vela riba;
Ulovili Frana i lipu Lijanu.
Frane biše modar kano modra karta,
A lipa Lijana još malo duhata,
Pisali su listi njihovim majčicam.
Franova majčica gorko se plakala,

**) med tim toga = medjutim.
*) sughero = pluto.

A lipe Lijane mrtva je padala.
Njihove majčice njim su odpisale:
„Frana pokopajte pokraj bile cesti,
„A lipu Lijanu pod travu zelenu.
„Na Franu sadite drobnu mažuranu
„Na lipu Lijanu galafur *) crljeni.
Na Franu gorite sviću od soldina,
Na lipoj Lijani duplir od cekina.
Kad budu soldati onud pasivali,
Svaki će odkinut kitu mažuranu,
Pak mi oće reći: Bog mi te pomiluj.
Kad budu divojke po vodu hodile
Svaka će odkinut kalafur crljeni
Pak mi oće reći: Bog mi te pomiluj
Bog mi te pomiluj, oj lipa Lijana."

Urav. Sb.

XIX.

Karlović nahodi sestru.

Pojdoh ja pod Riku voziti čenicu;
Počmu mi veliti, da će se ženiti,
Daju mu na obir trideset divojak,
Medju njima biše jedna rodbinjčica. **)
„Rodbinčice mila, rodbinčice draga;
Rodbinčice mila, biš mi ljuba bila?"

---

*) garofano — karanfil, klinčac.

**) moralo bi biti : robinjica = sužnjica, nego narod već nezna svagdje za rieč rob, pak ju prilagodio najbližoj poznatoj.

Prvi put joj reče, ona niš ne reče;
Drugi put joj reče, ona se nasmije;
Treći put joj reće, ona mu govori:
„Sve to more biti, ako smo kuntenti."
Kada ju prosaše, kruto zamignjaše,
Kad jr rukovaše, strašno zagrmnjaše,
Kada ju ljubljaše, krvav daž padaše.
Pričnel ju on pitat: „čigova si roda?"
„„Neznam koga roda, ni koga plemena
Nero ča sam čula turkinjic govoreć,
Da sam ukradena v leti na mekoti
V srebrnoj zibčici, zlatnom povojčicu
Da sam ja sestrica Iva Karlovića.""
„Drago bi mi dušo, da si mi ljubčica
A još mi je draže, da si mi sestrica."

Urav. Sb.

XX.

Želja dobroj djevojki.

Zaspal sam, zadrimal,
Pak mi se sanjalo,
Da je lišce tvoje
Kraj moga spavalo.
Kada se ja zbudih
Žalostan se najdem,
Kada tvoga lišca
Kraj moga ne najdem,
I to tvoje čelce
Ravno kako polje,

Na kom bi popisal
Tuge i nevolje;
Okol njega dušo
Sve su kokorice *)
Bi reć da su zlatne,
Perom napisane.
Suza za suzicum
Po lišcu rumenom;
Tuga za tužicum
Po srdcu jadrenom;
Da bi suze moje
Na kamen padale,
Kamen bi se razpal,
A srdce ne more.
Da bi srdce moje
Od dva kusa bilo;
Svakomu bim dala
Svoju polovicu,
Tretomu bim dala
Od žija **) rožicu;
Komu rožu dala,
Onoga zibrala;
Zato tebi Bog dal,
Prelipa Katice,
Zadobit mladića
Od vredne majčice,
Od vredne majčice
I oca predraga.

Urav. Sb.

---

*) Haarlocke = ciocca = uvojak, kovrčak.
**) žilj = giglio = lierak.

XXI.

Pred djevojčinimi dvori.

Tičice rožice povij mi jedan glas
Za draga mojega, ki je na dogo *) šal.
On se ne spominja, da j' on dragu imal.
'Ko on dragu ima, ja imam dragoga
Pak nećemo marit jedan za drugoga
Marim, marim za te, samo da si viran;
Samo da si viran, tvoja sam rožica. —
„Neznam ako badriš ili spavaš, vilo!
Kad bi mi k tebi doć moje drago milo,
Kad bi mi k tebi doć s tobum govoriti,
I još jednu uru s tobum posediti;
Čujem glas tvoj vilo, kadi nam govoriš
Da je kasna ura prit va tvoje dvori. —
Dopusti nam pivat lipe razgovore“
„„Pivajte mladići s vašima grlama
A ja ću poslušat s mojimi ušima.
Čuda ste jih mladi lipo zapivali.
Ja nebih ni jedne tako stolmačila.““

Urav. Sb.

XXII.

Kraljevska oklada.

Igrali su tri kralji,
Igrala je zlatna jabuka,
Po zlatnom stolu gospodskom:

*) dolgo = dugo, dobrinjski izgovor.

Čija li gora najviša
Čija li ljuba najlipša.
Najviša gora Petrova
Najlipša ljuba Pavlova.
Kad začuje *Albus* kralj,
Da je Pavlova ljuba najlipša
Posla je njemu Albus kralj:
„S tobum ću Pavle vičerat
S tvojum ću Marum noćevat."
Prišal je Pavle žalostan
„Ča si to Pavle žalostan?"
„„Poslal mi Mare Albus kralj,
Da će s manum vičerati
S tobum Mare noćevati"".
„Neboj se ti Pavle toga,
Mi ćemo ga prevariti.
Rodila je žena čedo
Reci mu ti, da sam ja. —"
Tiho je more kako kal,
Po moru se vozi zlatna plav,
Nutri se vozi Albus kralj.
Prišal je k Pavlu Albus kralj:
„Kadi je Pavle ljuba tvoja?"
„„Moja je ljuba rodila.""
„Mislel sam ju ljubiti
Sad ćemo se kumiti."
Mari darova prsten zlat,
Pavlu darova sto dukat,
Mladomu čedu zlatan pas
I mladoj Mari dobar glas!

Polj. Sb.

XXIII.

Napitnica.

Nagnulo se drivje orihovo,
Na rumeno lišce junakovo,
S pod korena hladna voda teče,
Po nju gredu tri devojke mlade,
Svaka ima vidru kordunaju (?),
Lipa Mare srebrom okovanu,
Lipa Mare žutu svilu prede,
Žutu svilu na zlatno vretence
Preduć se je kruto razžajala.
Šla je ona vodicu iškati,
Sve obajde nikor *) ju nenajde.
Tot u Zadru tri hladni studenci,
Prigne glavu, da će se napiti;
Vikne junak s visoke gorice,
„Ne pij Mare te hladne vodice
Aš to su ti vile nanosile;
Ja ću ti dat vina iz bukala.“
Iz bukala, tebi Bože hvala.
Da bi čaša od barila bila,
Ovde j' družba ka bi ju popila.

Luk. Sb.

XXIV.

Marina kruna.

Naranča se vetru moli,
Da joj kitu ne sprelomi;

---

*) nigdje (?)

V sakoj kiti tri naranče,
Na vršiki tri četiri.
Povrh sedi sin Sokolje, (siv sokole)
Ter mi gleda v ravno polje;
Kaj *) devojke tanac vode
Mej njima je lepa Mare,
Krunu ima povrh glave.
Puhne vetar Termuntane
Svali Mare krunu s glave.
„Ki bi meni krunu našal
Ja bih njemu ljubav bila;“
„„Ko ćeš meni ljubav biti
Ja ću tebi (krunu) naći““
„„Volila bih utopit se
Neg Sokola ljubav biti.

Luk. Sb.

Pjesma o Marinoj kruni, koje je liepi napjev gornjim Hrvatom poznat iz Lžičarovih „Primorčicah“, vrlo je različita u raznih krajevih. Naj običniji tekst po Istri, što mi znamo, jest sljedeći:

Popuhnul je hladan vetar
Hladan vetar od Levanta,
I odnesal Mari krunu.
Sprogovara lipa Mare:
„Ajme meni kruno moja,
Ki bi meni krunu našal,
Njegova bim ljuba bila.“
Šli ju iskat dva Bakrana.
Dva Bakrana, tri Rečana,

*) gdje (kadi = ka'i = kaj).

I još jedan černi Moro.
Našal ju je černi Moro.
I govori lipa Mare:
„Volila bim krunu zgubit
Leh černoga Morca ljubit“.

Svaki se stih opetuje i za njim istim napjevom pjeva: Aj ni nena zlato moje, pak opeta se stih reče.

XXV.

Sestrin savjet.

(Lovranska)

Sestra j, brajna na večeru zvala:
„Nezovem te na večeru brajne,
Leg te zovem na tihe zgovorke.
Čula jesam, da se ženiš brajne.“
„„Ženil bim se, al' neznam od kuda.““
„V našem selu na zbor tri divojke:
Prva ti je roža Bogdanova,
Druga ti je roda velikoga,
Tretja ti je kako zmija ljuta:
Vazmi brajne, ku je tebi drago.
Ma 'ko biš se kada oženio,
Ne uzimlji udovice mlade;
Udovicam hunje za nedarcem,
A divojkam jabuke črljene;
Udovicam madlo sije sunce,
A divojkam na vedroj vedrine,
Bolje bi se neženiti brajne,
Leg porednu drugu dobaviti.“

Volč. sb.

XLIV.

Liepe Kostrenjke.

(Veprinačka).

Kostrenjčice mlade, noste se oholo,
Pak te vam zavidet svi gradi okolo,
Pak te dojti fanti za vas oženiti,
I vam te devojkam tako govoriti:
„Blagoslovi Bože, 'se take devojke
Ke su tako lepe bele i rumene.
Blagoslovi Bože majku ka vas rodi,
I onoga otca, ki vas lepo goji,
Blagoslovi Bože se one zavojke,
Ke su zavijale prebili život vaš
I još onu zibku, ka vas je takala,
Tere onu majku, ka vas je dojila.
Vse ča sam obašal širokoga sveta
Nisam mogal najti takovoga cveta,
Kako u Kostrenjoj mladjahnu devojku.
Ti si dušo moja, ja sam srdce tvoje,
Pojdi dušo s manom na domište moje."

Volč. sb.

XLV.

Bakar i Bakarac.

(Veprinačka.)

Dva se grada pokraj mora bele,
Jedan Bakar, a drugi Bakarac.
Spod Bakarca hladna voda teče,
Na koj Mare belo ruho pere,
Na njoj pere trideset devojak;

K njima dojde trideset junaci
Vsaki zame po jednu devojku,
I ju pelja u svoje dvorove,
I joj kaže velike darove.

Volč. sb.

XLVI.

Zlata Jabuka

(Primorska.)

Igrala je zlata jabuka
Nà jednem stolu gospodskem.
Iz stola j' dole padala,
Trin gradon vrata razbila
Trogiru i Šibeniku
I belu Zadru nad more.
V Zadru se j' biser prosipal
Od trešnje zlate jabuke.
Prileti sokol za gore
I bere biser pod perje.
Zadrani sokolu govore:
„Ne beri sokol bisera,
Aš ga j' nam čudo potreba.“

Volč. sb.

XLVII.

Juraj i Vile.

(Veprinačka.)

„O Jure Jurmane! kade si noćeval?“
„„O majko gospoje! v zelenoj dumbrave.““

„O Jure Jurmane! ča si čul il videl?“
„„O majko gospoje! tri vile letuće.““
„O Jure Jurmane! ke su one bile?“
„„O majko gospoje! prva ste bila vi,
Prva ste bila vi, a druga vaša hći,
Druga vaša hći, a tretja ljuba moja.““
„O Jure Jurmane! ča su govorile?“
„„O majko gospoje! prva ste rekla vi,
Prva ste rekla vi, pojejmo Jurmana.
A vaša hći je rekla, ne jejmo Jurmana,
Pojejmo mu konja, koga je manj škoda.
A verna ljuba je rekla ne jejmo ni konja,
Pojejmo kopije, koga j' manje škoda.““

Volč. sb.

XXX. *)

Nikola strašivica.

(Lovranska.)

Miko konja za gradom kovaše,
Nijedan ga z duga negledaše,
Lego sestra i ljuba njegova.
„Stani sestro na najvišu poneštru,
Ter pogledaj v ono ravno polje,
Ako gredu s oružjem junaci.“ —
„„Sad su Miko na sred ravna polja.
Oj ti Miko ženska strašivice!
Obuć ću te kako bim devojku,
Klasti ću ti bele svite do tal,

Na 31 strani broj XLIV, što je na čelu pjesme, ima biti XXVI; onda unapred mjesto XLV, XXVII; mjesto XLVI, XXVIII; mjesto XLVII, XXIX.

Oplest ću te, kako bim devojku,
Klasti ću ti orekini peružini,
Posest ću te na zlatu katridu.““
Kad su prišli s oružjem junaci
Ter pitaju kade j' mladi Miko.
— Miko je mladi drugim putem prošal. —
Ova mlada Mikotu spodablja
„Kako neće, kad mn je sestrica!“

Volč. sb.

XXXI.

Mladić nosi dare iz sajma.

(Zariečka.)

Ča to šuška, ča to gre?
Lepi Marko iz samnja gre.
Ča to nosi, ča to ima?
Svilni opletak, svilni trak,
I za ruku prsten zlat.
Komu će to darovat?
Lepoj Mariji za ljubav.
Marko nosi sušanj,
Kako zlato perje,
Da bi zlato bilo,
Lepše bi hodilo.
Marija nosi sušanj,
Kako perje zlato,
Da bi zlato bilo,
Lepše bi hodilo.

Volč. sb

XXXII.

Sto je najljepše.

(Lovranska.)

Zrasla j' jabučica
I kraj vodice
Hladna Dunaja,
Sama sobom govoraše:
„Ja sam lepša
Svega sveta
Rumena, rumena.“ —

Začula ju bela loza
Vinova, vinova
I govori:
„Ja sam lepša
Svega sveta
Vinova, vinova. —

Začula ju narančica
Zelena, zelena
I govori:
„Ja sam lepša
Svega sveta
Zelena, zelena.“ —

Začula ju devojčica
Verena, verena
I govori:
„Ja sam lepša
Svega sveta
Verena, verena.“ —

Začul ju je mlad junak
Neženjen, neženjen
I govori:
„Ja sam lepši
Svega sveta
Neženjen, neženjen.“ —

Volč. sb.

XXXIII.

Trava povaljena.

(Lovranska.)

Lepe j' bože Radićevo polje,
Va njem mi ni drevja ni kamenja,

Nego jedna grana orehova;
Pod njom Roža žutu svilu prede
Žutu svilu na zlato vretence.
Va polju ni kapčice vodice,
Po kraj polja hladna voda teče.
Va polju mi j' trava povaljena;
Nisu mi ju vile povalile,
Nego junak i mlada devojka,
Junak kosom, a devojka srpom;
Zlatim srpom belima rukama
Zlatom kosom junačkim rukama.
Pevajući i pripevajući:
„Travo moja ča si povaljena.“

Volč. sb.

XXXIV.

Brat je draži od dragića.

(Lovranska.)

„Hodi Mare, ako si oprala.“
„„Nisam majko ni dobro počela.““
„Ča si, Mare, letni dan delala?“
„„Pol' mora sam rožice trgala.““
„Si l' jih Mare čuda natrgala?“
„„Obe ruke i oba rukava.““
„Kemu si jih najveć darovala?“
„„Brajnu sam jih brodić nakrcala,
A ljubčiću facol navezala.““
„Zač jih nisi ljubcu najveć dala?“
„„Zač ljubčića druga ću dobavit
A brajnića nikad nijednoga.““

Volč. sb.

XXXV.

Vezen rubac.

(Lovranska.)

Ključe sam zgubila
Od svete Marije,
Ki bi mi jih našal
Bim mu darovala
Facel rakamani,
Koga j' moja majka
Tri leta rubila
A četrto leto
Zlatom rakamala,
Na suzicah prala,
Na srdcu sušila.

Volč. sb.

XXXVI.

Opeta vezen rubac.

(Zariečka).

Doletila tica,
Obleta murvicu,
Sela j' na grančicu
Ter mi lepo peva.
Začula je Ane
Z devete kamare,
Poslala je ona
Vernu slugu svoju:
„Verna slugo moja,
Hodi ti viditi
Ča to lepo peva
Na murvici mojoj.
'Ko su to tičice,
Šaljte jih va gore;
'Ko su to ribice,
Šaljte jih va more;
'Ko su to devojke,
Šaljte jih junakom;
'Ko su to junaci
Šaljte jih devojkam;

'Ko je to dragi moj,
Šaljte ga do mane,
Da mu ja darujem
Našikani rubac,
Koga je moja mat
Tri leta šikala;
A četvrto leto
Zlatom rikamala;
Na vodi ni peren,
Na suncu ni sušen;
Va suzah je peren
Na srdajcu sušen."

Volč. sb.

XXXVII.

Liepa Mare.

(Zaričečka.)

Lepa Mare papar plela
Poli luga samodruga;
Š njom ga j' plela mila majka.
Mila majka govoraše:
„Ti si Mare z ljubim spala."
„„Tako majko zdravo bila,
Koliko san ga vidila.""
Još ni ura za polnoći,
Da si Mare sina rodi.
Pisali su va Benece.
Ljubi kupi zlatu zikvu,
I sreberne povezuhe
I suknjenku od škrlata
I stomanju fina lakna
I baretu bombažinu.

Volč. sb.

XXXVIII.

Djevojka zove junaka u službu.

(Zariečka.)

Hod me služit, Silvisohe,
Jedno leto dan,
Dati ću ti koke moje,
Da jih buš imel.
— Koke imam, ljube nimam,
Srdcu mi ne gre! —
Hod me služit, Silvisohe,
Jedno leto dan,
Dati ću ti pure moje,
Da jih buš imel.
— Pure imam, ljube nimam,
Srdcu mi ne gre. —
Hod me služit, Silvisohe,
Jedno leto dan,
Dati ću ti ovce moje,
Da jih buš imel.
— Ovce imam, ljube nimam
Srdcu mi ne gre. —
Hod me služit, Silvisohe,
Jedno leto dan,
Dati ću ti koze moje,
Da jih buš imel.
— Koze imam, ljube nimam
Srdcu mi ne gre. —
Hod me služit, Silvisohe,
Jedno leto dan,

Dati ću ti krave moje,
Da jih buš imel.
— Krave imam, ljube nimam
Srdcu mi ne gre. —

Hod me služit, Silvisohe,
Jedno leto dan,
Dati ću ti vole moje,
Da jih boš imel.
— Vole imam, ljube nimam
Srdcu mi ne gre. —

Hod me služit, Silvisohe,
Jedno leto dan,
Dati ću ti konje moje
Da jih buš imel.
— Konje imam, ljube nimam
Srdcu mi ne gre. —

Hod me služit, Silvisohe,
Jedno leto dan,
Dati ću ti samu sebe,
Da me buš imel.
— Sve to imam, ljubu imam
Sad mi srdcu gre. —

Volč. sb.

XXXIX.

Što treba junaku.

(Zariečka.)

Zaspala je Jele
Na jelovoj grede;
Sedela je majka

Na zlatnoj katride.
Prišal je mlad junak
I s tiha ju budi,
A njezina majka
S preslicom ga guli.
„Ne guli ga, mat moja,
Srdce mi ga ljubi;
Neg' ubij mu janjčića,
Ki tri majke duli,
I ubij mu praščića,
Ki po puti tunjga,
I ubij mu kokošu,
Ka po kući šlata,
I ubij mu peteha,
Ki tri sela budi;
Umesi mn pogaču,
Od bele pšenice,
Otoči mu vinca
'Z najbolje bačvice,
Napravi mu postelju
Z devetim' lancuni. *Volč. sb.*

XL.

Svilne rukavice.

(Bersečka.)

Sinoć kragulj prežombori *)
Z' one svilne rukavice,
Ke j' Turkinja tanko prela,
Senjkinja je prepredala,

*) Prežombori == prežubori.

Ured.

Lošinjka je savijala,
Bakarka je sasukala,
Reščica je preoprala,
Kastavka je osnovala,
Vološćica je navila,
Opatijka je satkala,
Lovranka je odrezala,
Mošćeninka očistila,
Beršeščica pomerila,
A Plominka sakrojila
A Labinka je ušila. *)

Pjevajuć se svi prvanji stihovi ponavljaju.

Volč. sb.

XLI.

Bosiljak.

(Zariečka.)

Sadila Mare basilak
Veliku lihu poli put,
Basilak se zeleni,
Junak mu se veseli.
Ki će basilak vonjat,
Rano mu se je stajat
I friškom vodom zalivat,
Ki će moškata zobat
Z bliza mu ga j' obhajat;
Ki će devojku imat
S tihega mu je pitat.

Volč. sb.

---

*) Evo učiteljicam ženskoga diela liepe nauke.
Ured.

XLII

Djevojka odtjerala mladića

(Zariečka)

Udrila je sedma ura.
„Otvori mi mlada vrata.“
— Čekaj čekaj junak mlad
Još mi ni šla nona spat. —
Udrila je osma ura.
„Otvori mi mlada vrata.“
— Čekaj čekaj junak mlad
Još mi ni šal nono spat. —
Udrila j' deveta ura
„Otvori mi mlada vrata.“
— Cekaj čekaj junak mlad
Još mi ni šal otac spat. —
Udrila j' deseta ura
„Otvori mi mlada vrata.“
— Čekaj, čekaj junak mlad
Još mi ni šla majka spat. —
Udrila j' jedanajsta ura
„Otvori mi mlada vrata.“
— Čekaj, čekaj junak mlad
Još mi ni šal bratac spat, —
Udrila j' dvanajsta ura
„Otvori mi mlada vrata“
— Čekaj, čekaj junak mlad
Još mi ni šla sestra spat. —
Udrila je jedna ura.
„Otvori mi mlada vrata.“
— Čekaj, čekaj junak mlad
Još mi ni šla nevesta spat. —

Udrila je druga ura.
„Otvori mi mlada vrata"
— Hodi z bogom junak mlad
Sada grem ja sama spat. —

Volč. sb.

LXIII.

Mlad i mlada.

(Zariečka)

Okol plesa grede
Oko na me meće,
Pitajte ga ljudi,
Ča bi tel od mene.
Ako će fačole,
Ja mu jih pošiljam;
Ako će štomanje,
Ja mu jih pošiljam;
Ako će obruse,
Ja mu jih pošiljam;
Ako hoće hlače
Ja mu jih pošiljam itd. —
A on mi njoj pošlje
Jednu libru lana,
Neka ona dela
Te tanke fačole,
Nek mi ona dela
Te tanke štomanje,
Nek mi ona dela
Te tanke obruse,
Nek mi ona dela

Te tanke hlačice itd. —
Ona njemu pošlje
Eno zrno zlata,
Neka mi on dela
Te lepe prstene,
Neka mi on dela,
Lipe orekine,
Neka mi on dela
Te lepe kolare,
Neka mi on dela
Te lepe križiće. itd.

Volč. sb.

XLIV.

Djevojka i jabuka.

(Zariečka)

Neberi Jele jabuke,
Ač te te fanti videti
Pak te te majki praviti
Da si jih fantom delila. —
„Ča će to meni mat moja
Ja sam devojka poštena.
Mane mi raste bašiljak,
Na veloj lihi puli put.
Ja sam ga mlada sadila,
I rano sam se stajala
I čistom vodom zalila
Od njega vence delala,
Ter sam jih fantom delila."

Volč. sb.

XLV.

Nezadovoljna nevjesta.

(Zariečka)

Majka hćerku s priko mora dala,
Dala ju je pak se je kajala.
„Nekajaj se, mila majko moja,
Dobrim ljudem ženica sam prišla.
Svekrvić moj, kako mili otac,
Svekrvica, kako mila majka,
Deverići, kako mili brati,
Zalvice su, kako i sestrice,
A ljubi moj kako živi oganj.
Sad se kajaj mila moja majka.
Da bi mi ga kavrani po gorah nosili,
Da bi mi ga vrane po dolah razdrle
Da bi mi ga žabe po lokvah pojile,
Da bi mi ga ribe po moru lovile!
Sad se kajaj mila majko moja.“ *Volč. sb.*

XLVI.

Star siromah prosi mladu djevojku.

(Zariečka)

Prosil je star muž devojku:
„Zami me mlada devojko.“
— Neću te, stari mužino. —
„Zami me, mlada devojko,
Ja imam hiš na tri pode.“
— Pokaži mi hiš na tri pode. —
Pokazal je tri paučine.
— Neću te stari mužino. —
Prosil je star muž devojku:

„Zami me mlada devojko."
— Neću te stari mužino. —
„Zami me mlada devojko,
Ja imam tri pari voli."
— Pokaži mi tri pari voli. —
Pokazal joj je tri puže s rogi.
— Neću te stari mužino. —
Prosil je star muž devojku.
„Zami me mlada devojko."
— Neću te stari mužino. —
„Zami me mlada dêvojko,
Ja imam zlate škornjice."
— Pokaži mi zlate škornice. —
Pokazal joj je noge zgorene.
— Neću te stari mužino. —
Prosil je star muž devojku,
„Zami me mlada devojko."
— Neću te stari mužino. —
„Zami me mlada devojko,
Ja imam zlatu kapicu."
— Pokaži mi zlatu kapicu. —
Pokazal je plešivu glavicu.
— Neću te neću strašilo. —
Prosil je star muž devojku
„Zami me mlada devojko,"
— Neću te stari mužino. —
„Zami me mlada devojko,
Ja imam tri stane ovac."
— Pokaži mi tri stane ovac. —
Pokazal joj je tri škate šenac.
— Neću te neću stara hudobo. —

Volč. sb.

XLVII.

Zapuštena vjerenica.

(Zariečka)

Sedela tužna grlica
Na suhin drevcu kraj vrha.
Ona se je tužna žalila,
Da si je družca zgubila.
Tužna j' glavicu sklonula,
Bele je krilca pušćala,
Tužna se j' ona žalila:
Pûsti moj zlatni prstenac
I od mladosti razliženac;
Al ti imaš srdca dva
A ja nimam nijednoga;
Znami ga ti s prsa svoja,
Ter ga loži u prsa moja;
Neka srdca počivaju,
Vernu ljubav uživaju. *Volč. sb.*

XLVIII.

Liepa Mare.

(Kastavska)

Tamo dole puli mora
Grah se zeleni;
Ki ga čuva? lepa Mare
Od Marice hći.
Njoj dohodi gizdav junak.
Komarićev sin.
„Daj mi jednu kitu graha.

Grah ti obrodil."
„„Nedam bogme gizdav junak,
Zač me volja ni;
Pridi jutra, jutro rano,
Kad majka zaspi;
Pod ponestrum bela murva,
Pod njum kučka spi;
Donesi njoj koru kruha,
Da te ne uji;
Vrata su ti škriputina,
Po malo odpri,
I donesi žlicu ula,
Da sveća gori.""
Mačka skoči na policu,
Ter lonci razbi.
Majka stane mačku stirat,
Ter nogu zlomi.
Otac stane mater stati,
Ter glavu razbi.
„Sad ni otča, sad ni majke,
Ljubimo se mi." —

Priobćio Kaž. Jelušić.

XLIX.

Zibala j' Ane.

(obće pjevana po Istri)

Zibala Jane — Pavla ditića,
Zibala ga je — celih devet let,
Deseto leto, — mito pitala.
„Ča ćeš ti Jane — za tvoje mito,

Oćeš ti Jane — konje Pavlove?“
„„Lipa ti hvala — majko Pavlova,
Konja ja imam — konjara nimam.““
„Ča ćeš ti Jane — za tvoje mito,
Oćeš ti Jane — vole Pavlove?“
„„Lipa ti hvala — majko Pavlova,
Vole ja imam — volara nimam.““
„Ča ćeš ti Jane — za tvoje mito,
Oćeš ti Jane — pile Pavlove?“
„„Lipa ti hvala — majko Pavlova,
Pile ja imam — pilara nimam.““
„Ča ćeš ti Jane — za tvoje mito,
Oćeš ti Jane — kuće Pavlove?“
„„Lipa ti hvala — majko Pavlova,
Kuće ja imam — kućara nimam.““
„Ča ćeš ti Jane — za tvoje mito,
Oćeš ti Jane — dvore Pavlove?“
„„Lipa ti hvala — majko Pavlova,
Dvore ja imam — dvorara nimam.““
„Ča ćeš ti Jane — za tvoje mito,
Oćeš ti Jane — zlato Pavlovo?“
„„Lipa ti hvala — majko Pavlova,
Zlata ja imam — zlatara nimam.““
„Ča, ćeš ti Jane — za tvoje mito,
Oćeš ti Jane — dotu Pavlovu?“
„„Lipa ti hvala — majko Pavlova,
Dotu ja imam — dotara nimam““
„Ča ćeš ti Jane — za tvoje mito,
Oćeš ti Jane — Pavla ditića?“
„„Oću ja majko — Pavla ditića.““

Priobćio Ivan Karabaić.

L.

Smiljanić.

(Iz Kastavšćine)

Smiljaniću, pokisnu ti perje!
Neka kisne, drugo mi se vije;
Nije meni do tvojega perja,
Već je meni do nevolje moje,
Što mi drugi preotimlje dragu;
Nek' otimlje, preotit ju neće,
Dok je meni na ramenu glava,
I desnica u ramenu ruka.
Pred kućon joj jablan drvo raste,
Pripet ću se jablanu na granu,
Zapevat ću kano lastavica,
Zakukat ću kano kukavica,
Zaprosit ću njeju staru majku,
Nebi li se majka smilovala,
Nebi l' meni svoju hćerku dala,
Meni dala, ali obećala;
Nebi l' mene svojim zetom zvala.

Volč. sb.

(Vidi se, da je donesena iz Kraljevine).

LI.

Savjet mlade mladomu.

(Lovranska)

Pridi mi, mladi moj, kada mesec zajde,
Da mi te nijedan na ceste ne najde,
Ako mi te najde, nedaj se videti.

Ako mi te vidi, nedaj se poznati,
Ako mi te pozna, nedaj se udriti,
Ako mi te udre, nedaj se do boli,
Ako te do boli, nedaj se do smrti.
Volč. sb.

LII.

Zašto je liepa.

(Lovranska)

Tičica pisana visoko zletala,
Ča j' više zletala, to j' šire zgledala;
Ona j' nadletala on mutni Dunaj;
Na mutnem Dunaje košuta se pere,
Za njom mi Ive mlad stupom postuplje.
„Ne postupljuj, Ive mlad, za manon košuton,
Aš san ja košuta, uboga sirota.“
„„Ako si košuta uboga sirota
Ale si, košuto, galanta života.““
„Mala hvala tebi, Ive mlad junače,
Da san ja košuta galanta života,
Hvala majki mojoj, ka mi ga j' gojila:
Rano me j' klala spat, kasno me j' stajala,
Kada me j' stajala, lepo me j' obukla,
Kada me j' obukla, ručat mi je dala,
Kada san ručala, lepše me j' obukla,
Kada me j' obukla, k maše me j' poslala,
Kad' san od maše prišla, obedvat mi j' dala,
Kad' san poobedvala, još lepše me j' obukla,
Kad' me je obukla, na tanac me j' poslalâ,
Kad' san s tanca prisla, južinat mi j' dala,
Kad' san pojužinala, na šet me j' poslala,

Kad' san iz šeta prišla, večerat mi j' dala,
Kad' san večerala, Boga san molila,
Kad san odmolila, spat me je poslala.
Volč. sb.

LIII.

Mare pere belo ruho.

(Lovranska)

Kantaj, Mare, da te gora čuje,
Gora, more, dva luga zelena:
Izpod luga hladna voda teče
Na njoj Mare belo ruho pere,
Belo ruho z belima rukama;
Kad se dve na vode karale;
Jedna drugoj veli: nevernice moja;
Ka si zneverila mojga ljuba draga,
Mojga ljuba draga, ki je najdalje šal,
Ki j' najdalje šal, pred Levant je prišal.
Levantkinje mlade štude i šegave,
Ke su mojga draga tamo zadržale;
Da bi one mlade moju misal znale,
Bi mojega draga doma pošiljale.
Volč. sb.

LIV.

Junak.

(Lovranska)

Nekantan od dobra, ni od dobre volje,
Nego za okripit tužno srdce moje,
Tužno srdce moje, znam da ga ni v mane;

Zela mi ga j' vila, ka v toj kući biva,
Ta kuća j' visoka, sa je od mramora,
Sa je od mramora, da bi se propala,
A vila ka je v njoj, da bi mi dopala!

Volč. sb.

LV.

Ljuba i tanac.

(Lovranska)

Spametil san se va gore,
Da mi je ljuba va Zadre.
Kad' ja mladi v Zadar grad,
To mi ljuba s tanca gre
S tujen junakon brez mane
Va svilnoj suknji do zemlje,
Saka žica po dukat,
A sa suknja sto dukat.
Spametil san se va Reke,
Da j' moja ljuba va Bakre.
Kada ja mlad v Bakar grad,
Tot moja ljuba s tanca gre
S tujen junakon brez mene
Va svilnoj suknje do zemlje,
Saka žica po dukat,
A sa suknja sto dukat.
Spametil san se va Bakre,
Da j' moja ljuba va Kastve.
Kada ja mlad va Kastav grad,
Tot moja ljuba s tanca gre
S tujen junakon brez mene

Va svilnoj suknji do zemlje,
Saka žica po dukat,
A sa suknja sto dukat itd.

Volč. sb.

LVI.

Sestra i brat.

(Lovranska)

O divojko, si l' imela koga?
Imela san brata i dragoga,
Oba su mi na vojnicu prošli,
Na vojnicu na tursku granicu.
Biš li rada, da ti koji dojde?
Ja bin rada, da mi oba dojdu.
Koliko biš ti za koga dala?
Za draga bin desnu ruku moju,
Za brajna bin črno oko moje.
Koliko biš koga žalovala?
Brajna bin ja dok bin živa bila,
Dragoga bin do dva do tri leta:
Dragoga bin drugoga dobila,
Brajna ne bin nikdar već imela.

Volč. sb.

LVII.

Madićevo hodjevanje.

(Lovranska)

Da bi ta kontrada s iglami osuta,
Se bi se pobralo od mojga hojenja;

Da bi ta kontrada z bošilkon sajena,
Se bi se strgalo od mojga hojenja;
Da bi ta kontrada z rožami sajena,
Se bi se spobrale od mojga hojenja.
Ako budu meni si ti puti zaman,
Tvoja duša neće nikdar iz pakla van,
Ako bude z pakla, neće z muk paklenih.

Volč. sb.

LVIII.

Junak se spravlja na put.

(Lovranska)

Slugo moja, napoji mi konja,
Napoji mi ono najboljega;
Aš je meni dug put putovati,
Obajt mi je tri gore jelove,
Tri jelove a tri beršljankove;
Vidit ćemo ka gora j' najviša,
Jel' jelova, je li beršljankova,
Vidit ćemo ko lice j' najlipše,
Je l' junačko, ali je l' divojačko.
Bogme, je sad lipše divojačko.
Ka je gora od gore najviša,
Jel' jelova, je li beršljankova?
Bogme, je sad viša beršljankova.
Vidit ćemo ka j' ljubca najlipša;
Bogme, sadaj najlipša Petrova *).

Volč. sb.

---

*) Ime, komu se pjeva.

LIX.

Komarov pir.

(Iz Beršeca)

Kad' se komar s muhom spravi,
Su je bratju na pir pozval;
A sovicu za svaticu,
A komara za kumpara.
S onud ide rak na konji:
„Pomož' bože, bratjo moja,
Ste li dobro obedvali?“
„„Mi smo dobro obedvali,
Pojili smo dosti mesa,
Dve četrti od komara,
Pojili smo dosti kruha
Do dva hliba od brblena, (?)
Popili smo dosti vina
Do dvi kori od oriha,
Počne komar z muhom plesat,
Tri milje se j' zemlja tresla.““

Volč. sb.

LX.

Djevojčina kletva.

Divojka je ruže brala,
Pak je zaspala.
„Ustan gori, divojčice,
Ča si zaspala?
Ruže su ti povenule
Ke si nabrala,

Dragi ti se oženio,
Komu si brala."
„„Nek se ženi i veseli
Prosto mu bilo,
Z vedra neba zagrmelo
Pa ga ubilo!"" *)

Priobćio Ivan Karabaić.

LXI.

Mornarova ljuba.

(Vrbanska)

Pridoh pod Vrbnik grad,
Protuleti biše.
U Vrbniku gradu
Nikogar ne biše;
Neg jedan ruman cvęt
Po vodu grediše.
Sobun me zoviše,
Dobra mi otiše.
„Kostrij **) je va moru,
Još ves ne opliva;
A moj ljubić v Mletcih
Plavčicu kordiva.
Da bin bila znala,
Da ćeš biti mornâr,

*) Pjeva se na otoku Krku i na Kastavšćini. Doesena je iz Kraljevine. Ured.

**) Rt vrhu vrbničke drage.

Kupila bih ti plav,
Da bi bil gospodar.
Ja bin plavcu tvoju
Zlaton rakamala,
A od mojih rusih vlâs
Konopi spletala,
A od mojih košujic
Jadrašca krajala,
A krmu bih tvoju
Srebron okovala,
A provu bih tvoju
Zlaton rakamala.““

Priobćio Mato Trinajstić
po pjevanju Mare Mahuljice.

LXII.

Lipa Dore i knez Matijaš.

(Vrbanska)

Kneza Matijaša
Turci uhvatiše,
Za celih devet let
V uzdi ga držaše.
Deseto teciše
Pravdu mu sudiše,
Da će ubjen biti.
A to je doznala
Lipa Dorotija,
Lipa Dorotija,

Careva kćerčica.
Če bite vi dali,
Knezu Matijašu,
Če bite vi dali,
Ki bi vas z uzdi znel?
Ja bih njemu dao
Zlata nemirena,
Srebra necinjena.
Velika vam hvala,
Kneze Matijašu,
Već ja imam zlata
Nego vi olova,
Nego ako ćete me
Za pravu jubu zet,
Ne morem vas, Dore,
Za pravu jubu zet,
Zač ja imam doma
San svoju gospoju,
San svoju gospoju
I svoju dičicu.
Neg ja imam brata
Lipči je nego ja,
Viši je nego vi:
On vas hoće, Dore,
Za pravu jubu zet.
Dore mi pošeće
Va konjsku štajicu,
Pak ona zibere
Tri konje najboje.
Na prvoga dala
Sve srebra i zlata,
Na drugoga dala

Kneza Matijaša,
Na tretoga Dore
Sama zajahala.

Isti čuo od iste.

LXIII.

Ivanova majka.

(Vrbanska)

„Rasti mi, prorasti,
Moj sinko Ivane,
Ja sam tebi, Ive,
Sezidala grade:
A ti išći, Ive,
Gospodina va nje.
Išćite ga majko,
Išćite ga sama,
Samo ne išćite
Miloša junaka,
Zač je meni Miloš
Mlada otca ubil.
Na ton se je Ivu
Razbolila majka.
Hodi mi ti, Ive,
Za gorje po vodu,
Čini mi se, Ive,
Da bin vode pila,
Ma ne nosi sobun
Meča ni sabjice.
Ne skerbi se, majko,
Od moje sabjice,

Nego se ti skerbi
Od tvoje preslice.
Kada Ive pride
Na tu hladnu vodu,
Povrh njega tica
Prežejno žumbori:
„Čerpaj, Ive, vodu,
Imi var nad sobun!“
Kada mi se Ive
Nazada oberne,
Tot mi nad njin Miloš
Z nagin mečen stoji;
A Ive (mi?) zmakne
Pod bedri sabjicu,
Pak mi on odsiče
Milošu glavicu,
Pak ju on zavije
V šaru mahranicu,
Pak mi ju on nosi
Miloj majki svojoj.
Evo ti je, majko,
Milošova glava.
Volila bin, Ive,
Da bi tvoja bila.
A Ive mi zmakne
Spod bedri sabjicu,
Pak mi odsiče
Majkinu glavicu.

Isti čuo od iste.

Koliko možemo suditi, držimo da su te tri posljednje pjesme posvema pravo izpisane.

LXIV.

Liepotica.

(Iz Beleja na Cresu)

Oj divojko, ča si tako lipa,
Pari da te naranža rodila.
— Nije mene naranža rodila,
Ner me majka u goru umila,
Bura mi je zibalnica bila,
Vali su me po moru valjali,
A ribari va mrežu lovili.
— Mislili su, da sam i ja riba;
Ja sam bila mlada divojčica.

Priobćio p. Petar Bogović ml.

LXV.

Pravda.

(Iz Otoka Cresa)

Konja jaše i Boga moljaše,
Da mu Bog da dobru sriću naći,
Dobru sriću od mira divojku.
Namiri se na mladu divojku.
„Mili bože, ovo j' srića moja,
Srića moja od mira divojka.
Daj mi mlada jedan vez zeleni!“
„„Nedan ti ja nanko nijednoga!““
„Ako odjašem dolika od konja,
Zeti ću ti jedan vez zeleni,
Ljubit ću ti dva lica rumena.“

On odjaše dolika od konja,
I joj vazme jedan vez zeleni,
Ljubil joj je dva lica rumena.
Još ga mlada na pravicu zvala,
Sudi pravdu Šibenska gospoda.
Sudila ju, odsudila ju je:
„Komu venac tomu i divojka“.
Aj prokljeta Šibenska gospodo,
Kada si mu pravdu odsudila:
„Komu venac, tomu i divojka!“

Isti.

LXVI.

Ptičici.

(Iz Otoka Cresa)

Tičice, rožice, povij mi jedan glas,
Povij mi jedan glas od dragoga moga,
Od dragoga moga ki je na daleko,
Ča se ne spominja, da on dragu ima
Ko on dragu ima, ja imam dragoga
Pak mi nemarimo jedan za drugoga.

Isti.

LXVII.

Čudan brod.

(Iz Otoka Cresa)

Bože živi Jelačića Bana
I njegovu sablju od megdana,

S koju siče svim Majarom glave!
Svi Majari da bi — . . . .,
A Hrvati da bi poživeli,
A Bnečićem da bi oganj dali!
Evo ti je četrnajst godina
Na hiljadu i osam stotina,
Pokle da su Bneci sagrajeni
Ni takova broda nutar bilo:
Jarbuli su od jelve zelene,
A lantine od kite bašilka,
A parići od suhoga zlata,
A vesalca kako je užanca,
Mornari mlade divojčice,
Kapitani crne udovice.
Udovicam pelin za kosami,
Divojčicam drobna mažurana.

Isti.

LXVIII.

Vojvoda Janko i mlada Andjelija.

(Iz otoka Cresa)

Ženio se vojevoda Janko,
Ženio se kruto na daleko
Za jedinu Angjelu divojku.
Majka hćerci lepo besedila:
„Kako ćeš me hćerko ostaviti?“
„„Teško, mučno, mila majko moja!
Vi ćete mu lepo besediti,
Da sam sinoć bilo platno tkala,
Zorom me je glava zabolila,

A do jutra dušicu spustila.““ —
Kad je prišal na pol ravna polja:
„Pomoz Bože i diva Marija,
Da ja pridem v Angjeline dvore!“
Kad je prišal v Angjeline dvore,
Na dvore je Angjelina majka,
Jednom rukom dvori pometaše,
Drugom rukom suze otiraše.
(Govori joj Vojevoda Janko:)
„Dobar dan ti, Angjelina majko!“
„„Bog te sprimi, vojevoda Janko!““
„Kadi ti je Angjela divojka?“
„„Gori ti je va tretoj kamari
Na škrinje (je) sprijeta *) rukama,
Sinoć (ti) je bilo platno tkala,
Na zoru ju glava zabolila,
A do jutra dušicu spustila!““
(Govori joj vojevoda Janko:)
„Ja ti toga neverujem majko!“
„„'Ko ti meni neveruješ Janko,
Pošeći se do trete kamare.““
(Kad on pride do trete kamare),
Va kamari Angjela divojka.
(Sprogovori vojevoda Janko:)
„Bora vami, verni sluge moje,
Spodajte mi malo hladne vode,
Da je lijem mladoj na srdašce,
Da bi mi se sprobudila mlada.“
Nit mu diše, nit mu s'okom miče. —
„Bora vami, verni sluge moje,

*) sprijetima — stisnutima

Spodajte mi ognja žeravice,
Da ga metnem mladoj na srdašce,
'Ko bi mi se sprobudila mlada".
Nit mu diše, nit mu s' okom miče,
Nit mu se je probudila mlada. —
I on metne bilu ruku svoju,
I metne ju mladoj na srdašce,
'Ko bi mu se probudila mlada.
Nit mu diše, nit mu s'okom miče,
Nit mu se je probudila mlada. —
(Sprogovara vojevoda Janko:)
„Homo s' bogom, verne sluge moje,
Homo s bogom odkuda smo došli:
Umrla je Angjela divojka!" —
Nisu prišli vanka na pol dvora,
K' njoj se šeće stara mila majka:
„Si mi živa, draga hćerko moja,
Kako si mi oto ti podnesla?
„„Sve sam lahko, mila majko moja,
Al najteže Jankovu sam ruku,
Da bi ju bil još malo potišćal,
Ja bih mu se nasmijala bila.""
Začul je to vojevoda Janko,
Tvrdo joj se virom zavirio,
Da joj neće junak oprostiti.
On se šeće staroj majki doma,
On se šeće tri leta va gori,
Zgoji kose, kako i divojka,
Zgoji dojki kako i divojka,
Obuče se kako i sirota,
A na ruke bilu koneštricu.
V koneštrici dvi bile kanice,

Da će jednu za dukat prodati,
Drugu da će za dar darovati
Ki će njega šivat naučiti,
S' kim će se on sirota hraniti.
Kad je prišal na pol ravna polja,
(Sprogovara vojevoda Janko:)
„Pomoz Bože i diva Marija,
Da ja pridem v Angjeline dvore!“
Kad je prišal v Angjeline dvore,
Na dvore je Angjelina majka:
„Dobar dan ti, Angjelina majko!“
„„Bog te sprimi uboga siroto!““
„Ćeš me zeti noćas noćevati?“
„„S dobre volje, uboga siroto,
Što to imaš v bile koneštrice?““
„Ovo imam dvi svilne kanice,
Jednu da ću za dukat prodati,
Drugu da ću za dar darovati
Ki će mene šivat naučiti,
S kim ću se ja sirota hraniti.“
Kad je bilo škura doba noći,
Al zavapi sirota neboga,
Da s kim oće večer večerati,
„S kogu ću ja noćcu noćevati?“
„„S manom oćeš večer večerati,
S Angjelinu noćcu noćevati.““
Kad je bilo neko doba noći,
Al zavapi Angjela divojka,
„Aj prokljeta, mila majko moja,
I još ote bile dvore tvoje,
Kada si je nigdar zagradila
I sirote va nje prijemala!

Nije ovo sirota neboga,
Ner je ovo vojevoda Janko!“ —
On se metne prek balkuna vanka
I šeće se staroj majki doma:
„Veseli se, mila majko moja,
Prevaril sam Angjelu divojku!“

Isti.

LXIX.

Žédan junak.

(Lovranska).

O ljubo ljubčice,
Napoj me vodice!
Predragi slugo moj,
Niman je kapljice.
Leg kade' ti j'ona,
Ku si sinoć donila?
San ti ju poslala
Po drobnoj tičici,
Crnoj lastavici,
Da bi ta tičica
Krilce polomila,
Da bi mi dragoga
Vode napojila,
Lačna nasitila.

Volč. sb.

LXX.

Piju vino tri delije mladi.

(Bergudska).

Piju vino tri delije mladi,
Pili su ga tri nedelje dana,
Spili su ga tri konobe vina;
Spili su ga, plaćati ga nete.
I poskoči dete golobrado
Počne trčat od bačve do bačve,
Je li vina do nedelje dana.
Nije vina do nedelje dana.
Prestraši se mejašica mlada,
Šla je ona caru povedati:
„Aj van Boga, caru gospodine!
Pili vino tri delije mladi,
Pili su ga tri nedelje dana,
Spili su ga tri konobe vina;
Spili su ga, plaćati ga nete.“
„„Kakove su slike al spodobe?““
„Prvi plete kosu prek ramena,
Ta drugi je dete golobrado,
Treti junak Kraljeviću Marko.“

Volč. sb.

LXXI.

Kraljević Marko i Mare divojka.

(Bergudska).

Stani, Mare, pod te voda teče!
Neka teče, da bi me ponesla,

Tuga mi je na srdašce pala
Vse sporadi Kraljevića Marka:
Z jutra prosi, z večera me neće.
Ništar zato, lepa Mare mlada,
Marku ćemo odgovor poslati,
Da netrudi sebe ni konjića,
Da nespravlja mnogolepu svatju,
Na zbor konje i na zbor junake.
Zato Marko haje i nehaje,
Neg sakupi mnogolepu svatju,
Na zbor konje i na zbor junake,
I š njim jaše na to polje ravno.
Mare ga je od majke vidila,
Šla je ona majki povedati:
Aj ti Boga, stara moja majka!
Na polju je neka lepa svatja,
Medju njim je Kraljeviću Marko,
Ki se lasne, kako sunce žarko:
Blazi majki, ka ga je rodila,
I divojki čiji bude biti.

Volč. sb.

LXXII.

Djevojka se tuži.

(Lovranska).

Srce moje, kud putuješ,
Komu mene ti ostavljaš!
Gorki su mi puti tvoji,
Jer je tužno srce moje,
Aš ja vidin, da me varaš

Kad se z drugon pogovaraš.
Nevaran te, dušo moja,
Nevaran te, srce moje;
Ko se s drugon pogovaran,
Al te, dušo, neostavljan;
Zač si, dušo, lipa dvora,
Gospodskoga razgovora:
Umiljene tvoje reči,
Š njin se kripi duša moja,
Al ovako, al onako,
Ti si vazda moje sladko!

Volč. sb.

LXXIII.

Dječija uspavanka.

(Lovranska).

Nanaj, nanaj, drago dite moje!
Da biš dobil caru carevinu,
Da biš dobil kralju kraljevinu,
Da biš dobil banu banovinu.
To bi čule banetove sluge,
Šle su sluge banu povidati.
Ban je vernin slugan zapovidal:
Zaprite ga u škure tamnice,
Dokle svrši deset godin dana.
Hodte vidit ča on nutre dela:
On mi sedi na zlatnoj katride,
Na glave mu zlatna kruna raste,
A od ust mu zlatno perje raste.

Zaprite me u tamnicu tamnu
Dokle svršin devet godin dana.
Šli su vidit svoga gospodara,
Na glavi mu črna kruna raste,
Od usti mu žuhki pelin raste.

Volč. sb.

LXXIV.

Volosko.

(Lovranska).

Predrago Volosko, drag moj diamante!
U tebi se goje tri vile galante:
Jedna vila moja, druga brata moga,
A ti tretja vilo, hodi lipo z bogon,
Dokle ti nahodiš mladoga junaka,
Mladoga junaka dobre majke sina,
Dobre majke sina, mlada Pierina.

Volč. sb.

LXXV.

Djevojka Cetinjanka.

(Bergudska.)

Toči vino Kita Cetinija,
Na tom kraju mutnoga Dnnaja.
Onde piju Cetinjani mladi,
Koji pije, svaki njoj napije.
Ona njima govorila mlada:

„Aj vam BogaCetinjani mladi,
Nemorem ja svima biti ljuba,
Nego jedna golema junaka,
Koji hoće Dunaj preplivati
Pod skornjama i pod ostrugama
I pod pušku veliku i malu,
I pod ćordu Ričkoga kovača."
Kad se malo ponapili vina,
Oni su se med se posvadili,
Sagubili golema junaka.
Sedam ga je godin narekala,
Da ni lipa krzna spronašala,
Nit' junakom vina sprodajala.

Volč. sb.

LXXVI.

Nevjernoj djevojci.

(Lovranska).

Veru, ku san ti dal,
Si ju pritajila,
Dari i prsteni
Nazad povratila.
Po ken ih pošiljaš
Ću ih darovati,
A tebi rožice
Kosu odrizati. *)

Volč. sb.

*) Bijaše istiniti stari običaj.

LXXVII.

Mladićeva tužba.

(Lovranska).

Jur vidiš, da me nî,
Da si me skončala,
Da me j' mladost tvoja
Po svetu sprognala.
Po svetu san hodil
Kako izselica *)
V ime božje proseć,
Kako sirotica.
Milo moje drago,
Ni to mane pravo,
Da san te ja služil,
Pa da gren drugamo.
Ako ti ni pravo,
Šalji me drugamo,
Druge te me vile
Radostno imati,
A ti ćeš se dušo
Za manon plakati,
Za manon plakati,
Milo ozirati,
Milo obzirati
Ġorko tugovaj.
Plačen i zdihujen,
To j' življenje moje,
A tebi, divojko,
To j' velo veselje

Volč. sb.

*) Koji uvjek putuje.

LXXVIII.

Mladić mora zapustiti djevojku.

(Beršečka).

Čera jesan s dragin govorila,
Danas ga nis čula ni vidila.
Da bin mu ja leh konja vidila,
Kako da bin dragoga mojega.
Zela j' vidro, šla je po vodicu,
Tut na vodi drag joj sedjaše:
„Božja pomoć, o dragi junače!"
„„Bog te primi, o mlada divojko!""
„Čin san ti se, drag moj, zamirila,
Al da nisan prij' na vodu prišla,
I na vodi konja napojila?"
„„Nisi mi se ti s tin zamirila,
Lego majka mi te neda zeti,
Mila majka, i rojena sestra.
Leh te prosin, ljubo moja draga,
Neženi se izvan roda moga,
Izvan roda, grada devetoga.
Još te prosin, ljubo moja draga,
Kada budeš pod vincen divojka
Nehodi mi mimo dvora moga,
Nežali mi tužna srca moga,
Zač će puknut tužno srce moje;
Zlati prsten, ki mi je pol' tebe
Drži si ga za spominje moje.""
Još neprojde nedeljica dana,
Da je ona nevestica mlada
Izvan roda devetoga grada
I mu projde mimo njega dvora.

Mila majka na poneštri staše,
Sinu svomu tiho besedjaše:
„Viste, Ive! pod vincen divojku.“
„„Mučte, majko! mukon zamuknula,
Vi ste meni svemu tomu kriva,
Da ni ona ljuba moja bila;
Prokleta je vsaka taka majka,
Ka omrazi milo ter i drago,
Neka ljubi ča je komu drago.““
To izusti i dušicu pusti.
(Vidi mi se da je tiskana u „Glasniku“).
Volč. sb.

LXXIX.

Lovranka.

(Zarečka).

Poslal je brat Ivan
Galiju s pod Lovran,
Aj da će ti on speljat
Najlepšu Lovranku,
Najlepšu Lovranku
Bilu Katarinu.
Kate, Katarino,
Majka za te pita,
Majka za te pita
Si li namorana?
Ako san, ako nisan,
Ne gren se hvalečat
Ne gren se hvalečat,
Ni ljuden pravečat,
Da iman rožicu,

Da iman rožicu,
Kiticu bošiljka.
Aj' kitu bosiljka,
Grančicu pelenca,
Aj pelinac, pelinac,
Žuhko zelje moje,
Aj žuhko zelje moje
Va dne i po noći,
Aj ki te goji sakdan,
Sužan bude v blagdan.

Volč. sb.

LXXX
Oženjena premlada.
(Zaročka).

Radićeva rožica
Z roson se je friškala,
Kada rosa opade,
Tada roža uvene.
Veni, veni venčica, *)
Kako i divojčica,
Ka se j' mlada ženila,
Nikad veselja imala;
Kako ni ona tičica,
Ka je germić spletala,
Nutra mlade gojila;
Ona se j' tužna žalila,
Da su ji mladi kradeni:
O pusti moji mladići
Za kega san vas gojila. *Volč. sb.*

*) Vela roža.

LXXXI.

Šala.

(Zarečka)

Imala san ljuba,
Vele dobro moje,
On se je zadavil
Jedući gomo(l)je.
Imala san ljuba
Lepega mladića,
On se je zadavil
S peron od radića.

Volč. sb.

LXXXII.

Ive i sestra.

Ive kosi, rukavice nosi,
Sestrica ručat mu donesala,
Ive šeće, ručat mu se neće.
„Ča ti j' Ive, da ručati nećeš?"
„„Oj sestrice, rumeno ti lice!
Biš ga dala meni poljubiti?""
„Borme neću, bratac moj rodjeni,
Aš bi bila od ljudi sramota
I od Boga još veća grihota!"
Ive skoči v zeleni vinograd
Ter ukine kitu ružmarina,
Maru švikne prek lica rumena.
Kuda j' Mari kita zasigala

Tud je Mari krvca prolivala.
I onde raste svake sorte trave,
Svake sorte najveć deteljine,
Pak ju žanje Anica divojka
Zlatnim srpom, belimi rukami,
Pak ju metje pred brajnemi konji:
Jijte, pite, konji brajna moga,
Aš vam najco dug put putovati,
Aš vam najco tri lugi obajti.
V pervim lugi ni hladne vodice,
V drugim lugi kunje i naranča,
Tretjem lugi boška jesenova,
Nutre leži ljuba Ivanova.

Na Kozljaku sabrao O.

LXXXIII.

Ive budi svoju ljubu.

(Lovranska)

Zaspala je ljuba Ivanova
Pokraj puta luga zelenoga.
Šle su sluge Ivanu povedat:
Oj Ivane, virni gospodaru,
Ljuba ti je na travi zaspala,
Gremo ti ju, Ive, sprebuditi?
Ni ne hodte, virne sluge moje,
Ja san dobar za budit divojke,
Još san bolji za ljubit divojke.
On otrga kitu rožmarina,
Prasne ljubu po licu rumenom.
Skuda j' Maru kita zasegnula

Tuda j' Mari krvca prokapala.
Onde j' zrasla trava deteljina;
Ter ju žanje Anica divojka
Zlatin srpon bilima rukama,
Ter ju dava bilin konjen svojin:
Jijte konji trave deteljine!

Volč. sb.

LXXXIV.

Savjet brata bratu.

(Zarečka)

O ti, Jure, o ti, brate!
Ti nedelaš, kako brate,
Tvoja žena bi hotela,
Da je sita i pijana,
Da si nosi lepe svite
Postolčiće od moranca *)
Da se lepo va njih tanca.

Volč. sb.

LXXXV.

V r b n i k.

(Iz Krka, a se pjeva i po Istri).

Vrbniče nad more,
Visoka planino!
Va tebi se goje,
Po izbor divojke.
Jedna drugoj veli:

*) kordovan.

Stan' gori, sestrice,
Da mi donesemo,
Te hladne vodice,
Da mi zalijemo
Te naše rožice,
Drobnu mažuranu
I sitan basiljak.

Volč. sb.

LXXXVI.

Iznevjeren mladić.

(Iz Kastavšćine)

Obrodila črišnja višnja
Više od roda;
Od roda se ponavila
Do črne zemlje.
Pod njon sedi mlad gospodin
S svojon gospojon.
Pred njima je čaša vina
I ogledalo.
Najidu se, napiju se,
Ogledaju se.
Nad njima je drobna tica,
Sitno žumbori,
Ona veli i žumbori,
Da je lepši mlad gospodin
Nego j' gospoja.
Ona veli i žumbori,
Da se ženin ja.
Žen' se srce, žen se dušo,

Moj ti blagoslov.
Jedno drvo s kraj Dunaja
Drugo s kraj mora;
Kad se drva s vrhi sprave,
Onda i ti z njon.

Volč. Sb.

LXXXVII.

Labinjan.

(Lovranska.)

Parti se Labinjan do Plomina grada,
Da vidi ča čini Plominkinja mlada,
Ko je ona lipa, da ne gre s Plomina,
Dokle ne obljubi dobre majke sina,
Mlada Pierina; Piero mi je mlad
Kako i vinuka, obraz mu procvita
Kako i rožica. Nî lipše rožice
Nego j' violica. Vijolice moja,
Ča si povenula. Prozcvati, žilju *) moj,
Kad ja prot tebi gren, za rožu otrgat,
Ku ljubci pronesen za prihodnju moju
Za spominje moje, prihodnice moja!

Volč. sb.

LXXXVIII.

Ranjeni junak.

Divojka je brala
Po gore rumen cvet,

*) žilj = giglio = liljan.

Ter se je pribrala
K suhomu javoru.
Pod javorom leži
Junak kruto ranjen;
Junak glavu zdigne
Divojka pobigne.
„Nebeži, divojko,
Zač ti ćeš moja bit;
Na mojem dolamu
Dva svilna žepa su;
V prvem žepu ćeš nać
Prsten i jabuku,
V drugem žepu ćeš nać
Svilnu zahramicu, *)
Prevez' mi ranicu. —
Ako ja mlad umrem
Jutro pred zorama,
Ti ćeš se plakati
S gorkima susama.
Ako ja mlad umrem
Jedno jutro rano,
Ti ćeš se plakati,
— Milo moje drago. —
Ako ja mlad umrem
Jutro po dančiću,
Ti ćeš se plakati
S tum tvojum majčicum.
Ako ja mlad umrem
Večer po mračiću,
Ti ćeš se plakati

*) valjda: mahranicu = rubac.

— Srdačni ljubčiću. —
Ako ja mlad umrem
Večer o pol noći,
Ti ćeš se plakati
Te moje dobroti.“

Svaki se stih opetuje i za njim istim napjevom pjeva: „Lari lare lera, — Lari lara.“

Čuo ju u Kastvu K. Jelušić.

Pjevala se je negda u „Kraju“ Mošćeničkom.

Evo druge, koja slično počima, iz Vrbnika:

Pobirała je Mare
Po gori ruman cvet,
I ona ga je pribrala
Suhomu javoru.
Pod javorom junak
Kruto ranjen leži;
Junak glavu dvigne
Divojka pobigne.
„Nebiži, divojko,
Ti ćeš moja biti.
Va jenem žepu je
Šara mahranica,
Va drugom žepu je
Prsten i jabuka.
Šarum mahramicum
Veži mi glavicu,
Prsten i jabuka.
Neka tebi bude.
Veselte se gore

Kê se zelenite,
I vi mile majke,
Kê hćerke gojite!
Da bite vi jednu
I za me zgojile,
Tanku i visoku,
Belu i rumenu,
Kôj bi bilo ime
Divojčica Mare.

Trinajstićeva sb.

LXXXIX.

Nevjestica odlazeća iz svog doma.

Odhajam od tebe,
Mila majko moja,
Pul tebe ostavljam
Sva veselja moja.
Mila majko moja,
Dajte mi blagoslov,
Da srećno putujem
S Kastva na Volosko.
O vi, sestre moje,
Veselo ostajte:
Roditeljem mojim
Dobro sèrce dajte,
Susedićem mojim
Veliko poštenje,
S suzami na oči
Molim vas prošćenje.

Prijateljem mojim
Veliko veselje,
Suzami na oči,
Molim vas prošćenje.
Ako sam se kada
Komu zamerila,
Sada svega serca
Suze bim stočila.
Sveh pitam prošćenje
I lipi blagoslov,
Mane je partiti *)
Danas na Volosko.

Isti.

XC.

Grad Mošćenice.

Mošéenice gradu,
Kê ste na vršiću,
Nutri je moj dragi
V černem klobučiću.
Mošćenice gradu,
Kê ste mi nad Dragu,
Z nutri je moj dragi
Z onum crnum glavum.
Mošćenice gradu,
Kê ste nad potokom,
Z nutri je moj dragi
Z onem crnem okom.

*) odputovati.

Mošćenice gradu,
S pod vas voda zvira,
Z nutri je moj dragi,
Za manum umira.
Mošćenice gradu,
Spred vama su broskvi,
Z nutri je moj dragi,
On me željno prosi.
Mošćenice gradu,
Spred vama je oreh,
Z nutri je moj dragi,
Nî ga sada ovde.
Mošćenice gradu,
Spred vama j' košnica,
Z nutri je moj dragi,
Kot jedna jelvica.
Mošćenice gradu,
Spred vama j' ladonja,
Z nutri je moj dragi,
Nī ga sada doma.
Mošćenice gradu,
Spred vama je sliva,
Z nutri je moj dragi,
Kî mane rad ima.
Mošćenice gradu,
Spred vama je murva,
Z nutri je moj dragi,
On je jako mudar.
Mošćenice gradu,
Spred vama je črešnja,
Z nutri je moj dragi,
On me željno čeka.

Mošćenice gradu,
Spred vama je krušva,
Znutri je moj dragi,
Željno bi me bušal.

Isti.

XCI.

Marini vienci.

Hodi, Mare moja,
Ako si oprala,
— Nisam, majko moja,
Skoro ni pričela. —
Da ča si mi, Mare,
Letnji dan delala?
— U polju san, majko,
Rožice trgala. —
Si mi čuda, Mare,
Tih rožic nabrala?
— Puno krilce, majko,
I puna nedarca,
I oba rukava,
I zgora san majko
Tri venci uplela. —
Komu si mi, Mare,
Ti tri venci dala?
— Jednoga san, majko,
Brajnu darovala;
Drugoga san, majko,
Dragiću mojemu;

Tretoga san, majko,
U Dunaj metala.
Aj plovi mi, plovi,
Moj vence zeleni!
Svi venci uveli,
A moj se zeleni,
Sve ča dalje plovi,
Sve se lipše vidi.

Popisao P. P. B. u Dubašnici.

XCII.

Vjerna Kate.

(Iz Vrbnika.)

Grgo mi se na vojnicu spravja,
Nikogare gradu ne ostavja
Nego svoju prevernu jubčicu,
I poli nje Žumbra vernoga služicu.
Još ni Grgo gradi odjahajo,
Da govori Žember veran sluga:
„Jubi mene, Grgurova juba,
Jubi mene, kada nî Grgura.“
„„Nebim toga učinila mlada,
Za obadva černa oka moja,
Ni za grade moji, ni za Grgurovi.““
Žumbre ferma konja vivericu,
Pak pošeće Grgu na vojnicu.
Grgo ga je z delja zagledajo
I još mu je bliže pošetajo.

„Zdravo prišel, Žembro, veren sluga!
Je li zdrava moja verna juba?“
„„Zdrava ti je, boje ti nezdrava
Ona ti je svih dvoran jubila,
Jošće ti je i mene otila.““
Grgo ferma svoga vrana konja,
Pak pošeće do domi svojega.
Juba ga je z delga zagjedala,
I još mu je bliže pošetala.
„Odstup' deje, nevernice moja!
Zač da si ti sih dvoran jubila,
I jošće si Žumbra otila.“
„„Pusti me reć, Grgur junače,
Pusti me reć jednu do dvi riče.““
„Reci, Kate, ako ćeš i četire.“
„„Sadih lozu posred dvora moga,
Na lozi je urodilo grozdje;
Otil ga je trgat Žumbre veren sluga,
Počne trgat, nî mu ga baštalo.““
Grgo ferma konja viverícu,
Pak pošeće Žumbru na vojnicu.
Žumbre ga je z delga zagleďajo,
I još mu je bliže pošetajo.
Grgo stegne spod bedri sabjicu,
Pak odsiče Žumbrovu glavicu.

Trinajstićeva sb.

Izgovor je vierno zabilježen.

XCIII.

Vesela kuća.

(Iz Omišlja).

Oj kućo vesela
Svaku dobu leta,
Kud te zid zadrži,
To ti je zemlja sveta.
Ti si sagradjena
S kamenjem mramora,
Ti si pokrivena
S perjem od javora,
Ti si pometena
S perjem od pauna,
Na tebi su vrata
Od suhoga zlata.

Sabrao g. Jederlinić učitelj.

~~~~~~~~~

XCIV.

Dragoj pred vratima.

(Iz Omišlja.)

Pridoh ti pred vrata,
O mila, o draga!
Ali mi otvori,
Ali mi zgovor daj,
Da postol nederem
Ni život netrudim.
Puno je vrimena,
Da nis ovdi bil,
~~~~~~~~~

Ni va voj kuntradi,
Da se ni kantalo,
Ni imena tvoga
Da se ni slavilo.
Sada će se, dušo,
Ime tvoje slavit
I na glavu tvoju
Krunu ćemo stavit.

Sabrao isti.

CXV.

Ovo sam ti prišal.

(Iz Omišlja.)

Ovo sam ti prišal
Pod prozor vršati,
Za viditi, dušo,
'Ko si prošla spati.
'Ko si prošla spati,
Vrzi san s očijuh,
Pridi na poneštru
Prislon' uho tvoje
Ter dušo poslušaj
Govorenje moje:
Dragi ti list šalje,
Odpiš mu drugoga,
Al nemoj s lažama
Kako se pasuje,
Doli s Bnedkinjama.
Prišlo je pisano
Od Kandije grada,

Da je razspisano
Na četiri strane
Da se dragić nadje
Brzo va dvorove,
Zač mu se ljubčica
Za drugoga daje.

Sabrao isti.

XCVI.

Prosac.

(Iz Omišlja.)

Evo sam se prišal
Do vas potruditi,
I tu vašu mladu
Ja bi rad imiti.
Žalost je velika,
Nemore to biti,
Zač smo mi zgubili
Kuće gospodara.
„Odlučujem biti
Za nje gospodara
I pričet ću junak
Na dvor dohajati.“
Ča si rekal, mili,
Miloj majki mojoj,
Ja sam rad kuntenta
Biti volji tvojoj.
Nemoj mi potla reć,
Da ti nis ugodna,
Sarcu nespodobna,

Da sam sirotica
Majahnoga zrasta.
Ak sam sirotica
Majahnoga zrasta,
Ma nisam zarična
Za srca junačka.

Sabrao isti.

XCVII.

Junačko ročište.

(Iz Omišlja).

Tri mladići na Osoru bili,
Medju sobom sroke učinili,
Da koj junak, na sroke nedodje,
Da mu ljubu za vino prodadu.
Dodje Marko, iza Marka Janko,
Al nedodje Rade, dite mlado.
Pak se pričmu spitkivati mladi:
„Što će reći, da ni došo Rade?
Al su Radi konji odpeljani?
Al su Radu ufatili Turci?“
Zajahali na biele konje,
Pak je jašu va Radove dvore,
Va dvoru mu sopje zasopjano (?)
I za sopje konji povezani;
A v kući mu Turci vino piju,
Vino pije tristo janjičarah,
Janjičarah sve mladih junakah.
Prične Marko u nebo gjedati,
Prične Marko, iza Marka Janko,

Pak se mole Bogu velikomu:
„Da bi nam jih preboriti bilo
Još bi nam to veća radost bila."
Mahnu Marko s liva pak na desno,
Mahne Marko, iza njega Janko
I posiku tristo janjičarah,
Janjičarah sve mladih junakah.
V krmi jim se jedno zatajilo,
Zatajilo jedno Ture mlado.
„Bora tebi, Kraljeviću Marko,
Nesici ti ruse glave moje,
Dati ću ti do tri zdenca vode."
„„Što će meni do tri zdenca vode,
Kada dažji na putu je vode.""
„Dati ću ti tri divojke mlade."
„„Što će meni tri divojke mlade,
Kada neće vavik biti mlade.""
„Dati ću ti tri tovara zlata."
„„Što će meni tri tovara zlata,
Kad ja neću vaviki živiti.""
Mahne sabljom, odsiče mu glavu.

Sabrao isti.

XCVIII.

Što je bolje.

(Iz Omišlja).

Misečino, moj stari vojniče,
Pred tobom se lipo vojevuje,
Vojevuje do Budima grada.
Nad Budimom troje bile vrata:

Na prvih je pod vincem divojka,
Na drugih je crna udovica,
Na tretih je mlad junak neženjen.
Voliš mene pod vincem divojku,
Ali onu crnu udovicu?
Volim tebe spod vinca divojko,
Nego onu crnu udovicu.
Lipše zlato na pol razderano
Neg je srebro od nova kovano.
Sabrao isti.

XCIX.

Inačica iz Trinajstićeve sbirke.

(Iz Vrbnika).

Aj miseče, moj stari vojniče,
Pri tebi je vojevati lipo,
Vojevati do Budima grada.
Na Budimu stoje bile vrata:
Na prvih je pod vincem divojka,
Na drugih je mlad junak neženjen,
A na tretih crna udovica.
Bora tebi, mlajehni junače,
Bil' ti volil pod vincem divojku,
Al bi volil črnu udovicu?"
„„Volit hoću črnu udovicu,
Ali neću pod vincen divojku.
Boje je zlato na pol razderano,
Nego srebro od nova kovano.""

C.

Dobrinj.

(Iz Punta na otoku Krku.)

Dobrinj je bili grad,
Na sred je otoka,
K njemu se nemore
Nego prik potoka.
Va njem su divojke
Sve su črna oka,
Sve su črna oka,
Oka furbenoga.
One bi zmamile
Sunce spod oblaka,
Kamol nebi mene
Na zemlji junaka.

Sabrao Miroslav Karabaić.

CI.

Puntarski mornari.

(Iz Punta na otoku Krku).

Pisati ću knjigu
Tamo u Istoku,
Pak ću ju poslati
Zapadu široku.
Tamo se nahodi
Jedna lipa stela,
Ovi grad se zove

Venecija bela.
On mi je sagradjen
Na moru na vodi,
On mi je pohvaljen
Od Boga od ljudi.
Pod njim su kladani
Pali od lantića,
Oni su postavni
Bog zna koga vika.
Pod njim su štivane
Škrile od mramora,
Po tih mi se šeće
Bnetačka gospoda.
Ime njima jesu
Mladi mornarići,
Svi od Punta grada
Na izber mladići.
I med njima da je
Mladi Ive Orlić,
Jur ga svaki znate
Hrabrena mladića.
Volel bi se mladi
Po Puntu šetati,
Leh u Beneci gradu,
Baškote hrstati.
Volel bi se mladi
Pod Puntom voziti,
Leh u Bneci gradu
Gospodom hoditi!

Sabrao isti.

CII.

Ljuba Ivanova.

Svu noć krasti, ništa ne ukrasti,
Neg pred zorom konja i devojku.
Konja vežu za kitu od jelve,
A devojku u belu kamaru.
Konju dadu sena i vodice,
A devojke vina i rakije.
Dok su konji seno uživali,
Skoči junak u jedan vinograd
I otergne kitu lužmarina:
Prasne ljubu prek lica rumena,
Onde joj se kervca prolevala.
Kade joj se krvca prolevala,
Onde je zrasla svake versti trava,
Svake versti najveć detelina.
Žela ju je prelepa devojka
Zlatem serpom, belemi rukami,
Hitala ju, pred brajnovi konji
I hitajuć konjem govorila:
Jijte i pijte, konji brajna moga,
Zač vam je poć dug put putovati,
Putovati tri lugi zeleni.
Pervem luge jedna jabučica,
Drugem luge jedna mendulica,
Tretjem luge ljuba Ivanova.
Zaspala je ljuba Ivanova
Pokraj puta luga zelenoga,
Našle su ju sluge Ivanove,
Šle su sluge Ivanu povedat,
Da su našle ljubu gde j' zaspala.

Oćeš, Ive, da ju probudimo?
Ne budite, verne ljube moje,
Zač sam dobar za buditi ljube,
Još sam bolji za ljubiti ljube.

Popisao naš dopisnik u Beršecu.

CIII.

Primorkinja.

Primorkinja konja jaše,
Slebrnum se ćordum paše,
Na Dunaj se naslanjaše,
Sama sobum govoraše:
„Mili bože, lipa san ti!
Tanka boka i visoka,
Lipa, bela, rumena,
Neg' da nisan černa oka.
Da bim bila černa oka,
Tri bim drage spomamila,
I samoga Alim beža,
Ali brajna, ali njega.“
Nju mi čuju slugi beža,
Begu gredu povidati:
„„Alim beže, gospodine,
Vidili smo Primorkinju
Gdi dobroga konja jaše,
Slebrnum se ćordum paše,
Na Dunaj se naslanjaše,
Sama sobun govoraše:
Mili bože, lipa sam ti!

Tanka boka i visoka,
Lipa, bela, i rumena,
Neg da nisan černa oka.
Da bim bila černa oka,
Tri bin drage spomamila,
I samoga Ali bega,
Ali brajna, ali njega.““
„Pojte tamo, sluge moje,
Dovedite Primorkinju,
Da zmìrimo kosu s ćordum.
Ako j' kraća, nego j' ćorda
To je juba brajna moga;
Ako je deja *) nego j' ćorda,
To je juba virna moja.

Sabrao Trinajstić.

CIV.

Tajno ljubovanje.

Pridoh na kuntradu,
Doisto nad more.
Je l' ovo kuntrada
Moje jubi drage?
Al je 'vo ulica,
Va koj mi ju prave,
Ka se od golubi
Jošće zvati more?
Z večera prvi mrak
Prišal mi je moj drag,
Pun jada čemera

*). Dalja.

I svake gorkosti.
Vrata priklonjena,
A juba s tiha spi.
Odklonuh malo vrat,
Ter pridoh blizu nje,
Ter počnem celivat
Nje lišca rumane.
Prokjet budi, jubić,
Va tu doba noći!
Nisu lišca moja
Bezumno zgojena,
Nit hoću da budu
Otajno jubjena.

Isti.

CV.

Žalostna djevojka.

Stah se jedno jutro
Rano sprid zore;
Sritijo sam divojčicu,
Z vrta šetajuć.
V jenoj ruki nosi grozje,
V drugoj ruzmarin.
„Podajmi, ti divojčice,
Kitu ruzmarin.“
„„Hodi s bogom, mlad junače,
Jer sam žalosna.
Sinoć su me zaručili,
Ki mi srcu ni.““
„Muč promuči, divojko,

On ti bogat je:
Slebra ima, zlata ima,
Da mu broja ni."
„„Ča će slebro, ča će zlato,
Kad mi srcu ni?
Volila bim gola, naga,
Da mi srcu je,
I uboga siromaha,
Da me voja je.

Isti.

CVI.

Bratučedi.

Junak i divojka
Po vodu se spravlja.
Oni meju sobom
Pàti učiniše,
Da ki prvo pride,
Da drugoga čeka.
Prišel prvo junak,
Neg mlada divojka.
Prišla je divojka,
Sva je oplakana.
„Ča ti je, divojko?
Ča si se plakala?"
„„Ja sam se plakala
I ti se plakat hoćeš.
Naše su se majke
Skupa zgovarale,
Da smo mi dva mlada

Najbližnja rodjaka,
Najbližnja rodjaka,
Pravi bratučedi.““
„Ne plači, divojko,
Ne plači se za to.
Sveti otec papa
Hoće nas rišiti;
Sveta mati crikva
Hoće dopustiti.“

Isti.

CVII.

Vezen rubac.

Inačica XXXV. i XXXVI. na 37. strani.

Zrasla je murvica
U Jani ve dvori,
Na nju mi prileti
Prižejna tičica.
Počela je tičica
Žejno spropivati,
Začula ju Ane
V devetu kamaru.
Doh, bože moj mili,
Je l' ovo tičica?
Je l' ovo tičica,
Al ovo mlad junak?
Ako je tičica,
S bogom ju spravite;
Ako je mlad junak
Gori ga zovite,

Da mu ja darujem
Facol rakamani,
Ki je v suzah pran,
A na srcu sušen.

Isti.

CVIII.

Mare neće Creske vlastele.

Inačica XII. na 17. strani.

Kad se je otila Brone oženiti,
Ona je počela na balkun hoditi.
Pod balkunom šeću tri criska vlastela,
Oni su počeli Broni govoriti:
„Podaj, Brone, ruku ter budi vesela,
Da ti mi spodamo zlat prsten na ruku.“
„„Volila bin se ja v kanal utopiti,
Nego brajnu momu sramotu činiti.
Pisala mi je list moja sestra Lade,
Da se ja neženin va Cris bile grade,
Zač da ni naša mat Criskinjica bila,
Neg da je ona bila zaderska vladika;
Ona iz Zadra grada v Osor popejana.
Osorske balkune pelni su bašalka *),
A naše su dvore drobne maružane.
Maružano moja vazda si zelena,
Ki mi te je gojil, da si tako lipa?
Mene je gojila moja mati Mare
Kako i kiticu drobne maružane:

*) basilka.

Zimi me j' držala v kamarah slebrnih,
A v leti va zlati poli vod studenih.

Isti.

CIX.

Sunčeva zaručnica.

(Ova se u kolu pjeva u Vrbniku).

Rosna, rosna košutice,
Kadi si se narosila?
Tamo doli u livadi,
Kadi rastu zlate pasi,
Zlate pasi, zlate žice,
I slebrne podvezice.
Otrnimo jenu žicu,
Pak ju dajmo zlatariću,
Da nam kuje na grad kjuče,
Da vidimo ki je v gradu.
U gradu je devet bratac
I mej njima jena sestra,
Jena sestra, lipa Mande.
Oni počnu kunšejati
Komu ote sestru dati,
Ote l' suncu, al misecu?
Boje ju je suncu dati,
Boje suncu neg' misecu.
Misec će joj sveker biti,
A danica svekrvica,
A zvezdice sve zelvice,
A vlašići pastorčići.

Isti.

CX.

Pere Gospodin pred Bakrom.

(Iz Vrbnika).

Vičernjica zvoni
Divice Marije,
Pod Bakar pristaju
Armane galije,
A va njih je Pere,
Silni gospodine.
Njega zagjedaju
Bakarkinje mlade,
Na njega gjedahu,
Gorko se plakahu;
„Ča li si nam prišel
Silum blago zeti,
A mladih divojak
Sobum odpejati!“
„„Nisem vam ja prišel
Silum blago zeti,
Ni mladih divojak
Sobum odpejati.
Prišli su nan listi
U Krfu stojeći,
U Krfu stojeći,
Za stolon sideći,
Da Bakar bili grad
Živim ognjen žgati,
Sih popi i fratar
Bandam prikovati,
A starih bab i ded

Pod meč obraćati,
A drobnu dičicu
Pod bande metati,
A mladih junaci
Za vesla stavjati,
A mladih divojak
Sobum odpejati.““
„Pere Gospodine,
Nečinte nam toga,
Mi ćemo ti dati
Štogod ti je drago.“
Puknula j' lumbarda
Spod Omišja grada,
Ona je hitila
Šesdeset dimjaka!

Jerka Matanić mi je pjevala ovu pjesmu o Bakru, a neki ju pjevaju o Rieci.

Isti.

CXI.

Dragin grob.

(Iz Vrbnika)

Razboli se junaku divojka
Od bolesti, od ljute žalosti.
Junak ju je gusto pohajajo;
Lipi joj je dari donašajo,
Blide kunjve *) i naranče žute.

*) dunje.

Junak joj je sedio nad zglavje,
Pak joj počne s tiha besiditi:
„Aj divojko, oli mi umriti?...“
„„Ako umrem, majki ću umriti;
Ako živim, tvoja hoću biti.““
I to zusti i dušicu spusti!
Junak ju je lipo narišio;
Još joj lipju jamu ukopajo.
Na glavu joj ~~je rub~~ posadijo, jelvu (?)
A na ruke rumane rožice,
A na noge vodu propustijo:
Ki je trudan da tutu počine,
Ki je žejan da se sponapije.
Tud pasuju dva mlada junaka:
Čigova to juba pokopana?
Jelvica je: visoka je bila;
Rožica je: i lipa je bila!

Isti.

CXII.

Škender i sestra.

(Iz Vrbnika).

Škender se pohvali
Svomu gospodinu,
Da će izpejati
Iz Brinja divojku,
Iz Brinja divojku,
Najlipču od grada.
Kada Škender pride

Na tu hladnu vodu,
On na vodi najde
Mlajehnu divojku.
„Dobro budi prišla,
Mlajehna divojko.“
„„Dobro budi prišal,
Neznani junače!““
On mi ju uhiti
Za desnu ručicu,
Tere ju on metne
Zad sebe na konja.
Kada oni pridu
Posred černe gore,
Počela je mlada
Prigorko plakati.
„Ostani mi s Bogom,
Malo Brinje gradu,
Malo Brinje gradu,
Stari običaju!
Va tebi ostavjan
Moju staru majku
I dva brata mlada,
A tretoga su mi
Turci zarobili.
Moja mati ga je
Ivanušom zvala,
A Turci ga zovu
Škendere vojvodo.“
„„Zač mi toga nisi
Prij e povidela,
Dokle smo mi bili
Bliže Brinju gradu?““

Kada Škender pride
Svomu gospodinu,
Škender mu se čini
Vele kruto tužen.
„Če ti je Škendere,
Da si tako tužan?
Ča ti je sestrica,
Al verna jubčica?“
„„Ni m' ovo jubčica,
Neg draga sestrica!““
Gospodin mu reče:
„Obuci ju — —,
Što najlipče moreš,
I daj joj pinez,
Što najviše moreš,
I pejaj ju miloj
Majki svojoj! — —“
Kada oni pridu
Priko Brinja grada,
Njoj mi se klanjaju
Sve Brinjske gospode.
„Ne klanjajte mi se
Sè Brinjske gospode,
Zač sem vam ja mlada
Uboga sirota,
Od uboge majke
Od uboga otca.

Isti.

CXIII.

Preliepa Franica.

(Iz Vrbnika).

Kada je Franica na misu hodila,
Za njun mi Nanulo na konju tecише.
„Počekaj me malo, prelipa Franice,
Prelipa Franice, moja sujenice!"
„„Nit san ti sujena, nit te čekat hoću!""
Nanulo podbode svoga vrana konja,
Pak srene Franicu posrid ravna poja.
„Voliš li, Franice, od meča umriti,
Al mene mlajehna spode tâl jubiti?"
„„Volit ću, Nanulo, od meča umriti,
Neg tebe mlajehna otajno jubiti!""
A Nanulo stegne spod bedri sabjicu,
Pak mi on odsiče Franici glavicu.
Franičina glava delgo je letila,
Nanulu mlajehnu tako j' govorila:
„„Nehodi, Nanulo, s onim pravim putom,
Zač se trefit hoćeš na devet brat mojih,
Oni tê te pitat za sestru Franicu,
Si l' ju kadi videl, ali š njun govorel:
Ki bude najmlaji, on će bit najjači!""
Kako ona rekla, tako je i bilo.
„Ča su ti, Nanulo, ostruge krvave?"

(Moja pripovjedaočica nije znala konca pjesme. — Nanulo se izpričava, da je košuticu ubio; ali mu braća nevjeruju, te ga prisile, da se vrati i da im pokaže ubijenu

košuticu. Kada ugledaše sestrino truplo i odsječenu glavu, domisliše se zlu, te ju i osvetiše. Kako? neznam.)

Isti.

CXIV.

Nesudjeni.

(Iz Vrbnika).

„Evo sam ti došal,
Draga jubo moja!
Evo san ti prišal,
Ja do dvora tvoga.
Dobar večer, mila,
Ja ću ti spodati,
I kuntenstvo moje
Tebi hoću dati,
Jer čudo vrimena
Nisi me vidila;
Rado i kuntento
Ti si me primila,
Kako se pristoji,
Ti si govorila,
Kako se dostoji."
Mladić joj je počel
S tiha govoriti:
„Dopusti mi, mlada,
Ča ću besiditi:
Nikad ti nis rekal,
Ča nebiš primila,
Nit sam nikad tikal
Tvoga draga tila;

Jer si u čistoći
Pol majke zgojena,
I s tvojim razumon
Jesi nadarena.
Dakle ti govorin,
Rumena rožice,
Ako hoćeš biti
Moja zaručnica;
Jer san se spomamil
Na rumano lišce,
Bilo i rumano,
Kako jabučica;
Još san se spomamil
Na te tvoja prsa,
Kadi je junaška
Najveća utiha;
A kad san zagledal
Tvoje bile noge,
Onda se spomami
I srdašce moje!"
Na to mu govori
Mlada divojčica,
Kako da bi bila
Prava zaručnica:
„„Primili dragiću,
Slišaj ča govorin,
Tere ne zamiri,
Ako te uvridin.
Znaš dobro, da jesi
Službe cesarove:
Na ta tvoj dogovor
Pristati nemorem!"" *Isti.*

CXV.

Nesmiljena.

(Iz Vrbnika).

Na ovoj kuntradi dva mladića staše,
Ki ovoj rožici služiti hoćaše.
„Sad zberi, rožice, koga tebi drago!“
„„Oba ste mi mila, oba ste mi draga,
Ne morem vas dilit od mojega srca.
Prvom hoću dati srca polovicu,
Drugom hoću dat od žija*) rožicu.
Onomu, komu dan od žija rožicu,
Neka gre iskati v tuju stran jubčicu.““
„V tujih stranah se je tudjim majkan molit,
A jà svoju imit, pak mi ju želit.
Da bin služil Boga koliko sen tebi,
Bog bi se smiloval, prijel bi me k sebi;
Već bi se smilila turkinja na roba,
A ti se nemoreš na mane neboga;
Već bi se smililo drivo na kamenje, **)
A ti se ne moreš na moje mojenje!“ **)

Trinajstićeva sb.

CXVI.

Moć ljubavi.

Da nebi jubavi, svita nebi bilo,
Ni mene ni tebe, moja draga vilo!

---

*) Lilj — **) Vrbničani izgovaraju ono „nj“ u glagoljnih i kolektivnih samostavnicih kao dva slova.

Jubav je velika, jubav čini mriti,
I dragoga moga iz daleka priti.
„Jubić moj na daleč, ča se ne spominjaš,
Ali dražu imaš, pri koj me zabjivaš?“

Isti.

CXVII.

Ljubi me!

Ti si se hvalila na hladnej vodici
Dvin mladin junakon, tretoj divojčici.
Da san te ja prosil za blago imati.
Ča će meni blago, ni ta tvoja dota,
Kad nisan gospodar od tvoga života.
Zaš su judi blago, ni gradi ni sela?
Jubi me rožice, ter budi vesela!

Isti.

CXVIII.

Milinova ženitba.

Kad se ženi Milin, dite drago,
V Černugoru za divojku mladu,
Milinu je govorila majka:
„Ne ženi se, Milin, dite drago,
V Černugoru za divojku mladu,
Zaš je v gori vila vilovnica,
Ka je troju svatju razorila:
I tebe će, moj sinko, Miline!“

Milin zato haje i nehaje,
Neg se ženi za divojku mladu.
Kada pride posrid Černegore.
Počne Milin pregorko plakati
I premilu majku dozivati:
„„Mila majko, da biš me videla,
U zlu jesam, goremu se nadam!““

(Nastavka neznam)

Isti.

CXIX.

Mornarova ljuba.

„Aj, more, mornaru,
Od mora široka,
Vozi brzo kraju,
Nî moga života,
Da te ja popitam
Za draga mojega.
Si l' ga kadi videl,
Ali š njim govorel?“
„„Ja sam ti ga videl,
I š njim sam govorel
U Plominju gradu
S Plominkinjum mladum.
Z jenum ti on rukum
Plominku pejaše,
A z drugum rukum joj
Prsten zibiraše.““
„Dat ću mu blagoslov

Od srca mojega:
Budi mu v mori grob,
A sohi postija,
A suhe konopi
Obed i večera.
Da bi ga dupine
Na škinah *) nosile,
A male ribice
Ve dno **) mora jile!“
„„Nemoj me tako kjet. ***)
Draga jubo moja,
Nosim ti župicu
Trojega kolura,
Na njoj je pašaman, ****)
Gušta me cekina.““
„Vidim v brodu,
A belo jadrašce,
Sama sobum rečem:
To moje srdašce!
Srce moje s tvojim
V jubav je zapalo,
Pak se je zelenim
Kordunom svezalo.
Ta zeleni kordun
Maj se ne odveže,
Kako kalamita,
Ka sebi priteže.“

Isti.

---

*) Plećih. — **) U dno. — ***) Kleti. — ****) Pasac.

CXX.

Ča je roža mlaja, junaku je draža.

(Iz Vrbnika.)

Jubav, ku ti nosim i milo te prosim,
Jubav, ka je bila i još će da bude,
Da se srce moje sa tvojim sdružuje.
Da biš moja bila, s manum biš hodila,
Poprik černe gore va 'no ravno poje.
Va ton ravnon poju lipo turan stoji,
S mirlići ograjen, s bašalkom nasajen.
Va njem su dvi mlade, maružanu sade,
A treta nevesta, ka njin ju zaliva.
„Ala, dragi brate, homo jenu prosit."
„„Oni su nan rekli, da je obećana.""
„Ala, dragi brate, homo drugu prosit."
„„Oni su nan rekli, da je rukovana.""
„Kol' je rukovana, ma ni s kuće dana.
Ala, dragi brate, homo tretu prosit."
„„Oni su nan rekli, da je premlajehna.""
„Ča je roža mlaja, junaku je draža!"

Isti.

CXXI.

Sirotica.

Velebiću, visoka planina,
Sve si gore podase zmamila,
Samo nisi gore Plešivice.
Na gori je jena staza mala,
U koj žive jena sirotica,

Šivak šije i gorko se plače.
K njoj mi pride Miko gospodine:
„Ča bi dala, mlada divojčice?“ *)
„„Dala bin mu tanku košujicu,
Ka se šila tri godine dana,
Ku j' krojilo do dvanajst krojača,
Šili su ju dvajset i četire:
Ja bim mu ju mladu darovala!““

Isti.

CXXII.

Izjav ljubavi.

Hodi s manum, mila, mlada divojčice,
Moj vrtal vidit i rumane rožice.
Neplač mila, draga, ne daj srcu jada;
Veži krilca moja za rukavca tvoja,
A ja hoću moje za srdašce tvoje!

Isti.

CXXIII.

Opomena.

Pogledaj, čoviče, jur u nebo gori,
Vrime ti prespiva, hodi, se spokori.
Bog je na visoki semu svitu smera,
On vidi, dobro zna pri kôn je ka vera.
Na nebi visokon, da bi bilo pero,
Na moru širokon, da bi bila karta,

---

*) Tu nešto manjka. Ured.

Š čim bin ti ja, dušo, listak napisala,
Sve moje uzdihi i moje žalosti,
Cić tebe rožice, lipahne mladosti.
Človik se mlad rodi, starost ga pogubi:
Ni stvari na svitu, ka lipost nezgubi.

Isti.

CXXIV.

Liepa Ninkinja.

„Utrnuh rožicu, ruman cvet,
Pak ju ja hitah na veter.
Kamo će roža, kamo ne?
Ter mojoj jubi na lišce!“
Mišjuh ja mlada, promišjuh,
Odkuda mani roža bi,
Da moga juba gradu ni.
Moj jub je prošal na daleč
Svojemu jubcu pobrancu,
Po 'nu lipehnu Ninkinju,
Ka ne umi tkati, ni presti,
Neg' droban šivak šivati.

Isti

CXXV.

Mladi Providur.

(Iz Vrbnika).

Sve tičice lipo pojû,
Sva gora zvonî,

A rožice lipo cvatû,
Lug se zelenî.
Po lugi su guste stozi,
Guste stozice;
Po njih jaše mladi Providure,
Z ungarske zemjè,
Tamo doli lipoj roži
V zeleni dumbrov.
„Jaš', projaši, mladi Providure,
I nazad se vrat;
Puti su ti zarašćeni
K lipoj roži pojt!

Isti.

CXXVI.

Najviša i najliepša.

(Iz Istre.)

Zresla je jelva visoka,
Sve one gore obresla,
Samo 'nu velu ni mogla.
Za onom velom beli grad,
Po njemu šeće mlad junak
Svojom sestricom Anicom
I s onom drugom Maricom
I s onom trećom Katicom.
Pavlova sestra najvišja,
Petrova sestra najlipša.

Upisana u „Primorcu", listiću djačke Čitaonice na Rieci.

CXXVII.

Prava vira čuva od napasti.

(Iz Vrbnika).

Ranila je Jagoda na vodu,
Za njom rani mlad junak na konju.
Uteknu ga majka Jagodina,
Uteknu ga, ter mu govorila:
„Kamo raniš, mlad junak, na konju?"
„„Tamo ranim na tu hladnu vodu!""
„Neran' tamo, mlad junak, na konju,
Tamo j' prošla moja hći Jagoda.
Mladjahna je, prevarit ju hoćeš,
Lipahna je, obljubit ju hoćeš!"
„Muč', pomuči, majko Jagodina:
Jagoda je (v) sedmom leti bila,
Kada j' meni pravu viru dala!" *Isto.*

CXXVIII.

Nesudjena ljubovca.

(Iz Istre).

Lipa Mara droban šav šivala,
Šila ga je i polje gledala.
Zagledala tri kite junačke,
Simo, amo tri kite junačke.
„Ki prehiti granu mendulovu,
Ti zadobi lipu Maru moju!"
Prehiti je Ive vojvodica:
„„Daj ti meni obećanje moje!""
„Aj nedam ti obećanje tvoje:
Dati ću ti tri škrinjice zlata!"
„„Pokoj tebi i tvojemu zlatu,

Neg' ti daj mi obećanje moje!""
„Aj nedam ti obećanje tvoje:
Dati ću ti tri pineza zlatna!"
„„Hvala tebi i tvojim pinezom,
Neg' ti daj mi obećanje moje!""
Nije mogla od manje učinit,
Dala mu je lipu Maru svoju.
Svojoj majci Mara progovara:
„Boga tebi, stara mila majko,
Nekroji mi dugo ni široko,
Jer ja neću moći razderati,
Nit ga neću k' maši protresati, *)
Jer je Ivan devet ljub ljubia,
S nijednom ni noći noćevao,
Niti sa mnom desetom je neće!"
Nije Mara riči sproučila,
Još je majki tiho govorila:
„Boga tebi, stara mila majko,
Daj ti meni crno zavijalo,
Da nevidim kud od majke šećem!"
Kad su došli na srid polja ravna,
Opazila tri vrbe zelene,
A jedna joj trake **) zamrhljala.
Da će Ivan granu odnositi,
Al' je Mari glavu odnosia.
„Jeli, sele, do boli udarac?"
„„Nisi, Ivo, do boli udrija,

*) Prije nego li u crkvu idu, protrišu istarske seljakinje svoje odielo.

**) Trak = vrpca. Kod vjenčanja nosi nevjestica vjenac, sa kojega vise raznobojne vrpce, ponajviše crvene tako, da jim se lice i nevidi.

Nego si me do smrti ubija.
Aj začepi ovu moju ranu,
Ako želiš, da ti živa dodjem,
Živa dodjem u bile dvorove!
Boga tebi, mili moj Ivane,
Jesu l' dugo bijeli dvorovi?""
„Vidiš, sele, gdi sunce zahaja?"
„„Ala, živa u nje ti nedodjem!""
Došli jesu u bile gradove,
Zajde vanka Ivanovi čako:
„Boga tebi, mili moj Ivane,
Gdi je tebi tvoje obećanje?"
„„Vidiš ovdje, gdi na konju jaše:
Tanka mi je, tanka ter visoka,
Blidih licah i crnih očicah!""
Zadje vanka majka Ivanova:
„Boga tebi, mili moj Ivane,
Gdi je tebi obećanje tvoje?"
„„Vidiš ovdje, gdi na konju jaše:
Tanka mi je, tanka ter visoka,
Bilih licah a crnih očicah!
Boga tebi, stara moja majko,
Uhiti ju za bile ručice,
Povedi ju u bile kamare,
U kamare na mehke postelje,
Dokle dodje doba za večerat:
Trudna je mlada puta počinila,
Da mi mlada navadna ni bila."" —
Došla doba, da večerat gredu,
Ide zvat je njena sekrvica:
„Ustan' gori, lipa sekro moja,
Došla doba, da večerat gremo!"

Ni mi sekre glasa ni spomenka!
Ide zvat ju Ive mladoženja:
„Ustan' gori, lipa ljubo moja,
Došla doba, da večerat gremo!"
Ni mi ljube glasa ni spomenka:
Žute kose na kovertu vise,
Zlatan prsten u krvici plava!
„Plivaj, plivaj modri moj prstenko,
Dok preplavaš tri vodice mutne,
Skupa će nam zvona pozvoniti!"
To dočuje lipe Mare majka,
Parala je *), da je Mara kćerku,
Ivanovu kćerku porodila,
Al' se Mara s dušom razdelila! — *Isto.*

CXXIX.

Nauk Bodulkam.

Bodulčice, po Bogu sestrice,
Kad tancate u noge gledajte;
Ne gledajte u lice junačko,
U junaku j' vira i nevira:
Dokler ljubi, dotad viru daje,
Kad obljubi, onda viru zgubi,
Kako meni Karlović Ivane!
On se šeće po Levanta grade
I on meni bilu knjigu piše:
„Bora tebi, divojčice mlada,
'Ko bi ti se srića namirila,
Oženi se, neufaj se va me;
Ja sam našal drugu ljubu za me

*) Mislila je.

Puno bolju, puno bogatiju
I boljega roda porojenu!“
A ja sam mu poručala mlada:
„Oj, Ivane, nevirno kolino,
Kako si me mladu prevario,
Kako onu jabuku rumenu,
Oterganu, a ne uzrijanu,
Ugrizenu, a ne pojidenu;
Postilja ti na dno mora bila,
Majka tebe nigda nevidila,
Sestrica te brzo poželila,
Ljuba ti se u črno zavila,
Zemljica te više nenosila!“
Malo j' tomu vrime postajalo,
Razboli se mlajahan junače
Od groznice bola velikoga,
Od bolesti priboliti neće. —
Divojki se srića namirila,
Nju su mladu svatovi vodili
Mimo dvora prvoga junaka,
Ter mu baca črne oči va dvor.
To j' vidila junakova majka
I svoga je sinka zazivala:
Vidiš, sinko, prva srića tvoja!
Al joj veli žalostan junače:
Da s' omukla, mila majko moja,
Ti si kriva, da ni ljuba moja!
Mertav junak črnoj zemlji pade.—
Tako budi svakoj drugoj majki,
Ka se neda sinom oženiti,
Da se ženu kamo njim je volja!

Priobćio Ivo Karabaić.

CXXX.

Brat je draži od dragića.

Inačica XXXIV. na 36. strani.

Majka je Maru
Priko mora zvala.
„Hodi, Mare moja,
Ako si oprala!“
„„Nisam, majko moja
Ni dobro počela!““
„Ča si mi ti, Mare,
Letni dan delala?“
„„Pol mora sam, majko,
Rožice trgala!““
„A si jih ti, Mare,
Čuda natergala?“
„„Obe ruke, majko,
I oba rukava!““
„Kemu si jih, Mare,
Najveć darovala?“
„„Brajnu san jih, majko,
Brodić nakercala,
A ljubčiću san jih
Facol navezala!““
„Zač jih nisi, Mare,
Ljubu najveć dala?“
„„Zač ljubčića ću si
Druga dobaviti,
A brajnića neću
Nikad nijednoga!““

„Novice“ g. 1851.

CXXXI.

Ranjeni junak.

Inačica LXXXVIII. na 83. strani.

Brala je devojka
Cvet rumen po gori;
Pribrala se ona
Suhomu javoru.
Pod javorom junak
Kruto ranjen leži;
Junak dvigne glavu,
A devojka zbegne. —
„Ne beži, devojko,
Leči rane moje!
U mojem dolamu
Dva su žepa svilna:
U jednomu mi je
Prsten i jabuka,
U drugemu mi je
Svilna jakanica.
Prsten i jabuka
Neka bude tebi,
Z svilnu jakanicu
Sveži rane moje.“

Iste.

CXXXII.

Zibala j' Ane.

Inačica XLIX. na 49. strani.

Zibala je Ane
Pavla detića,

Zibala ga je
Devet let;
Leto deseto
Mito pitala:
„Ča ćeš ti, Ane,
Za mito tvoje?
Ja ću ti dati
Vole Pavlove!“
„„Vole ja imam,
Volara nimam!““
„Ja ću ti dati
Konje Pavlove!“
„„Konje ja imam,
Konjara nimam!““
„Ja ću ti dati
Brode Pavlove!“
„„Brode ja imam,
Brodara nimam!““
„Ja ću ti dati
Pavlovo polje!“
„„Polje ja imam,
Pavlića nimam!““
„Ja ću ti dati
Grade Pavlove!“
„„Grade ja imam,
Pavlića nimam!““
„Evo ti, Ane,
Pavlića moga!“
„„Hvala vam vela,
Majko Pavlova!““

Iste.

CXXXIII.

Ive i sestra.

Ive kosi, rukavice nosi,
Sestrica mu ručati donesla,
Ive šeće, ručat mu se neće.
„Ča ti j' Ive, da ručati nećeš?“
„„Oj sestrice, rumeno ti lice,
Biš ga dala meni poljubiti?““
„Borme neću, bratac moj rodjeni,
Aš bi bila od ljudi sramota
I od Boga još veća grihota!“
Ive skoči v zeleni vinograd
Ter ukine kitu ružmarina,
Maru švikne prek lica rumena.
Kuda j' Mari kita zasigala
Tud je Mari krvca prolivala.
I onde raste svake sorte trave,
Svake sorte najveć deteljine,
Pak ju žanje Anica divojka
Zlatnim srpom, belimi rukami,
Pak ju metje pred brajnemi konji:
Jijte, pijte, konji brajna moga,
Aš vam najco dug put putovati,
Aš vam najco tri lugi obajti.
V pervim lugi ni hladne vodice,
V drugim lugi kunje i naranča,
Tretjem lugi boška jesenova,
Nutre leži ljuba Ivanova.

Na Kozljaku sabrao O.

CXXXIV.

Što je najlepše.

Inačica XXXII. na 35. strani.

Izrasla je
Jabučica
S kraj vodice
Hladna dunaja.
Sama sobom
Govoraše:
„Ja sam lepa,
Rumena, rumena!“
Začula je
Narančica
Zelena, zelena.
Ter govori:
„Ja sam lepša
Svega svita,
Zelena, zelena!“
Začula je
Bela loza
Vinova, vinova.
„Ja sam lepša
Svega svita,
Vinova, vinova!“
Začula je
Devojčica
Verena, verena.
„Ja sam lepša
Svega svita.
Verena, verena!“

„Novice“ g. 1851.

CXXXV.

Žarka ljubav.

(Iz Vrbnika).

Bila golubice, — imena sladkoga,
Zvezdo i danice, — žejo srca moga,
Ranjena u srcu, — rumena u licu,
Dostojna j' ta glava — nositi krunicu.

Kada te pogledam — veselo s očima,
On čas srce moje — smućuješ sasvima.
Kad te v tancu vidim, — mileni cvete moj,
Sam sebi se čudim, — da sam ja sluga tvoj,
Služba budi stalna — nikogar se neboj.
Da bim Bogu služil — koliko sam tebi,
Bog bi se smiloval, — prijel bi me k sebi;
Već bi se smilila — Turkinja na roba,
Samo ti nemoreš — na mene neboga.
Da bi selzi*) moje -- na kamik padale,
Kamik bi se raspal, — tvê srce nemore.
Aj, tvrdi kamenu, — proplakat nemoreš
Kada vidiš vilu — z drugim govoreći.
S manum si v ljubavi, — od mene se čuvaš;
S drugima govoriš, — a s manum se rugaš.
Nisi se dostojna — ti s menum rugati,
Nit si bolja roda, — ni od boje majki.
Nebi me platili — ni gradi, ni selo,
Kot bi me platilo tvoje vedro čelo;
Nebi me platili — tvoga otca barsi,
Kot bi me platili — tvoje ruse vlasi;
Nebi me platila — tvoje majki dota,
Kot bi me platila — ta tvoja lipota.
Da nebi jubavi, — svita nebi bilo,
Ni mene, ni tebe, — moja draga vilo!

Trin. sb.

---

*) selzi = suze.

CXXXVI.

Prasci.

(Iz Punta).

Jedan brod se vozi
Po sredi Kvarnera,
Nutri se nahode
Dva mlada mornara,
Dva mlada mornara
Bratac i sestrica.
Sestra navoguje,
Bratac pospavuje,
S jednu ruku vozi
S drugu brajna budi.
„Stani gori, brajne,
Otvor bila jadra,
Da mi dojadrimo
Do Turina 'grada.
U Turinu gradu
Tri kašteli zlata.
Va svakom kaštelu
Svoja kamarica,
Va svakoj kamari
Svoja poneštrica,
Na svakoj poneštri
Svoja divojčica.
Homo mi dva, brajne,
Tu prvu prositi,
'Ko bi nam ju dali,
'Ko bi nam ju dali,
Ali obećali..
Tutu nam govore,
Da je obećana,
'Ko je obećana,
Ma ni s kuće dana.
Homo mi dva, brajne,
Tu drugu prositi,
'Ko bi nam ju dali,
'Ko bi nam ju dali,
Ali obećali.
Tutu nam govore,
Da je rukovana,
'Ko je rukovana,
Ma ni s kuće dana.
Homo mi dva, brajne,
Tu tretu prositi,
'Ko bi nam ju dali,
'Ko bi nam ju dali,
Ali obećali.
Tutu nam govore,
Da je premlajahna,
'Ko je premlajahna,
Junaku dragahna.
Ča divojka mlaja,
To junaku draža;
Ča je junak mlaji
To j' divojki draži.

Bl. Orlić.

CXXXVII.

Košljun. [1]

(Iz Punta, priobćio Bl. Orlić.)

Jadril sam Talijn
Do Livorne grada,
Španju, Ingilteru
Do maltežkih strana.
Bil sam va iztoku
V lipoti od svita,
Gdi se porodila
Ružica od svita.
Nisam mogal vidit
Takove lipote,
Koja se nahodi
Posred Europe.

---

[1]) Usried morskog zatona bieli se otočić Košljun, na kojem je samostan otacah Franjevacah. Milína ga je gledati obrašćena šumom i šikarjem. Tamo se godimice svraća nebrojeno stranacah iz dalekih stranah, da vide tu krasotu božje naravi. I bivši nadvojvoda austr. Maksimilijan, Meksikanski car, htio je, da ga pohodi. Odkada je samostan na ovom otočiću, nezna se točno, al Otcem Franjevcem dao ga knez Ivan Frankopan god. 1448. za Pape Pavla II. Znamenito je kod fratarah otog samostana, da su neizmjerno gostoljubivi, te se njihove gostoljubivosti nemogu dosta nahvaliti ni tudjinci ni domaći. O postanju ovog otočića obstoji sliedeća priča: Sadanji puntarski zaliev, bio u starodnevno doba polje i vinogradi, svojina troje braće. Jednoga od ovih, sliepca, varakala druga dvojica na svaki način. Al on ih prokle riečmi: Budite prokleti od Boga, te pretvorila se vaša polja u more, a moja ostala zemlja! I tako nastade Košljun.

Pisat oću listak
Tarstu bielomu,
Da me on dopusti
V Puntu bielomu.
Želel bih pohodit
Onu črnu goru [1]),
Koja se nahodi
Na onomu [2]) moru.
Svetoga Antona [3])
Kaštel bi sagrajen,
Od 'voga naroda
On mi je pohvaljen.
Na prvi Agušta [4])
Ondi mi je dika,
Dan svetega Antona
Božjeg spovidnika.
Po onom školjiću
Ćemo se šetati,
Ondi ćemo grihe
Naše razmišljati.
Ako teplo bude

---

[1]) Motreći Košljun iz'daleka čini ti se u istinu kao ploveći šumoviti brieg.

[2]) U morskoj puntarskoj dragi.

[3]) Monastir i liepa crkva Preblažene Djeve Marije, u kojoj ima krasan velik žrtvenik, koji predstavlja raj, očistilišće i pakao, bje posvećen za Benedikta XIV. pape.

Dne 13. Lipnja, na dan svetoga Antona Pad., obdržuje se u Košljunu svetak (blagdan). Toga dana grne amo nebrojeno svieta iz više stranah Otoka i iz samog Cresa i Vinodola.

[4]) Dne 1. Kolovoza vrši se na tom otočiću „Prošćenje", kamo dolazi bogoljubni krčki puk.

Ćemo spočivati.
Mali i veliki
Ondi oće priti
I skupa, zajedno
Boga će moliti.
Ali ota draga
Srićna more biti,
Zeleni garoful
Na sredi jimiti.
Videć onu goru
Na onomu moru,
Kano i fregadu
Jidreći po moru.
Zelene joj jidra
Kano i jelvica,
Na njoj mi prebiva
Bila golubica.
Ove lipe drage
Na smih je gledati,
Ovih malih školjić
Nad morem plivati.
Veseli se, Punte,
Nad morem kitice,
Od ovog otoka
Najlipša rožice!

CXXXVIII.

Kastavke.

Kastavke su lepe,
Ko letne rožice,
Čelo jim se kruži
Nad dve obrvice.

Kad ti one šeću
Do gradske fortice,[1])
Prisegal biš, dušo,
Da su ti ptičice.
A kad one dojdu
Do tvrdje stenčicah,
Onde ti posedu
Kraj krasnih lipicah.
Pak ti zapevaju
Hrvatske pesmice,
Da ki god jih čuje
Od veselja kliče:

Ni za moć verovat
U tom malom mestu,
Takih vilah ima
Ko u sred Budima.
Od svih okolicah
Ljudi nasliškuju,
Tere popitkuju
Od kud glasi ovi?
To su glasi, dušo,
Hrvatske pesmice,
Ke se nama ore
S kastavske fortice.

(Op. Ta je pjesma po svoj prilici pok. popa Andrije Marota-Jurjenića.)

CXXXIX.

Savjet djevojkam.

(Iz Mošćenicah.)

Znaš ti, dušo, kad si moja bila?
Na krilu mi tursku kavu pila,
Kavu pila, skrošne [2]) suze lila,
Suze lila težko uzdisala,
Uzdišući druge svetujući:
„O vi, druge, nebudite lude,
Nedržite veru va junaku,
Zač je junak veran i neveran;

---

[1]) tvrdja, obično zvana stražnica.
[2]) skrušene.

Neg sprogljejte v ono nebo vedro,
Sad je vedro, a sada je oblačno,
Onaka je vera va junake.
On me pelje [1]) do bele jeseni,
Onde stojim, dokle jesen sprojde.
Jesen sprojde i druga mi dojde,
Da moj dragi k meni već nedojde.
I on meni čistu knjigu piše:
Žen' se, ženi, drago materino,
I ja sam se junak oženio;
Da bin te ja mislio vazeti,
Nebin te ja pul [2]) majke ljubio,.
Nego bin te va svoj dvor vodio.

Čuo R. Jelušić.

CXL.

Djevojka neće mladića.

(Zarečka.)

Suknju sam kupil,
Suknju si zela;
Al mene junaka
Nisi ti hotela.
Al' kupuješ, al' špenduješ,
Ja tvoja nebuden.
Niti tinci, trananaj,
Ja tvoja nebuden.
Stomanju san kupil,
Stomanju si zela;

---

[1]) peljati, voditi (za nos).
[2]) pul, pol, poli = kod, u.

Al mene junaka
Nisi ti hotela.
Nekupuj, nešpenduj,
Ja tvoja nebuden.
Niti tinci, trananaj.
Ja tvoja nebuden.

(i tako za drugo ruho, a najzada:)

Kolače san kupil.
Kolače si zela;
Al mene junaka
Nisi ti hotela.
Nekupuj, nešpenduj,
Ja tvoja nebudem.
Niti tinci, trananaj,
Ja tvoja nebuden.

Volč. sb.

CXLI.

Djevojka, starac i mlad junak.

(Zarečka).

Zrasla mi je narančica
Zimi zelena,
Pod njon mi je katridica
Svilom pletena;
Na njoj mi je divojčica
Bila, rumena.
Onud jaše jedan starac
Na bilen konju:
Pomoz Bože! divojčice
Bila, rumena,

Jel tu dobre vodice
Za mojga konja?
Tu ni dobre vodice
Za tvojga konja!
Onud jaše mlad junače
Na vranom konju:
Pomoz' Bože! divojčice
Bila, rumena,
Jel tu dobre vodice
Za mojga konja?
Tu je dobre vodice
Za tvojga konja,
Tu je narančica,
V zimi zelena,
Tu je katridica
Svilon pletena,
Tu je divojčica,
Bila rumena!
Odtrgnula dve naranče,
Ter mu jih poda,
Odprla je černe oči,
Ter ga pogleda.

Isti.

CXLII.

Prava ljubav.

Kantat ćemo pismu jednoga mladića,
Ki ju kantal bude, da mu bude srića.
On joj ju prečinje prebilno kantati
I z ovima versi dragu pozdravjati:
„Jurve, draga mila, biš mi se smililila

I za draga tvoga biš mane primila?
Ko l' nećeš za draga, daj za prijatelja,
Al manko za slugu, al za služiteja,
Koji ću te virno hrabreno služit,
I za jubav tvoju moj život zgubit.
Od vele jubavi nigdar mira nimam,
To su, drago, rani od kojih umiram.
Umiram, umiram umriti nemorem,
Dokli usta moja s tobun negovore.
S tobun dvi riči reć, a pak i umriti,
Volin neg s drugima u vike živiti."
„„Ja san ti, dragi moj, se dni govorila,
Da bih te mlajehna neznati volela.
Pak bi srce moje v miru počivalo,
Ča će reć jubav nigdar nebi znalo.""

Kako je viditi ovo je umjetna pjesma; al se uvjek rado pjeva. Još je ima, ali Mare Mahulja nije mi znala dalje kazati. Pripoviedaju, da ju je spjevao neki bašćanski pop, komu više ni spomena nema.

Trin. sb.

CXLIII.

Pričnimo kantati, jubezniva bratjo,
Da se i nan komu nezgodi ovako.
Buduć jedan mladić, ki tako otiše
I on dragu milu želiti otiše.
Al ga je tužnoga ta srića dopala,
Da ga j' nemiloga na vojsku odbrala.
„Draga mila moja, nemoj tugovati,
Ni rumena lišca suzan oblivati.

Znaš da mi je pojti cesara služiti,
Tebe draga dušo moran ostaviti."
Oni se razdile kako dvi sestrice,
A nje bilo lišce pokriju suzice.
„Znaš da mi je pojti, i u sako vrime,
I u sako vrime tebi hoću dojti."
Poznala je ona svoje tugovanje,
Od drugoga draga sladko govorenje.
Mladoga mornara ona je pustila,
A drugoga draga tim vruće jubila.
„Kadi su maganje, ke si mi činila?
Na veter su prošle daleko od mene,
Kako da me nisi imela kraj sebe!
Verujte junaci v takove divojke,
Ke vas tako puste kako stado ovce. *Isti.*

CXLIV.

Vrbnička.

Stojit mani Vrbnička,
Pod njun mi je vodnička;
V leti je studena,
Črpala ju je doli juba mâ
Š nje prebilima rukama,
Mlajahna Varbanka. *Isti.*

CXLV.

Tramuntana. *)

Aj jedna sama san,
Drago si srdašce moje,

*) Sjeverni vjetar.

Ne svitli, jer si ti doli od zore
Da ona sama sebi svitlost zela,
Draga je rožica, tramuntano.
  Aj s ostrun strilcun i me,
Da si me ranila
Naposrid srdašca smo nino jega.
Doh! ni jega dat mi nigdare zličit nemore
Razi ako l' nebi lipota tvoja,
Draga si rožice lipota moja.
  Aj svim judem da bude na znanje,
Kakono i Judita Lonfermu,
Kada mu je glavicu zela,
Draga si rožice glavicu zela.

Ove su dvie pjesme možda najstarije od svih, koje se sada u Vrbniku pjevaju, te im je i napjev iliti „nota“ starinska. Strah me je, da ove druge nisam dobro spisao, premda su mi ju dvojica kazali.

Isti.

CXLVI.

Dobru noć — dobar dan.

Jur su mi zvezdice
Sve nebo obašle,
A mlade divojke
Sve su spati pošle.
Ako su posnule,
Bog njim daj dobru noć;
Kada se sprobude
Bog njim daj dobar dan.
Jena drugoj veli:

„Stan gori, sestrice,
Da mi zalijemo
Te naše rožice,
Te naše rožice,
Ta drobni bašelak,
Ta drobni bašelak,
Drobnu mažuranu.

Isti.

CXLVII.
Dobrinjkam.

Dobrinj je lipi grad,
Po sredi otoka;
V njega se nemore
Nego prik potoka.
Dobrinjke divojke,
Držte se oholo,
Zaš mi vas gledaju
Si *) gradi okolo;
A najviše Mletci,
Zaš su vami dragi
Čerjeni kalceti,
I bile postoli.

Isti.

CXLVIII.
Kantajte, divojki!

Kantajte, divojki,
Sad je vrime vaše,
Zaš će van prit vrime
Da kantat nećete,
Zaš te van obrvi
Oči nadkloniti,
A lišca rumeni
Obraz pogubiti.

Isti.

*) Svi.

CXLIX.

Kćeri otcu

(kad im se htio ženiti).

Kožo namrzgana,
Sivi su ti vlasi!
Nemoj tužni mislit,
Da ti veće mlad si.
Aj ti stari starče!
Ni divojka za te,
Nego mi je za te
Crikva i molitva.

Isti.

CL.

Hodi kud ti j' drago

Hodi kud ti j' drago, — prit ti je pred Bakar,
Onde su divojki — kako juti papar.
Hodi kud ti j' drago, — prit ti je va Hreljin,
Onde su divojki — ke kopaju merlin.
Hodi kud ti j' drago, — prit ti je va Reku,
Onde su divojki — po place se vleku.
Hodi kud ti j' drago, — prit ti je va Kastav,
Onde su divojki — sven je hrbat hrastav.
Hodi kud ti j' drago, — prit ti j' na Volosko,
Onde su divojki — se jeno gosposko.
Hodi kud ti j' drago — prit ti j' v Opatiju,
Onde su divojki — nevajaju triju.
Hodi kud ti j' drago, — prit ti j' va Leprinac,
Onde su divojki — ko juti pelinac.
Hodi kud ti j' drago, — prit ti je va Ičići,
Onde su divojki — se za gospodičići.
Hodi kud ti j' drago, — prit ti je va Iku,
Onde su divojki — za majkinu diku.

Hodi kud ti j' drago, — priti ti j' va Lovran,
Onde su divojki — nevajaju mogran.
Hodi kud ti j' drago, — prit ti j' Mošćenice,
Onde su divojki — popovske device.
Hodi kud ti j' drago, — prit ti j' va Berseč,
Onde su divojki — nevajaju šup beč. *)

CLI.

Sinoć san se srdila,
Da nisan večerala;
Ljubčića sam čekala
S kokošicom pečenom
I s tom drugom kuhanom.
Nagnula se j' mlada na balkun,
Na balkunu zaspala,
Dotekli su dva, ter i tri
Ter su je probudili.
Popala je mlada metlicu,
Pomela je hižicu,
Popala je mlada goledu,
Potekla je po vodu.
Kada j' došla mlada skraj vode,
Zagledala ljubčića.
Počeli su se mladi igrati,
Jabukom se hitati.
Počela je mlada plakati
Što će majki lagati.
Lahka skuža ta tvoja:

*) Ove stvari nisu rečene za zlo, nego samo za to, što po izgovoru odgovaraju imenu gradića, pak se zato nitko nesmie ponositi, ni uvriediti.

Da ti je goleda pušćala.
Počeo je mladi plakati
Što će ćaku lagati.
Lahka skuža ta tvoja:
Da su ti se krave strkale,
I opanki razdrli.
*Sabr. u Rakotolah V. Orlandini.**)

CLII.

Igrala ta zlatna jabuka,
Pala je divojki na krilo,
Razbila je trim gradom vrata.
Kud te ti svati pasivat,
Ča ćemo tim svatom darovat?
Fantima te bile stumanje,
Điverom te svilne facole,
Divojkam te svilne kanice. *Isti.*

CLIII.

Miš mi je polje popasal;
Jojeh meni, jojeh meni,
Što budem žel?
Došla je maca s mačići,
Pojila j' miše s mišići.
Miš mi je polje popasal;
Jojeh meni, jojeh meni,
Što budem žel?

---

*) Ove su pjesme iz neprobudjenih kotarah Istre. Štampali smo jih navlastito radi izgovora.

Došla je lasa s lasići,
Pojila j' macu s mačići.
Miš mi je polje popasal;
Jojeh meni, jojeh meni,
Što budem žel?
Došla je lija s lisići,
Pojila j' lasu s lasići.
Miš mi je polje popasal;
Jojeh meni, jojeh meni,
Što budem žel?
Došao je vuko s vučići,
Pojia j' liju s lijići.
Miš mi je polje popasal;
Jojeh meni, jojeh meni,
Što budem žel?
Došao je medo s medići,
Pojia j' vuka s vučići.
Miš mi je polje popasal;
Jojeh meni, jojeh meni,
Što budem žel?
Došal je lavo s lavići,
Pjia j' medu s medići.
Miš mi je polje popasal;
Jojeh meni, jojeh meni,
Što budem žel?
Došao je Kranjac s Kranjčići,
Pojia j' lava s lavići.
Miš mi je polje popasal;
Jojeh meni, jojeh meni,
Što budem žel?
Došal je Hrvat s Hrvati,
Pojia j' Kranjca s Kranjčići.

Hrvat Kranjca,
Kranjac lava,
Lavo medu,
Medo vuka,
Vuko liju,
Lija lasu,
Lasa macu,
Maca miša.
Miš mi je polje pópasal;
Jojeh meni, jojeh meni,
Što budem žel? *Isti.*

CLIV.

Našli su se tri Frlani,
Ki su Mari krunu našli;
Raj' ću krunu izgubiti,
Neg frlanska ljuba biti!
Našli su se tri zidari,
Ki su Mari krunu našli:
Raj' ću krunu izgubiti,
Neg zidarska ljuba biti!
Našli su se tri mornari,
Ki su Mari krunu našli:
Raj' ću krunu izgubiti,
Neg mornarska ljuba biti!
Našli su se tri cigani,
Ki su Mari krunu našli:
Raj' ću krunu izgubiti,
Neg ciganska ljuba biti!
Naša je je crni moro:
Raj' ću krunu izgubiti,
Neg crnomorca ljuba biti! *Isti.*

CLV.

Divojčica, narančica
Bila, rumena,
Ondi ti je posteljica
Svilom pletena.
Na njoj spala divojčića
Bila, rumena.
Pasa junak s poli janju
Ter ju pozdravlja:
„Bog daj zdravlje, divojčice,
Bila, rumena,
Služil sam te četir lita
Svrhu vrimena.“
Otrgnula tri naranče,
Ter mu spodala.
„Još nij meni maljahnomu
Mito plaćeno!“
Zagrabila čašu srebra,
Ter mu spodala.
„Još nij meni maljahnomu
Mito plaćeno!“
Zagrabila čašu zlata,
Ter mu spodala.
„Još nij meni maljahnomu
Mito plaćeno!“
Prijala ga okol' vrata,
Ter ga 'zljubila.
„Sad je meni maljahnomu
Mito plaćeno!“

Isti

CLVI.

Albus kralj i Pavlova ljuba.

(vidi XXII. žensku pjesmu Trin. sb.)

Pclj.

Tiho je more kako kal,
Va njen se vozi zlata plav;
Va zlatoj plavi Albus kraj
I š njima mnoga gospoda.
Gospoda viće činjahu:
Šćegova gora najgušća,
Šćegova gora najgušća
Šćegova ljuba najlipča?
Petrova gora najviša,
Pavlova juba najlipča.
Govori Pavlu Albus kraj:
„Pojdi mi kuhat čičeru;
Ja oću s tobun čičerat
A s tvojun jubun noćevat."
Kad pride Pavle žalostan,
Govori njemu Marica:
Ča si to, Pavle, žalostan?
Tužna sam i ja Marica."
„„Rekal je meni Albus kraj,
Da mu grem kuhat čičeru;
Da oće s manum čičerat,
A s tobum, Mare, noćevat.""
Govori Pavlu Marica:
„Neboj se, Pavle, niš toga,
Ja sam ti mlada šegjiva.
Suseda čedo rodila;
Ja ću zet čedo va ruku
I zlatni persten na ruku,

I ja ću kralja zakumit
I oću njega privarit."
Kad pride k Pavlu Albus kraj,
Mare mu pride na sustraj,
Se mu se lipo kloniše,
Z ditetom v ruki kumiše.
„Mislel sam Maru jubiti;
Sad mi se š njome kumiti." —
Darova Mari persten zlat,
A Pavlu kumu sto dukat;
Mladomu čedu zlatan pas,
A Mari kumi dobar glas! —

Tako je tu pjesmu prepisao (valjda iz svoje sbirčice) seljanin vrbanski, Ivan Gršković-Rošić. Kad ju je sabirač pred njim pročitao, reče Gršković, da je na kraju zaboravio još ovaj stih: *A pijunu* (*kumčetu*) *sto dukat.*

Ako se dobro sjećam, taj isti Gršković je pučki pjesnik, te bi dobro da hrv. Matica odkupi od njega ono nešto pjesmicah, što jih ima. Ja jih neke vidjeh. Zanimive su.

Ured.

CLVII.

Tižbe i Piran.

U jedne susedi
Junak je još mlaji.
Divojka mladih let;
Toj divojki — —
U druge susedi
Tižbe ime biše;

A junaku — —
Piran se zoviše.
Počel je Piran mlad
Tižbici dohajat;
Počeli su judi
I od njih zgovarat.
Počela je majka
Tižbi govoriti:
„Tižbice, kći moja,
Od nauka moga,
Nedaj da mi budeš
Semu rodu tuga,
Semu rodu tuga,
A najviše meni!“
Majka ju zatvori
V devetu kamaru,
Da joj neće dati
S Piranom govorit.
A Piran pita —:
„Susedice mile,
Susedice drage,
Kadi Tižbe moja,
Da mi je doma ni?“
„„Majka ju zatvori
V devetu kamaru,
Da joj neće dati
S tobom govoriti.““
A Piran zakupi
Gusle i svirale,
Pak gre cimberlati
Tižbi pod poneštru.
Kada Tižbe začu
Piranove glasi,
Ona počne skusti
One ruse vlasi;
Kada Tižbe začu
Piranov žejni glas,
Počne spravjat ruho
I bižat s kuće van.

Trin. sb.

Starinska je priča o Piramu i Thizbi. Thizbe bijaše liepo djevojče u Babilonu, ljuba Piramova. Kad jim roditelji nedozvoliše, da se uzmu, često bi se razgovarali kroz puč zida medju njihovimi kućami, te su sroke učinili, da će se naći na Ninovu grobu pod murvom. Thizba dodje prva, al pobježe, jer je zagledala lava, koj je razdro govedo. Bježeć izgubi Thizba odielo, a lav ga razdere i okrvavi. Dodje zatim Piram i misleć, da je

Thizbu zvier zadavila, unesreći se od žalosti pod murvom. Od onda potiču crvene murve. Thizba nadje mrtvo tielo dragoga, i skonča se od žalosti. Ovid. Metam. 4.

Tako pripovjeda Friedrich Lübker: „Reallexikon des klassischen Alterthums.“

Hrvatski pjesnik, Dinko Zlatarić, pjevaše takodjer ljubav Pirama i Thizbe.

Op. ured.

CLVIII.

Kako se prosci odpravljaju.

(Iz Punta. Inačica br. CXXXVI na str. 135).

Sinoć se je kasno
Barka nakrcala;
Jasnom misečinom
V Bnetci dojadrila.
To je zagledala
Bnetkinjica mlada,
Ter govori mlada
Staroj majci svojoj:
„Pokle jesu, majko,
Bnetci sagradjene,
Ni takova driva
Nutar dojadrilo,
Neg ča je noćaska
Jasnom misečinom.
Krmu ima, majko,
Srebrom nakovanu,
A provicu ima
Zlatom armižanu,
A bandice ima
Žingom polivene,
A vesalca ima
Drobnoga bašelka,
A konopi ima
Od svile zelene,
A jedarca ima
Drobnoga naveza.
Kapetan je, majko,
Od mlade Senjkinjice,

Škrivani su, majko,
Od mlade Reškinjice.
One mi se šeću
Do veloga broda,
One zazivaju
Kapitana od broda:
„Kapitane mili,
Kapitane dragi,
Dajte vi nam vanka
Najboljih mornarî,
Najboljih mornarî,
Najboljih frajarî!“
Nemoremo vami
Toga učiniti,
Zač nam je do ure
Jadra otvoriti,
Pak nam je zajedrit
Put Levanta grada.
U Levantu gradu
Tri kaštela zlata.
U svakom kaštelu
Svoja kamarica,
Na svakoj kamari
Svoja poneštrica,
Na svakoj poneštri
Svoja divojčica.
I one mi mlade
Redom popivahu;
To mladi mornari
Na moru čujahu.
Homo mi dva, brajne,
Tu prvu prositi,
Nebil' nam ju dali,
Ali obećali.
Oni su nam rekli,
Da je obećana.
Ko je obećana,
Ma ni s kuće dana.
Homo mi dva, brajne,
Tu drugu prositi
Nebil' nam ju dali,
Ali obećali.
Oni su nam rekli,
Da je rukovana.
Ko je rukovana
Ni iz kuće dana.
Homo mi dva, brajne,
Tu tretu prositi,
Nebil' nam ju dali,
Ali obećali.
Oni su nam rekli,
Da je premlajahna.
'Ko je premlajahna
Svima je dragahna!

Bl. Orlić.

CLIX.

Ponudna djevojka.

(Pazinska).

Sunce izhaja med dvima gorama,
Jure sedi med dvima ljubama.
Prva mu je na rukah zaspala,
Druga mu je s tiha zgovarala:
Uzmi mene, Jure gospodine!
Neću tebe, ponudna devojko,
Ač ti jimaš srditoga brajna.
Uzmi mene, Jure gospodine,
Ja ću brajnu lahko ugoditi.
Zavrnula mlada belo krilo,
Potekla va goru gorovitu.
Pod gorami stene stenovite,
Pod stenami kače jadovite.
Ubila je kaču jadovitu,
Natočila do dve čaše jada,
A tretu je jada i čemera,
Pak potekla brajnu, i mu rekla:
Pij ti brajne, tega črna vina!
Pij ti sestro, ač si mi starija!
Pij ti brajne, ač si mi trudniji! —
Još ni brajno vina ni pokusil,
Zvrnul se je na zemljicu črnu.
Teče mlada Juri gospodinu:
Uzmi mene, Jure gospodine!
Ja san brajnu lahko ugodila.
Neću tebe, ponudna devojko!
Svojega si brajna otrovala,
Pak biš mene jadnega junaka.

Proklet budi, Jure gospodine!
Sada niman brajna, ni dragega.

Isti.

CLX.

Svekrvica i nevjesta.

(Zarečka).

Svekrvica rano stane,
A nevesta brumna spi;
Mlada bi se rado stala,
Al' joj dragi nepusti:
Pospi, pospi, moja draga,
Još ti bela zora ni!
Svekrvica vodu nosi,
A nevesta brumna spi. itd.
Svekrvica kuću mete,
A nevjesta brumna spi. itd.
Svekrvica brzo prede,
A nevesta brumna spi, itd.
Svekrvica ručnju kuha,
A nevesta brumna spi. itd.
Svekrvica sve uredi
A nevesta još pospi. itd.

Isti.

CLXI.

Naranča.

(Zarečka.)

Naranča se vetru moli,
Da ju vetar ne sprelomi,
Jer je ona obrodila:

Svaka grana po narančo,
A na vrhu tri, četiri.
Na vršiću sokol sedi,
Pod narančom slavić poje,
Ljubu svoju k sebi zove.
Ljuba mu je govorila:
Čula jesam tužne glase,
Da mi se ti na put spravljaš.
Srčni ljubi, moj predragi!
Komu mene ti ostāvljaš?
Ah predraga ljuba moja!
Daleki su puti moji;
Ti hoditi nebiš mogla. —
Letati ću s tičicami
Ak' su puti po gorami,
Plavati ću z ribicami,
Ak' po moru su ti puti.

Isti.

CLXII.

Vižlica*) iliti djevojka klatuša.

(Bersečka.)

Vižlica me prosi, da ju ja uzamen,
Ljudi mi govore, da postolce nima.
Ja postolce jiman, ki mene uzame.
Vižlica me prosi, da ju ja uzamen,
Ljudi mi govore, da kalcete nima.
Ja kalcete jiman, ki mene uzame.

*) Vižlica (pokvareno figlica) od rieči vižal ili vižle = lovački pas; znamenuje djevojku klatušu.

Vižlica me prosi, da ju ja uzamen,
Ljudi mi govore, da stomanje nima.
Ja stomanju jiman, ki mene uzame.

(I tako se pjeva napried o ostalom ženskom ruhu.) *Isti.*

CLXIII.

Svirale.

(Zarečka. Inačica LXXIX. str. 77.)

Stojte nam veselo,
Draga bratjo naša,
Draga bratjo naša!
Bila Katarina,
Bila Katarino!
Majka za te pita,
Majka za te pita,
Si li namorana?
Ako san, al' nisan,
Ne grem se hvalečat',
Ne grem se hvalečat'
Ni ljuden pravečat,
Ni ljuden pravečat,
Da iman ružicu,
Da iman ružicu
Kiticu bašeljka.
Poslušajte divojke,
Ča svirale govore:

Poslušajte divojke,
Ča svirale govore:
Gojte kose, divojke,
Gojte kose, divojke;
Pojti van je od majke,
Pojti van je od majke
Za te tuje junake!

Isti.

CLXIV.

Radićeva rožica.

(Zarečka.)

Radićeva rožica
Stala je na stenčicu,
Zagledala plavčicu;
Va plavčici mladića,
Ki se je zadavil
Va peru od radića.
Plavi, plavi plavčica
I doplavi mladića.
Mi nosimo venčicu,
Da venčamo junaka,
Ki se je zadavil
Va peru od radića.

Isti.

CLXV.

Inačica.

Radićeva rožica
Rada bi se trgala,
I divojkan govori:
Trgajte me, divojke,
Dokle ste vi mlajahne,
Ač kad budete stare,
Ki će mene trgati?
A mene će trgati
Družba ka bude z manon,
Ah družbo, družbice,
Divojčice, mladice,
A kad' mene nebude,
Ki će mene trgati?
A mene te trgati
Ti junaki, mladići;
Ali junaki mladi
Grdo mene trgaju,
Za klobuk me stavljaju,
Kad po putu hodiju,
Va prah mene hitaju,
I z manon se rugaju.
A vi, drage divojke,
Kada me vi trgate,
Nedajte me junakom,
Neg me dajte divojkan,
Ke se z manon dičiju
I va njadrih nosiju.

Isti.

CLXVI.

Djevojka pita djevojku koga bi ubrala.

(Zarečka.)

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Pazinca?
  Rožice, oj rožice!
  Pazinca nikad nijenega;
  Pazinci su jamari,
  Pazinca nikad nijenega!

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Gorograjca *)
  Rožice, oj rožice!
  Gorograjca nikad nijenega;
  Gorograjci su olitari **)
  Gorograjca nikad nijenega!

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Lindarca?
  Rožice, oj rožice!
  Lindarca nikad nijenega;
  Lindarci su sohari ***)
  Lindarca nikad nijenega!

---

*) Staropazinci.
**) Neimaju samnja, jer su ga za olita prodali.
***) Ondje bijaše nekada veli sud i sohe = vešala.

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Gračišćana?
  Rožice, oj rožice!
  Gračišćana nikad nijenega;
  Gračišćani su gospoda,
  Gračišćana nikad nijenega!

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Pićanca?
  Rožice, oj rožice!
  Pićanca nikad nijenega;
  Pićanci su trnoplesari *)
  Pićanca nikad nijenega!

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Gologrčana?
  Božice, oj rožice!
  Gologrčana nikad nijenega;
  Gologorice, oholice,
  Gologrčana nikad nijenega!

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Pažana?
  Rožice, oj rožice!
  Pažana nikad nijenega;

*) Krivo obtužiše sv. Nicefora, a za pokoru moradoše bosi po trnju plesati.

Pažani su torbari,
Pažana nikad nijeuega!

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Borućana?
Rožice, oj rožice!
Borućana nikad nijenega;
Borućani predrtani,
Borućana nikad nijenega!

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Previšana?
Rožice, oj rožice!
Previšana nikad nijenega;
Previšani hlopotani *);
Previšana nikad nijenega!

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Cerovca?
Rožice, oj rožice!
Cerovca nikad nijenega;
Cerovci su blatari;
Cerovca nikad nijenega!

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Novačana?

*) Govoreć hopoću.

Rožice, oj rožice!
Novačana nikad nijenega;
Novačani žabarani,
Novačana nikad nijenega!

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Kršikljana?
Rožice, oj rožice!
Kršikljana nikad nijenega;
Kršiklja je smrekvarija,
Kršikljana nikad nijenega!

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Grdoseljana?
Rožice, oj rožice!
Grdoseljana nikad nijenega;
Grdoseljani su oputari, *)
Grdoseljana nikad nijenega!

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Botunežana?
Rožice, oj rožice!
Botunežana nikad nijenega;
Botunega, gladarja,
Botunežana nikad nijenega!

*) Oputa, remik za opanke.

Divojčice, rožice!
Kega biš ubrala?
Biš li tela Zarečana?
  Rožice, oj rožice!
  Zarečana bin ubrala;
  Zarečani paliskari *),
  Ač bin bila kruha sita.

Volč. sb.

CLXVII.

Hodi kud ti j' drago

Hodi kud ti drago — priti ti je u Kaldir:
Onde su divojke — ke kopaju krompir.
Hodi kud ti drago — prit ti je v Motovun:
Onde su divojke — nimaju ni botun.
Hodi kud ti drago — prit ti je u Bulje:
Onde su divojke — nimaju košulje.
Hodi kud ti drago — prit ti je u Poreč:
Onde su divojke — nevaljaju star beč.
Hodi kud ti drago — prit ti je u Foškolin:
Onde su divojke — igraju na cekin.
Hodi kud ti drago — prit ti je v' Monsalis:
Onde su divojke — pred kućom im saliž.
Hodi kud ti drago — prit ti je v' Zbandati.
Onde su divojke — ke znaju lagati. **)

---

*) paliska, mučni prah, jer su malinari.

**) I ovdje valja ono, što rekosmo u bilježki pod pjesmom istoga naslova stran 148.

CLXVIII.

Prosci.

(Zarečka.)

Pojmo, pojmo, niš nestojmo,
Tu ni niš za nas! *)
Nudiju nan babetinu,
I ona ni za nas;
I ona mlada divojčica
Bila bi za nas.
Divojčice nan nedadu,
To je joh za nas!
Dali su nan koru kruha, mrvu sira,
To je joh za nas!
Pojmo, pojmo, niš nestojmo,
Tu ni niš za nas! *Volč. sb.*

CLXIX.

I nevjera djevojke — velika je grehota.

(Iz Voloskoga).

Umjetna pjesma po svoj prilici dobro poznaatog pokoj. Celigoja Riečanina.

Želim potužiti — neviru ljubavi
Suncu i misecu — i zelenoj travi,
Jer ju j' oskvrnula — lipa Andrijana,
Koja verenica — meni bi udana. —

---

*) Opetuje se.

Jedan dan na putu — ugledam lipotu,
Vas sam se izmenil — i ostal u potu,
Jere me ustrilji — s oči od ljubavi,
I tako čovika — na ništa napravi.
Jutro dan opeta — kada je hodila,
Iz vrta rožicu — u ruki nosila,
Opet me ustrilja — od pete do glave,
Sam joj se poklonil — do zelene trave.
Z ustima od raja — je mi zahvalila
Z mečom od ljubavi, — srdce mi ranila,
Rožic tulipana — mi je darovala,
I sve tuge tako — mlada mi j' oprala.
Pital sam slobodu — na stan njejin priti
Za oca i majku — dragu izprositi.
Vele ljubeznivo — je mi zahvalila,
Ključi srdca moga — je mi naklonila.
Na večer sam došal — u njej stan predragi,
Kade jesam našal — srdce od ljubavi.
Njoj sam ja daroval — moj prsten od zlata,
A ocu i majki — maramu od vrata.
Za viru ljubavi, — ako bi dostojan
Biti njeji verni — do smrti gospodar.
Desnu svoju ruku — mi je priklonila
I starica majka — je nas prekrižila.
Eto mene sada — sužnja okovana,
Mlada Andrijana — prez novac prodana.
Na njoj i od mene — sve što joj je drago,
Kad sam ja predobil — prvo velo blago.
Al kako ja moram — sada odlaziti,
Tebe, moj biseru, — mi je ostaviti;
Nećn moć podniti — daleko vrimena,
Ostat će od mene — za uvik spomena.

Težko razdiljenje — da j' bilo gledati,
Srdce kamenito — moralo j' plakati,
Meso odi kosti — kako se razdili,
A duša odlazi — da telo umiri.
Nije drugo veće — moram odlaziti,
Pusti mi se, dušo, — jednuč ogarliti,
Bušac ljubeznivi, — kî ti sada davam,
Za poruku vire — tebi ga ostavljam.
Ostaj mi ti z bogom, — vilo plemenita,
Ti si moja radost — i velika dika.
Ufam se u kratko — natrag povratiti,
'Zgovora ne pridaj — nemogu podniti,
Jere vas umoren — suzicam prolivan,
Gledajuć lipotu, — kade mi zamira,
Moram ja ostati — i nju uživati,
Ali od žalosti — ja prija umriti.
Oganj od ljubavi — stà se užigati
Na njejine lica — suze prolivati,
Koje jesu mladu — živu učinile,
Sva njeja nutarnja — meni su odkrile.
Oči otvarajuć — razgleda me s njima,
Ustane se živa — pade na kolina,
Njenoj hudoj muki — nigda nebi para,
Težko uzdišući — ovdi izgovara:
„Kada nije drugo, — milo dobro moje,
Moraš odlaziti suprot mojoj volje,
Jurve hodi z bogom — tu čašu popiti,
Al' tako živiti, — al' ov čas umriti."
„„S tobun, dušo moja, — usrid srdca moga,
U komu pribivaš — do časa skrajnoga,
Napokon odlazim — u daleke strane,
Spomeni od tebe — bit te moje rane!""

Kad sam ja prohajal — u dnevu i noći,
Žuhko moje srdce — zaplakane oči,
Nigde nimam mira — nikaka pokoja,
Sve to cića tebe, — draga dušo moja.
Ne more bit drugo — moram se vratiti,
Ali kako prija — dušu izpustiti,
Pak nevidit majke, — brata, ni sestrice
Niti tebe, draga — moja verenice. —
Kad sam natrag došal — nemogu te naći,
Suze prolivajuć — idem tvojoj majki.
Nitko me nepita — uzrok moga bića
Hrana moja biše — otrovana pića.
Kada sam te našal — i pozdravil lipo
Niti me negledaš — nego jadnovito.
Stal sam te pitati: — ka j' moja grihota,
Da me j' odvratila — ljnbavi dobrota?
Strašno odgovaraš, — da me već nepoznaš,
Tvoje lipo srdce — drugi da nahaja,
Da morem odkrenut — kudgod mi je drago,
Jer da se j' promenil — moj biser drugamo.
Tako odpustiti — nije već moguće,
Nego mi ukaži — vrata tvoje kuće,
S kih ću odlaziti — od danas do vika,
Nigdar ja već znati — neću za čovika.
Na ta govorenja — srdce joj omrzlo,
Moja duša štela — da odlazi brzo,
Vindar ju upitah — stanje takva zgoda.
Neće govoriti — nikaka razloga.
Moram odlaziti — u planinu goru
I š njun ću plakati — divojke neviru.
Plačem i tugujem — kudgodar prohajam
Nikake utihe — nigder nenahajam,

Telo mi propada, pamet zapušćuje,
A rad Andrijane — srdce mi boluje.
Stanem zazivati Mariju Divicu,
Vidim letujući — meni pastiricu,
Koja me j' začela — lipo spićevati,
Uzrok moga bića — zač se zapušćati ?
Njoj sam izpovidal — uzrok od ljubavi,
Da me Andrijana — to učinit spravi,
Ka mi j' viru dala — pak ju j' prekršila
Prez moje krivinje — veće njeja j' bila.
Dobra pastirica — stala je plakati
Ljubeznivo mlada — od mene pitala,
Da bin otel jedan — listak napisati,
Da ga ona hoće — Andrijani dati
I njoj ukazati — Eduarda stanje
U crnoj planini — mrklo prebivanje.
Ako nebi tvrja — od kamena bila,
Da ju oće smutit — ta moja spomina.
Pišući suzami — ovo izgovara:
„Spomeni se vire, — dušo Andrijana,
Budi milostiva, — gani se na mene,
Da moj teštamenat — izručim ja tebe
I na tvoje oči — dušu da izpustim,
Sva moja skrovita — tebe da izustim.“
Dobra pastirica — leti Andrijani,
Da joj ona povi — i ljubav zahvali.
Njoj je priklonila — milostiva lista.
Na to odgovara, — da znat neće ništa.
Virna pastirica — natrag se povraća,
Ugleda Eduarda — kako se navraća,
Ufajući čuti — kaki dobri glasi.
Ali na aviz prvi — padaju mu vlasi,

Pokle u nebesa — težko uzdišuje:
„Ah, dragi moj Bože, — ovo besiduje —
Jeli je to plaća — pravoj mojoj vire,
Da ja ovdi sada — nesretno umirem.“ —
Posle svega toga — stane povidati:
„Kadigoder bude — moje telo stati,
Prosim svrhu njega — postaviti hoćeš
Ova moja slova, — kâ razumit moreš:
— „Ovdi leži telo — od virne ljubavi,
Za kû ga nevira — u zemlju postavi:
Neka izgled bude — sada za svakoga
Onoga, koj štije — ova moja slova.“ —
Tebe, dobra dušo, — sada ću moliti,
Ovo smrtno telo — nemoj zapustiti.
Neka jurve zvone — zvoni angunija
Duša sad izlazi — Isus i Marija!“ —
Mlada pastirica — gorko je plakala,
Eduarda telo — ondi pokopala,
Dali Andrijani — znati dogojenje,
Videti naredbe — od nje dovršene.
Tada Andrijana -- zašla iz pameti,
Kako luped tica — do groba doleti.
Kad ona ugleda — vrhu crna groba
Mrtva Eduarda, — ona tužna slova,
Ustane plakati — sebe zaklinjati,
Sveg' svita dìvojke — onde sazivati,
Neka verne budu — svakomu mladiću,
Ako nete upast — va njeju nesriću.
Kako j' to izrekla — dušu j' izpustila.
Mlada pastirica — za nje je molila,
I kot virna ljuba — ju je pokopala,
Spomen vekovita — s ovem je ostala.

Čast ti neumrla, — mlada pastirice,
Ka si dobrovoljno — zgubila ovčice,
Kû žalosti take — tu jesu dopale,
Ona dva ukopa, — žalostna ostane!

III. DIEL

PJESME SVATOVSKE, NAPITNICE I KOLEDVE.

I.

Svatovska.

(Iz Vrbnika.)

Spravjaj mi se ti, spravjaj,
Mare, si žejice moja,
Put mojega stanja;
Ti si srdašce!
Spravna san ti ja, spravna,
Put tvojega stanja,
Ive, si žejice moja;
Ti si srdašce!

Ovu pjevaju na svatbi kada idu u jutro po nevjesticu, da ju odvedu u crkvu.

Trinajstićeva sb.

II.

Svatovska.

(Iz Lindara).

Hodi s Bogom, naša nevo!
Nemoj nam se ozirati
Na ćaćkove bile dvore,
Na majčine razgovore.
Ne žali se, naša nevo,

Da odpanu vincu rese
I prstenju pozlaćenje.
Ići ćemo u gradove,
Kupit ćemo litru zlata,
Čim s' načine vincu rese
I prstenju pozlaćenje.

III.

Svatovska.

(Iz Lindara).

Rosna, rosna košutice,
Gdi si bila da si rosna?
— Bila jesam na livadam,
Pratila sam dva diverka,
I nevistu s kumovima.
Počinuli pod javorkom:
Na javorku zlatne kite,
Trgne neva da će jednu,
Da će kovat ključe gradu,
Da će vidit šta je u gradu. —
U gradu je devet braće
I med njimi jedna sele.
Misle, misle devet braće,
Komu će si sele dati.
Najmladji se domislia:
Dat ćemo je svetom Petru!
Misec će joj sekar biti,
A danica sekrvica,
A vlašići diverići.

IV.

Kada novjesticu vode.

(Veprinačka).

Tekla j' voda izpod Starograda,
Na njoj raste trava deteljina,
Žela ju je Anica devojka,
Metala ju pred brajnove konje.
Jijte, pijte, konji, brajna moga,
Ač vam je pojt dug put putovati:
Projti vam je tri gore jelove,
Tri jelove, a tri jesenove,
Pripeljati mlajahnu devojku.
Još ni mlada na voz postupila,
Pod njom su se kola polomila.
Misli junak čim će po devojku,
Zame junak devet pari voli,
I devojku doma dovodiše.
A devojka majci govoraše:
Dobar večer Bog daj, mila majko!
Bog daj dobar večer, hćerko moja!
Mila majko, ča je za večeru?
Za večeru su dva vola mesa,
Za večeru dva skopca pečena,
Za večeru devet peći kruha,
Za večeru devet bačav vina,
Za večeru dve lehi salati.
Mila majko, svega tega j' malo!
Majka se je kruto prestrašila,
Sinku svomu tako govorila:

I peljaj ju od doma mojega,
Jer bi dva dni sve moje pojala!
Volč. sb.

V.

Kada izbiraju na pogaču.

(Veprinačka).

Dare, dare na kolač,
Ki nadvrže, tega je!
Ki pomaže nevesticu,
Pomoži njega Bog,
Pomoži njega Bog,
I devojka Marija,
I devojka Marija,
Ka je Boga rodila.
Lepa vam hvala,
Draga bratjo moja!
Kako ste vi nju darovali,
Tako da bi vas Bog s rajom!
Isti.

VI.

Djevojci u predvečer svatbe.

„Pridoh ti pred vrata, je l' ti se moliti,
Milo i drago, ćeš nan otvoriti?"
„„Ako verno služiš, verno ti otvaran.""

„Ov dvor bi merital slebron okovati,
I mladu divojku zven njega pejati.“

Sabrao Trinajstić.

VII.

Kada mi se hćerka od majke dijaše,
Majkino se srce na pol razcvijaše.
Ne pitan te, majko, blaga nijenoga,
Nego te ja pitam tvoga blagoslova;
Da me blagosloviš s tvojun desnum rukum.

Isti.

VIII.

Bila golubice,
Imena sladkoga;
Zvezdo i danice,
Žejo srca moga.
V njoj je golubica,
Kate, dušo draga.

Isti.

Posljednje tri pjesmice pjevaju u Vrbniku u predvečer svatbe pred djevojčinimi vrati; a zovu to „mentinjadu kantat“ ili, ako je sa sopieli, „mentinjadu sost“. Napjev im je starinski, te i oni sami vele, „da se to kanta starinskum notum“.

IX.

Kada nevjesticu peljaju.

(Veprinačka).

Pojti ti je, pojti, divojčica mlada,
Od tvoje majčice do tudje majčice.
Tvoja majka lomom kruha ulomila,
Pak ga j' tebi, hćerce, milo podelila;
Tudja majka nožem kruha odrizala,
Pak ga j' nevesti na noge metala.
Tvoja majka nožem sira odrizala,
Pak ga j' tebi hćerci milo darovala;
Tudja majka nohtom sira oškrnula,
Pak ga je nevesti pred noge hitila.
Tvoja majka sedrom bačvu navrtala,
I svojoj hćerici dobre volje dala;
Tudja majka iglom bačvu prevrtala,
I nevesti svojoj malo piti dala.
Nevestica mlada milo govoraše,
Tere majki svojoj gorko tugovaše:
Da ja nisam, majko, poli vas bivala,
Ča sam tužna k svekrvici dohajala!

Volč. sb.

X.

Kada pridu po nevjesticu.

Stani mi se gori, mlada nevestice,
Ter mi si obuci tu finu stomanju.
— Joh, ča je to meni ta lipa stomanja,
Kad ju ja *devojka* nebuden nosila,
'Ko ne još danaska i danas po vas dan. —

Stani mi se gori, mlada nevestice,
Ter mi se obuci te lepe kotule.
— Joh, ča je to meni te lepe kotule
Kad jih ja *devojka* nebudem nosila
'Ko ne još danaska i danas po vas dan. —
Stani mi se gori, mlada nevestice,
Ter mi si ubuci ta lepi brhanac itd.

poprežić (firtuh) — fačol — kamižolu — hlače — postolce — orekini — kolare — liepi vienac. *Isti.*

XI.

Kada nevjesticu vode.

(Kastavska).

Skoči, piple, na policu, ter mi lepo poj:
Pojala je nevestica prvi večerak
Jednu grličicu, mili moj, dragi moj,
Ter mi lepo poj.
Skoči, piple, na policu, ter mi lepo poj:
Pojala je nevestica drugi večerak
Dva golubca letuća, mili moj, dragi moj,
Ter mi lepo poj.
Skoči, piple, na policu, ter mi lepo poj:
Pojala je nevestica tretji večerak
Tri kokoši skuhane, mili moj, dragi moj,
Ter mi lepo poj.
Skoči, piple, na policu, ter mi lepo poj:
Pojala je nevestica četrti večerak
Četiri ovce z janjeti, mili moj, dragi moj,
Ter mi lepo poj.

Skoči, piple, na policu, ter mi lepo poj:
Pojala je nevestica peti večerak
Pet koz s kozleti, mili moj, dragi moj,
Ter mi lepo poj.
Skoči, piple, na policu, ter mi lepo poj:
Pojala je nevestica šesti večerak
Šest krav s teleti, mili moj, dragi moj,
Ter mi lepo poj.
Skoči, piple, na policu, ter mi lepo poj:
Pojala je nevestica sedmi večerak
Sedam voli jarmenih, mili moj, dragi moj,
Ter mi lepo poj.
Skoči, piple, na policu, ter mi lepo poj:
Pojala je nevestica osmi večerak
Osam krmac krmenih, mili moj, dragi moj,
Ter mi lepo poj.
Skoči, piple, na policu, ter mi lepo poj:
Pojala je nevestica deveti večerak
Devet peći kruha, mili moj, dragi moj,
Ter mi lepo poj.
Skoči, piple, na policu, ter mi lepo poj:
Popila je nevestica deseti večerak
Deset bačav vina, mili moj, dragi moj,
Ter mi lepo poj.

(Pri svakom to se sve prvanje ponavlja.)

Isti.

XII.

Svatovska.

(Iz Promontura).

Jadi moji, da nisam divojka,
Majka bi me za cigana dala.

Cigan bi mi šatorić oplea,
Ja ciganki od ježa opanke,
Od kunice bile oputice.

XIII.

Napitnica.

(Zarečka).

Ja sam popil moju kupicu
I napil sam zdravicu
Mojemu dragemu pajdašu.
Neka živu dragi ljudi
Kako bližnji tako i drugi,
Roditelji i prijatelji,
Svi susedi naši!

Isti.

XIV.

Napitnica.

(Zarečka).

Istrijani, stari naši, Bog ih poživi,
Koji jesu srca naša razveselili.
Prijatelju, pij do kaplje tvoju kupicu.
Smo vidili... *) pijanca,
Ki pije iz lonca,
Prez svakoga konca.

Isti.

*) Ime, komu se napija.

XV.

Napitnica.

Veselmo se, bratjo,
Kad se sastasmo,
Tuga, žalost projde,
Kad se vidismo.
Sad imamo prijatelja,
Ki se ne oddili,
Vrhu istrijanske zemlje,
Da se ne oddulji.
Jeli tako . . . ? *), Jest!
Bog mi te poživi!
Živi leta nezbrojena
O moj dragi . . . **),
Veselo ti srce bilo,
Vavek zdravo bilo!

Volč. sb.

XVI.

Napitnica.

(Istarska).

Ja san popil ovu kupicu,
I napil san ovu zdravicu
Mojemu dragemu pajdašu.
Pajdaš pajdašu govori:
Daj pajdašu vina,
Aj muzi, muzi dokle ga pomuzeš,
Dokle ga pomuzeš ***):
Ako si mu pravi brat,
Otari mu suze.

*) Ime. — **) Ime. — ***) ä kad je popio.

Neka živu dragi ljudi,
Kako i bližnji, tako i drugi,
Roditelji, prijatelji
I susedi naši! *Isti.*

XVII.

Napitnica.

(Zarečka).

Sad družino, draga bratja,
Stojmo veselo!
Tuga i žalost neka sprojde
Z ovud okolo!
Sidri, sidri, raj, raj, raj ra,
Raj, raj, raj, raj, raj ra,
Jeli tako . . . *) ? Jest!
Bog mi te poživi!
Živi leta nezbrojena,
O moj dragi . . . **),
Veselo ti srce bilo,
Vavek zdravo bilo! ***)

XVIII.

Napitnica.

(Istarska).

Pij, pij s punoga
Polak mene drugoga,

*) Ime, komu se napija.
**) Ime.
***) Ove dvie zadnje vrsti opetuju se dok pije.

Jer je danas takov dan
Gospodaru aldovan.
Priko Istrijanske zemlje
Nikad ne oddulji, nikad ne obori
Stalno silno prijateljstvo
Nikad ne raztvori.
Ter je ovako? *) Jest!
Bog mi te poživi!
Živi leta nezbrojena,
Veselo ti srdce bilo,
Vavik zdravo bilo! **) *Isti.*

XIX.

Napitnica.

Mi hvalimo, mi častimo
Kućne domaćine,
Koji nam ga zadavaju
Baš to dobro vino!
Niš ne mare, niš ne krate,
Da se napijemo.
Okol njega, okol njega veseli budemo.
Pij ga . . . ***),
Na tebi je red,
Pij ga, muže, kako druže! . .
. . . Svu čašu pomuze,
Ki mu bližnji bratac,
Otari mu suze.

Polj. sb.

*) (sliedi odgovor).
**) Dvie se zadnje vrsti opetuju, dokle pije.
***) Ime.

XX.

Napttnice.

(Iz Dubašnice).

Kad se pije u zdravlje.

Pasao jesam krave tri,
Nigda četire, nigda dvi,
Belu, rumenku, črne nij,
  Črne nij, nij,
  Muzi ga, muzi, ti!

XXI.

  Draga moja kumpanija,
  Verni prijatelji,
  Gospodar od kuće lipo prosi,
  Budite veseli!
On ne mari, ni ne krati, da s' napi'emo,
Neg' da svi ujedno veseli stojimo.
Svaki polak svoje volje nek' si natoči,
Prijatelj nek' postane kad svidoče oči,
Nek veli ki ča oće, ko'a komu drago,
Prijateljski živiti j' na svitu blago,
  Vino zove pij mene,
  Uzjigrat ću ja tebe.
  Junak ga je izpio
  *) ga je napio,
  Napij mi se, **) moj,
  Na tebi je sada red,
Red, red; muzi ga, muzi ga, muzi,
Bližnji bratac otari mu suze!

*) Ime. — **) Ime.

XXII.

Koledva.

(Bersečka).

Smo našli mužu vrata, oj fiole,
Da bi tako zlata, oj fiole.
Ki je z Bogom, Bog je ž njim, oj fiole,
Rodi nam se Isus, božji sin, oj fiole.
Stani gore, gospodare, oj fiole,
I obuci zelen plašć, oj fiole,
I opaši srebren pas, oj fiole,
I podpasaj mošnjicu, oj fiole,
Va mošnjici je sto dukat, oj fiole,
I jedan je od više, oj fiole,
Ki kolejanom sliši, oj fiole.
Stani, gospodarica s kuta, oj fiole,
I važgi sveću luča, oj fiole,
I išći od kasele ključa, oj fiole,
Su u kasele lepe jabuke, oj fiole,
Su u kasele sladki orehi, oj fiole,
Su u kasele drobni lešnjaki, oj fiole,
Sve za dare kolejanom, oj fiole.
Koliko nam date zrnac, oj fiole,
Toliko let bili zdravi, oj fiole,
Ako nam nećete niš dati, oj fiole,
Bog s vami, neznalo se za vami, oj fiole,
Kade vam je ovo leto ognjišće, oj fiole,
Da bi vam k letu smetišće, oj fiole.

Volč. sb.

XXIII.

Koledva.

(Iz Dubašnice).

Kad dolaze kolejani pred vrata.

Evo su vam kolejani, fiole, fiole,
Ki su bili i lani, fiole, fiole,
Dobru sucu u dvore, fiole, fiole.
Našli smo prava vrata, fiole, fiole,
Da bi, Bože, i zlata, fiole, fiole,
Čim pozlati prag vrata, fiole, fiole,
Jošće sto dukat zlata, fiole, fiole.
Ustani gore, suče, fiole, fiole,
Pak opasi modar pas, fiole, fiole,
I u njemu sto dukat, fiole, fiole,
I pogledaj na tvoj dvor, fiole, fiole.
Na tvoj dvor je zelen bor, fiole, fiole,
Pod njim igra vranac konj, fiole, fiole,
Zlatnu uzdu obuzdan, fiole, fiole,
I s prstenci podkovan, fiole, fiole,
Svilnim sedlom osedlan, fiole, fiole.
Na njim jaše mlad junak, fiole, fiole.
Nije ovo mlad junak, fiole, fiole,
Neg' je Juraj oružnik *), fiole, fiole,
Ki nam budi pomoćnik, fiole, fiole,

*) Drugi pjevaju ovaj stih ovako: „Već je ono sveti Juraj oružnik".

U sve naše potribe *), fiole, fiole.
Orebice bilice, fiole, fiole,
To su naše diklice, fiole, fiole,
Ča one lipo poju, fiole, fiole,
Dobro leto zovu, fiole, fiole,
I senični klasi, fiole, fiole,
Dugi kako pasi, fiole, fiole,
Do kralja na stubu, fiole, fiole;
Dajmo jednu kralju, fiole, fiole,
A drugu družini, fiole, fiole.
'vamo su nam pravili, fiole, fiole,
Da ste krnca ubili, fiole, fiole.
Dajte nam ga manko pol, fiole, fiole,
Da neremo v drugi dvor, fiole, fiole;
Dajte nam barem glavu, fiole, fiole,
Za svetu divu Klaru, fiole, fiole,
Dajte nam ga bokunić, fiole, fiole,
Ča klademo va lončić **), fiole, fiole.
'vamo su nam pravili, fiole, fiole,
Da ste volka pobili, fiole, fiole,
Dajte nam ga pleće, fiole, fiole,
Ča koledva speče, fiole, fiole.
'vamo su nam pravili, fiole, fiole,
Da visite slaninu, fiole, fiole,
Dajte nam je bokunić, fiole, fiole,

*) Mesto ova dva stiha drugi pjevaju i ovako:
„U ruku nosi tičicu
Tičicu golubicu."
**) Neki dodaju i ova dva stiha:
„Dajte nam ga pečenju
Za 'nu svetu Jelenu".

Ča klademo va lončić, fiole, fiole.
Postole su jutle, fiole, fiole,
Nutri blato švićka, fiole, fiole,
Kadi je ta meštar, fiole, fiole,
Ki bi škulju zabuzdal, fiole, fiole,
Manka dretve, šila nij, fiole, fiole.
Ča to tamo šunji? fiole, fiole,
Sudac vino toči, fiole, fiole,
Misli nam ga dati, fiole, fiole,
S kabli nalivati, fiole, fiole.
Ča to tamo šunji? fiole, fiole.
Sudínja smokve grabi, fiole, fiole,
Misli nam ih dati, fiole, fiole,
Žepi natrpati, fiolo, fiole.
Ča to tamo škriplje? fiole, fiole,
Sudínja sina ziblje, fiole, fiole,
Sinka redovnika, fiole, fiole,
Hćerku nevesticu, fiole, fiole.
Bog joj dal proživit, fiole, fiole,
Mnogo let u miru! fiole, fiole.
Stani, babo, s kuta, fiole, fiole,
Važgi sviću luča, fiole, fiole,
Ter posezi na policu, fiole, fiole,
Ter dosezi kobasicu, fiole, fiole,
Ter ju hiti simo nam, fiole, fiole,
Mi ćemo se š nju igrat, fiole, fiole,
Kak' sokol s prpelicu *), fiole, fiole,
Kak' junak s divojčicu, fiole, fiole,

---

*) Drugi pjevaju ovaj stih ovako: „Kak' popel s popelnicu“.

Kak' kragulj s kokošicu, fiole, fiole,
Koli vam je mrvići, fiole, fiole,
Tol'ko vam Bog dal starih, fiole, fiole,
Ričkih, mletačkih, senjskih, fiole, fiole.
Nesu! Nesu!! Nesu!!!

Sabrao p. P. Bogović ml.

XXIV.

Svatovska.

Brone i sestra joj. *)

Jeden krâj gospodin Drinompoji biše,
On se za istinu oženit otiše.
Pošje k Pandijanu kćer njega prositi,
Da 'ko mu ju hoće za ženu spodati.
A kraj mu odesla, da će dobre voje
Ne samo hćer, š njum blaga do voje.
Vòliš li Brončicu ali Filomenju?
Volit ću ja s Bronum na kamenju spati,
Nego s Filomenjum na bilih lancunih.
Volit ću ja s Bronnm po gori šetati,
Nego s Filomenjum v kamari siditi.

Moja pripovjedačica, Mare Mâhulja, reče mi, da se samo dovdje pjeva i da dalje ju

*) Na piru iza objeda biva tanac „na placi". Pod večer, za „Zdravon Marijon", uhvate se svi svatovi u kolo te obidju sa sopieli vas grad, a uz to pjevaju pjesme. Medju inimi i ovu.

nitko nezna; a kad ju dopjevaju, da si samo čin pripoviedaju. Evo kako ga je ona meni pripovjedala:

Sedaj se je zaželelo Broni, da bi šel dvignut Filomènu, ku je zaželela. Onda ju je šel muž dvignut i ju je po putu napastoval, a Filomena ni otela prestat voji njegovoj. Onda njoj je zitegnul zajik, da nebude mogla sestri kazat. Ona je znala pismo, pek je napisala pismo, če joj je neverni muž učinil. A sestra Brone za učinit mužu dešpet je imela sina, ki se je zval Lonfermo. Onda ga je ubila pak ga je pol skuhala pol spekla. Onda kada je šel muž za stol obedvat pital je ženu: „kadi je Lonfermo, drago dite moje? Neka re (gre) s menum obedvat.“ A žena mu odgovori: „Jijte, gospodine, Lonfermo je blizu.“ Onda mu ga je na jeden pjat dala pol skuhana pol spečena; a onda je on odgovoril: „ni Bog, ni svi judi z ruk mi te ne zemu!“ I onda, da su se obrnuli v lastovice, i da su šli po poneštri bižeć van, i da tako sedaj računaju, da su od njih potekli lastovice. I da se za to vavik lastovice crikve drže.

Trinaj. sb.

XXV.

Svatovska.

Riba zlatokrilna.

Sadila je Mare
Lonac maružani;

Na nju se štatila
Riba zlatokrilna.
Počne Mare mislit:
Kako bi ju jela?
Uplete mrižicu
Od svojih rusih vlas.
Uplete mrižicu,
Pak jeme ribicu.
Počne Mare mislit
Komu bi ju dala?
Ona ju je dala
Krâju gospodinu.
Počne kraj misliti,
Če Mare merita?
Mare mi merita
Konja i junaka,
Konja i junaka,
Tri sto zlatih dukat.

Ova se pjesma pjova kad idu u večer iza tanca nevjesticom po gradu.

Trinaj. sb.

IV. DIEL

DJEČJE PJESME.

I.

Petehu.

Peteh kukuriče:
Kukuriku,
Na verh topoliću.
Začule su diklice,
Zavrgle su preslice;
Su imale jedan beč,
Su potekle u Poreč,
Su kupile jedan trak,
Su vezale petehu vrat.
O, petehe, da bi dosta bilo:
Mi nemoremo već poslušati
Tega tvojega kukuriku!

„Nov.“ 1860. Volč. sb.

II.

Tičji pir.

Deršć je donesal derv
Kosić je donesal kotlić,
Kobac je donesal drobac,
Šoja je donesla loja,
Vrana je donesla graha,
Klekovac bil je pekovac;

Pak je prišal županić *),
Je rekal to vam je sve niš!
„Slov. Glas.“ Volč. **Sb.**

III.

Mačji pir.

Diron, diru,
Mačka je na piru.
Jena koza gnjila,
Druga červiva.
Prasac ramež **),
Volić kitež, ***)
Skopac kolarin
I vol rošin.
Jena peć kruha,
Jena bačva vina,
Druga octa,
To je piru dosta.

Isti.

IV.

Lienoj predici.

Predi, predi, hći moja,
Sako leto jednu nit,
Ćeš se brže oženit.

*) Kraljić, carić (Zaunkönig).
**) Priekobielast.
***) Rogovi na kite.

Za kega mâ(t) moja?
Za mladega Turčina!
Neću, neću, mâ moja.
Mali Turčin vela hudoba:
Sako leto devet žen;
Kako muha devet pén.

„Nov.“ 1860. Volč. sb.

V.

Vriedna se ženi.

Ticin, ticin, tanca,
Za mladega Juranca.
Dikla nima fanta;
Da bi brumna *) bila,
Bi si ga dobila!

Isti.

VI.

Lienobi.

Šla je ženka po vodu,
Nî je bilo devet dan.
Druge žene po delè,
Moja ženka v popelè.
Drugi muži po delè,
A moj muž va boškè,
Pod orehom va hladè.

Isti.

---

*) marljiva.

VII.

Dušu spasiti.

Krajnče, Bugajnče,
Daj mi malo miha!
Ča ćeš ti z miha?
Jabuke pobirati.
Ča ćeš ti z jabuk?
Prascen davati.
Ča ćeš ti s prasci?
Kola mazati.
Ča ćeš ti s koli?
Kamenje peljati.
Ča ćeš ti s kamenja?
Crikvu zidati.
Ča ćeš ti s crikve?
Boga moliti.
Ča ćeš ti z Boga?
Dušu spasiti! *Isti.*

VIII.

Barka.

Vozila se barka
Do svetoga Marka;
Plna ga je ulja
Do svetoga Jurja;
Plna ga je česna
Do svetoga Petra;
Plna ga je kapuli *)
Do svetoga Mikuli. *Trinz. sh.*

Ovu pjevaju djeca kad igraju kolo.

*) Crveni luk.

IX.

Djetetu u zibki.

Nanaj, nanaj, lipi sin,
Otac ti je gospodin,
Majka ti je gospica,
Zibarinka tičica!
„Glasnik“ Volč. sb.

X.

Kad se djeca love.

Kamarica škriplje,
Majka sinka ziblje;
Kamarica propade,
Majka sinka popade!
„Novice“ Volč. sb.

XI.

Neokretnu (lienu) djetetu.

Biži, biži, maglina [1]),
Jakov teče iz Pazina
S šarima voli,
S pikastima konji,
Da će te nabosti
Na jelove osti;
Da će te ponesti

[1]) lienčina.

V onu ćernu jamu.
Kade je ta jama?
S ternjen zagračana! [1])
Kade je to ternje?
Žiže ga zgorelo!
Kade je to žiže?
Vodica ga ugasila!
Kade je ta vodica?
Golubići popili!
Kade su ti golubići?
Svati su jih zeli!
Kade su ti svati?
Šli su po nevestu!
Kade j' ta nevesta?
Ferknila je v jamu,
Kako miš va slamu!
Biži, biži, nevesto,
Četiri teču pote
S puškami, lombardami
Pin, pon, pun!!!

Isti.

XII.

Većemu, koji se med djecu mieša.

Zaspal Pave pod orehom v hlade.
Stani, Pave, rosa na te pade.
Neću stati, dokle sunce neprosveti.
Sunce sveti nad merzal studenac;

---

[1]) zagradjena.

Tri vile tancaju nad merzal studenac
Med njimi tancal ta veli... [1])

Isti.

XIII.

Kada djeca igraju sliepa miša.

(Iz Istre, kao sve ostale Volčićeve.)

Staviyši se djeca u red, jedan od njih ždrieba, tko da bude prvi sliepi miš, sliedećimi čudnimi rieči: „Binguli, banguli, prekončir, čiči, piči, temperiči, čika, čaka, ušbaraka, jena vila, a biš paka.“ [2]) Na kojega pade posljednja rieč, taj si mora dati oči savezati. Sliepi miš uzev po tom šibicu u ruke [3]), počme:

Moja mačka puten gre,
Kega najde, ugrebe!

(Drugi okolo njega pjevaju:)

Stipan ženu mlati
Pred gorenjima vrati,
Z devetima bati.
Otroki joj plaču,

---

[1]) Ime onoga, il one, komu, il kojoj se pjeva.

[2]) Nekoje ove rieči dale bi se morda ovako tumačiti: prekončiriti = prekoturiti, prekopititi; temperič = tupak; uš = izmedju, il viš, vidiš; baraka = podrtina; paka = opet.

[3]) Koga šibicom zadene, taj ga mora da zamieni.

Mačka joj jih tiši
Sa slepimi miši.
Popal Stipan buricu,
Razbil mački glavicu;
Mačka teče v strane,
Stipan za njon plane;
Mačka teče stazicon,
Stipan za njon z mljavicon; [1])
Mačka teče na poljè,
Stipan za njon na konjè;
Mačka teče na potok,
Stipan za njon na poskok;
Mačka teče va gore,
Stipan za njon nemore.

Ima jošte i drugi, sliedeći način, kako djeca ždriebaju: „Pen, pen, penica, jajerova (od jaja) korica, stan' glat (gledat), man' glat, popečak, stara baba va dolac." Djeca si izaberu jednu, koja ždrieba (gankaricu), a drugu penicu, da pazi, da gankarica, brojeć, nebi prevarila. Na koju pade zadnja rieč „dolac", ona bieži, a sve druge za njom. Kad su ju ulovile, ona je „stara baba" te počme igru, koju su namislile igrati.

Ždriebaju (broje) jošte i nekimi čudnimi brojevi: „Jenoga, dvakute, trikute, čičeri, pega, lega, smokva, lokva, denjo, dič; to jest: 1, 2, 3, itd. do 10.

„Glasnik" Volč. sb.

---

[1]) Mlatnicom, šćapom.

XIV.

Kada sunce zahadja.

(Ples i pjesmica istarske djece, morda mitologička.)

Djeca najprije se vrte svaki sam za se, potle primu se dva i dva i zavrte pod pazuhami. Tad se primu u kolo postavivši jednoga u sriedu, kog imenuju „sliepi miš“, akoprem neima jošte oči savezane. Taj sad gleda, kako bi izpod rukuh svojih drugovah utekao, nu ovi mu nedadu, al kad je utekao razvrže se kolo i svi udare za njim, dok ga ulove. Uhvativši ga, savežu mu oči, te koga on primi, taj ga zamieni. Kad se igra svrši, pleskaju rukama. Igrajuć kolo pjevaju sliedeću pjesmicu:

Sunce zahaja,
Miš [1]) po kući rajda;
Raja doma ni,
Kuća mu gori. [2])
Vela vrata odperta, [3])
Stara baba oderta. [4])
Ča se ono černi?
Puna baba červi, [5])
Kako makaruni.

---

[1]) noć. — [2]) večernji sumrak. — [3]) iztok. — [4]) jasna večernja tmina. — [5]) bliede zviezde.

XV.

Sliepi miš.

(Iz Vrbnika, kao sve ostale iz Trin. sbirke.)

Slipi mišu, kamo reš? [1])
Na babini brajda!
Če nosiš? Kašicu!
Čin ju hoćeš posmočit?
Babinum nožicun!
Kadi je ta nožica?
Pod policum visi!
Kadi je ta polica?
Ognjić ju je zgorel!
Kadi je ta ognjić?
Vodica ga je zalila!
Kadi je ta vodica?
Po putiću je stekla!
Kadi je ta putić?
Travica ga je zarasla!
Kadi je ta travica?
Volić ju je pojal!
Kadi je ta volić?
Sikirica ga je ubila!
Kadi je ta sikirica?
Kovač ju je razkoval!
Kadi je ta kovač?
Črvi su ga raztočili!
Kadi su ti črvi?

---

[1]) greš.

Kokoše su je pozobali!
Kadi su te kokoše?
Tamo doli Vincih
Na b'eloj šenici;
Din, din, din,
Svetomu Antonu krunicu,
A meni pojubicu!

Trin. sb.

XVI.

„Tancaj, tancaj, mlad junak,
Podličimu opasan!"
„„Neka tanca černi kos,
Ja ne morem, zač sam bos;
Neka tanca moja žena,
Ka je v škornjah obuvena!""

Isti.

XVII.

Prišli su nas pohoditi,
Radon divojkom, ružorumena!
„Ča bi te vi od. nas radi?"
Radon itd.
„„Bimo radi jenu mladu divojčicu!""
Radon itd.
„Kako se ime toj divojčici?"
Radon itd.
„„Ime joj se Mare!""
Radon itd.

„Vi ju spojmite, ter ju spojmite.“
Radon itd.
„„Ona mi je černa oka, hitra skoka;
Samo mi je ne zgo...““

Ovom se pjesmom igraju prosci. Na jednu stranu idu sve djevojčice, a na drugu mužkarci. Dodju dva prosca i odgovaraju na pitanja; na što im daju djevojčicu, koju oni odvedu k sebi. Tako rade do posljednje, al ove im nedadu, nego reku, da im ova ostaje za sjeme, tada se uhvate svi u kolo.

Isti.

XVIII.

Bože, Bože, ćaća re, [1])
Kolač nosi, doma gre;
Maloj Mari postole,
Črne, bele, čerjene,
Od kamusa skrojene,
Šilom nabadani,
S...... namazani.

Isti.

XIX.

Mali Frane sabjum re
„Če mi nosiš, Frane moj?“
„„Ja ti nosim prsten zlat!““
„Komu ćeš ga darovat?“

---

[1]) valjda (iz) samnja gre.

„„Lipoj Luci pod zvonik,
Luci Stipici za jubav!““

Isti.

XX.

Još Gorinci, Dolci,
Ki kuhaju žabu v lonci;
Žaba reče „krek“,
A Gorincu „d...“

Isti.

XXI.

Jena mala Marija
V rešeti se vozila,
Škrpočiće lovila.
Kamo je z rukun mahala,
Tamo je slava padala.
Slava budi na nebi,
Sin kršćanom na zemji!

Isti.

XXII.

Moj kozao.

Kad su mani došli
Silni kovači,
Ki su razkovali
Silne sikire,

Ke su pobijali
Sijeni [1]) voli,
Ki su popijali
Sijenu vodu,
Ka je pogasila
Sijeni oganj,
Ki je meni sažgal
Kremenu kuku,
Ka je obisila
Markova vuka,
Ki je meni pojal
Mojega kozla
Za dva pi . . ., za dva ši . . .,
Za dva bela
Široka pineza.

Isti.

XXIII.

Kolo.

Kolo, kolo i šulanca;
Babinoga janca;
Pri komaštrah tanca [2]);
Cincelele!

Ovu pjevaju malena djeca kad igraju kolo.

Isti.

---

[1]) sileni, silni.
[2]) drugdje pjevaju: „priko mosta tanca“.

XXIV.

Oče naš,
Bob je naš,
Koga mi nedaš;
Palicun mi pritiš,
Boga ne uvridiš. *Isti.*

XXV.

Dirlun, dirlun, dirlicun,
Gospa pod lumbrijicun,
Vlasi na froncelicu.
Dajti meni kiticu,
Ja tebi kotižicu
I š čerjenum vidricum. [1])

Isti.

XXVI.

Zažara i jaje.

Zažara je zažara,
Po plokati lajala;
Franičino jaje
Po plokati laje.
Va sveton Antonu turulaju [2])
Na Škujici pesi laju.

Isti.

---

[1]) podšav na kotizi.

[2]) Igraju se žvrka. — Zažara je bila osoba vrlo popularna u Vrbniku sa svoga crnoga lica i crnih djelah; a Franičino jaje se zvala njegova sestra, poznata sa svog dugog jezika.

XXVII.

Uspavanke.

Nani, nani, Bog mi te obrani,
I Diva Marija, ka j' Boga rodila;
Boga je rodila, Otca nebeskoga,
Otca nebeskoga i Duha Svetoga;
Nî stariji Otec odi sina svoga,
Nit je veći Otec od Duha Svetoga.
Da bi te majka vesela gojila,
A još veselie svitice krojila;
I da bi te va njih na misu spravila.
Va dvori ti rasla drobna maružana,
Drobna maružana, jelvi i' jeseni,
Jelvi i jeseni, bukvi i topoli!

* * *

Nani, nani, — moj ditiću mali,
Bog ti daj tihi sen, — a Marija zdravî! [1])

* * *

Pospi, pospi va zibčici svojoj,
Kot gardelec [2]) va gajbici [3]) svojoj!
Gardelcu je tribi prosa i vodice,
A tebi je tribi majkine pićice. [4])

Isti.

---

[1]) zdravlje. — [2]) carduellis = češljugarka ptica. — [3]) kletka, kavez.

[4]) pića = pitija = hrana. Prisp. pitati = hraniti, krmiti; *pićna krma*, koja dobro tovi. Od toga takodjer rieč *pitom*, onaj, koga se pita, domaći.

XXVIII.

Kos u jeseni.

Kako. je, kos?
Dobro za-me:
Žita iman,
Vriće niman,
Črne rude *) sit,
Pišme sada zima..!

„Nov.“ 1860. Volč. sb.

XXIX.

Kos u proljeću.

Kako je, kos?
Slabo za-me:
Vriću iman,
Žita niman,
Brat mi je umrl glada,
Jutre ću i ja!

Isti.

XXX.

K o s u.

Plesi, plesi, črni kos!
Kak ću plesat kad san bos.
Prodaj konje i vole,
Pak si kupi postole!

Isti.

*) Bršljan.

XXXI.

Sokolu.

Sokole, sokole,
Žene su ti jalove,
Na jalovem drevu,
Kad se vrane skubu.
Jedna reče jegugu,
Druga reče ča ti je?
Sokola mi doma ni,
S kokošami muhe lovi!

Isti.

XXXII.

Ćuku.

Katarina Danka,
Goni krave vanka,
Na morav, na keršin *),
Kudar pase ćukin sin.
Ćuka mat, ćuka hći,
Jedan otac, to su tri.

Isti.

XXXIII.

Vrabcu.

Tužan se vrabac uženi,
Kada u kući kruha ni;
Čekajte svati pred vrati,
Dokle se sirak uzori! *Isti.*

*) Imena dvijuh travah.

XXXIV.

Lisica i jež.

Jež, jež,
Prez brageš *),
Kamo greš?
Oženit se gren
Oženi se za me.
Pokaži mi zube?
Neću te ja, ne:
Imaš vele zube,
Biš mi sve pojila!

Isti.

XXXV.

Baba i runo.

(Zarečka).

Skočila baba prik vode,
Nosila runce va ruce,
Još ni naprav skočila,
Da si je runce zmočila.
Počela j' Boga moliti,
Da bi runce osušilo;
Još ni naprav izrekla,
Da je runce osušeno.
Počela j' Boga moliti,
Da bi ono oskubeno;
Još ni naprav izrekla,
Da je ono oskubeno.
Počela j' Boga moliti,
Da bi ono spredeno;
Prelac teče, pojaše,
Preslicu nosi na rame,
A vretence v ručice.
Počela ona moliti,
Da bi ono smotano;

*) Jer pod trbuhom nije bodljast.

Još ni naprav izrekla,
Da je ono smotano.
Počela Boga moliti,
Da bi ono odtkano;
Još ni pravo izrekla,
Tkalac teče, pojaše,
Krosna nosi na rame,
Pribijalce v ručice.
Počela ona Boga moliti,
Da bi ono stupano;
Još ni pravo izrekla,
Stupar teče, pojaše,
Stupe nosi na rame,
A batiće v ručice,
Vodu nosi v meščiće.
Počela ona moliti,
Da bi ono šiveno;
Još ni naprav izrekla,
Šilac teče pojaše,
Lakat nosi na rame,
Škare nosi v ručice,
Iglu nosi v jakete,
A naprstnjak v žepiće,
Stolić nosi na glave,
Mizu nosi na pleće.
Počela Boga moliti,
Da bi se šilac utopil;
Još ni pravo izrekla,
Već se šilac topi, topi.
Počela ona plakati,
Ki će suknju krojiti.
Počela ona moliti,

Da bi šilac izplaval;
Još ni pravo izrekla,
Da je šilac izplaval.
Počela Boga moliti,
Da bi šal šilac krojiti;
Još ni naprav izrekla,
Da je šal šilac krojiti.
Počela ona moliti,
Da bi suknja šivena;
Još ni naprav izrekla,
Da je suknja šivena.
Počela ona moliti,
Da bi šal šilac do dome;
Još ni naprav izrekla,
Da je šal šilac do dome.
Počela Boga moliti,
Da bi suknja nošena;
Još ni naprav izrekla,
Da je suknja nošena.
Počela Boga moliti,
Da bi suknja kinjena;
Još ni naprav izrekla,
Da je suknja kinjena.

Volč. sb.

XXXVI.

Večernja pjesmica ognju.

(Zarečka).

Pospi, pospi naše žiže, *)
Sada gremo i mi spat;

*) Oganj.

I svu noć se neprobudi,
Dokle se mi stanemo.
Kada se mi stanemo,
Bogu se zahvalimo,
Anjelu pomolimo;
Tebi ćemo dat papat
Drobne suhe smrikvice. *) *Isti.*

XXXVII.

Plesarin.

(Zarečka).

Tancali su tri
Po četiri dni,
A ja nebog san
Celih osan dan.
Ča san ja dobil,
To san i razdal
Veselin ljuden
Za moju ljubav.
A nebogoj materi
Praznu vriću na rame,
A nebogemu otcu
Kabanicu po hrbtu.
Isti.

XXX VIII.

Djevojka i drva.

(Zarečka).

Oj divojko Jenderla **),
Hodi z manom po drva. —
V jamu pala i drva,
San si suknju razdrla.
Dajte, mamo, iglicu,
Da si krpan suknjicu! *Isti.*

---

*) Smrika, smrikva, brinje, ginepro.
**) Nekoji pjevaju: jedrna. Ured.

V. DIEL

PJESME NARICALJKE.

O narekovanju za mrtvacem.

Neće biti žao našim štov. čitateljem, da jim ovdje napomenemo koju o narekovanju, što je u običaju osobito u Gornjoj Istri.

Narekovanje je običaj samo *ženskoga* spola, pa kao što bi se mužkarcu smijali kad bi za mrtvacem narekovao, isto bi tako zamjerili ženskoj, koja toga nebi učinila.

Pošto pako osobitih naricaljskih pjesamah neima, zato svaka je ženska glava sklada onako, kako joj jih u onaj čas ožalošćeno srdce podaje; al to ipak biva uvjek po nekakvih stalnih oblicih. Narikovanja se pjevaju tužnim i žalostnim napjevom, dižuć i natezajuć glasom, navlastito na tretozadnjoj slovki (silabi) svakog stiha, gdje se postave imena svojih dragih preminulih i druge ljubeznive i mile im dodatke, izmienjajuć je u svoj pjesmi na koncu stiha, kao n. p.

Za djecom :

Sine moj, sinko moj! grančice moja! hći moja!
Hćerčice moja, rožice moja, lepa kitice moja!
Tanka jelvice moja! rano moja!

Za otcem:

Ćaćo moj, dobri ćaćko moj! velo dobro moje!

Za materom:

Mila majko moja, mila i draga majčice moja!

Za bratom:

Bratac moj, brajne moj!

Za sestrom:

Sestrice moja, mila sestro moja! dobra prijateljica moja!

Za mužem:

Druže moj! mužu moj! rano moja!
Srce moje! veliko dobro moje, boru moj!

U svom narekovanju žene milo opjevaju tugu i žalost, što su pokojnika izgubile, što im je ufanje i nada izginula, što će težko i mučno bez njega živjeti; prose svoje pokojne, neka mu pridu nasprotu (na susret), a ovoga, neka im je liepo pozdravi i neka im kaže, kako se jako za njim žaluju itd.

Dok bolestnik boluje, žene se samo na tiho plaču, a kako mu se duša iz tiela odluči, odmah počmu sve, male i velike, kuševajuć preminuloga, na vas glas narekovati. Na to priteku i *susjede*, da pomognu žalovati, te ga nezapuste, osobito one, koje su mu bližnje u rodu, dok je druge ženske po sili tja neodvuku.

Za vrieme, dok mrtvac leži u kući, višeputi jedna il druga podigne svoje narekovanje, al kad će da ga u strugu (skrinju, lies) postave, i nesu na pokopališće, tad se sve vrgu obrazom na njega, kad ter kad glavu nekoliko pouzdižuć, lome i pleskaju rukami i narekuju, kako koja znade. Mrtvaca *zaručena* odmah u kući pokriju i u strugu postave; a koji *nije zaručen*, po staroj ga navadi nose u nepokritoj strugi, te ga pokriju stopram, kad ga imadu u grob položiti. Kad s mrtvacem na putu počinu, tad se narekovalice (praeficae) odmah primaknu strugi, padši na nju sklopljenima rukama i obrazom i narekuju, što čine takodjer i u crkvi. Jedino muče ob noć i u vrieme svete Mise. Kada pako svećenik zapjeva „Oslobodi me Gospodi“ (Libera), tad se narekovalice opet vrgu rukama i obrazom na strugu i narekuju, dok se nepribliže nosci i dignu mrtvaca, da ga nesu na grobišće. A kad se prispielo na grob i nosci polože nosila na tla, tad što hitrije mogu jedna drugu potegne i sve tja bieže, kao da nemogu nikako gledati, kad se ima položit tielo njihova dragoga i miloga u grob i crnom se zemljom pokriti. Vraćajuć se kući, svim putem narekuju i plaču, a kadgod i u istoj kući. Svieću uljenicu, koja je kod mrtvaca goriela, iz crkve donesu kući i puste ju, da još koji dan gori. Po Lovranšćini pako dodaju ulju blagoslovljene vode, u koju metnu malo kruha, što pak sve u oganj vrgu. Ako je pokopališće

blizu crkve, kamo idu k službi božjoj, tada pristupivši k grobu počmu narekovati postojav ondje nekoliko časovah. A po dovršenoj službi božjoj začrpe pestju blagoslovljene vode i poškrope grob (što u obće čine sve žene svojim preminuvšim) te narekuju, dok je druge žene tja neodpeljaju; najmilije je pako poslušati ovakova posebna narekovanje. Žene spremljajuć mrtvaca, nenarekuju samo ovoga, nego takodjer svaka svoje najmilije preminuvše. Kadgod se takodjer daruje štogod starim ženam, da idu narekovati. Milo je uprav pravomu rodoljubu, hrvatu, slušati, kako iste nekoje gospodje i gospodjice, koje se žalibože srame kadgod govoriti hrvatski i diče se, da znaju tobože talijanski, kad jim koji mili i dragi umre, kad jim ranjeno srdce naime sve ostalo preoblada, tad i one liepo i milo čisto hrvatski počmu narekovati i tim očito dokažu, da jim je Bog u srdce ne drugu, nego baš hrvatsku krv postavio.

Kad im je žalost, mužki ogrnjaju plašć (tabar) cielu godinu danah, kadgod izidu med ljude. Ženske pako, gdje se nose po gradjansku, kao n. p. na Kastavšćini, oblače se u crninu, a drugud pokrivaju barem glavu crnom svilenom maramom. Gdje već plašta nenose, ondje neidu na promahe doklegod žale, nego su uvjek odjeveni u balji (krožatu s rukavi) ili u pletenici (maji).

I.

Za otcem.

Caće moj! nemila ja vaša sirota, caće moj!
Ah, dobri moj prijatelju, ćaćko moj!
Kega san ja sada zgubila, ćaće moj!
Ah, ćaće, nemila ja vaša sirota, ćaćko moj!
Ah, ljubeznivi i prijaznivi, ćaće moj!
Kemu ste vi vaše sirote naručili, ćaćko moj!
Ah drobne i maljahne, dobri ćaćo moj!
Nenaučene i nenavajene, ćaćko moj!
Kemu ste ih vi naručili i priporučili, ćaćo moj!
Ah, ke su vam ostale, dragi ćaćko moj!
Kako drevo odsečeno, ćaćo moj!
Drobne i maljahne, mili ćaćo moj!
Kako odsečene grančice, ćaćko moj!
Ah, velo dobro moje, ćaćo moj!
Moje i ovih drobnih sirotic, ćaćko moj!
Ah, nemila ja, vaša sirota, ćaćko moj!
Ki bi bil to nam rekal, ćaćko moj!
Da ćemo se mi u suzah umivati, ćaće moj!
A našega dobrega otca zgubit, ćaćko moj!
Ah, velo naše dobro, ćaćo moj!
Ko smo mi nemile sirote zgubile, ćaćko moj!
Kako ćemo živeti prez našega otca, ćaćo moj!
Aš se svake sirotice, mili ćaćo moj!
Med svetom poznaju, dragi ćaćko moj!
Ah, i vaše te se poznati, ćaćo moj!
Aš te nas tuja vrata po petah tući, ćaćo moj!

Ah, tuja tujica, ljubeznivi ćaćo moj!
Će nas nemilostivo vadit i učit, ćaćko moj!
A kako dobro bi bilo, serdačni ćaćo moj!
Od vas još nauka primati, ćaćko moj!
Bimo bili svagde bolje i lepše živeli, ćaćko moj!
Ma smo drobne i nenaučene, ćaće moj!
Ah, nemile mi vaše sirotice, ćaćko moj!
Ah, ni to vaša bivalica,*) ćaćko moj!
Da se vi nećete na nas obazret, ćaće moj!
Da se nećete sada na vaše sirote obazret, ćaće
[moj!
Aš vam je nuja serce oklopila, ćaćo moj!
I sve su se vam ranice zavile, ćaćko moj!
A vašin nemilin sirotan su se otvorile, ćaće
[moj!
Ah, mili i dragi, ćaćko moj!
Nećete se već na nas obazret, ćaćo moj!
Ni na levo, ni na desno, mili ćaćko moj!
Ah, vas nećemo nigdar ogledati, ćaće moj!
Aš će vas černa zemljica uživat, ćaćko moj!
A vaše sirote te vas teško stradat, ćaće moj!
Teško stradat i zabivat, ćaćko moj!
Ah, velo dobro moje, dobri ćaćo moj!
Ko je meni nemiloj odletelo, ćaćko moj!
Ah, nemile mi, vaše sirote, ćaćo moj!
Ah, ljubeznivi i prijaznivi, ćaćko moj!
Ah, nigdar nepozabljeni i nezamerni, ćaćko
[moj! itd.

„Novice“ god. 1853. Volč. sb.

---

*) navada.

II.

Za materom.

Nemila ja vaša sirota, mila majko moja!
Ka san ostala, kako grančica odsečena, mila
[majko moja!
Lepi moj nauku! mila majko moja!
Kega ste mene učili, mila majko moja!
Ki će ga sada mene učiti i vadit, mila majko
[moja!
Nemila ja vaša sirota, mila majko moja!
Kemu ste vi mene naručili siroticu, mila
[majko moja!
Ka nimam sada nigdir ni jednega, mila majko
[moja!
Nego san kako drevo odsečeno, mila majko moja!
Lahko zvanje moje, mila i draga majčice moja!
Velo moje dobro, mila majčice moja!
Ko san jaz poli vas imela, mila majko moja!
Ali je sada teško stradanje moje, mila majko
[moja!
Ah, nesrećna ja vaša sirota, mila majčice moja!
Ka ću bit tuje tujice potrebna, mila majko
[moja!
A moju milu majčicu, ljubezniva majko moja!
Oće črna zemljica uživat, majčice moja!
A ja ću ju teško stradat i zabivat, majko moja!
Ah, nigdar zabljena, majčice moja!
Ah, dobra i pametna majčice moja!
Nemila ja vaša sirota, mila majko moja!
Kada se budu druge hćeri, majčice moja!

S majčicami razgovarati, majko moja!
Ah, kako će srce moje pucat, majčice moja!
Da bi meni na leto dan, ljubezniva majko moja!
Vas jedan put vidit, serdačna majko moja!
Ja bim parala, majčice moja!
Da vidim sve dobro ovega sveta, mila majko
[moja!
Ki će me učit i vadit, majčice moja!
Ah da bi meni još vas, mila majko moja!
Bilo na tem svete imet, serdačna majčice moja!
Ja bim parala, mila majčice moja!
Da mi niš ne fali, majko moja!
Zač ti ga ni nad milon majčicom mojom!
Nemila ja vaša sirota, mila majko moja!
Ka ću bit tuje rivališće, majčice moja!
Tujica nemilica nemila, ah, majko moja!
Ah, ki bi bil meni to rekal, majčice moja!
Da ću ja prez mile majke ostat, majčice moja!
Ah, ljubezniva i dobra majko moja!
Ah, velo moje dobro, mila majko moja!
Kô meni črna zemljica uživa, majčice moja!
Ah, ljubezniva i dobrostiva, majko moja!
Ah, nigdar nezabljena, mila majko moja! itd.
Iste.

III.

Za sinom.

Sine moj! rano moja! sinko moj!
Rožice moja! diko moja! sine moj!
Kito moja! ranjena je majka, sine moj!

Rano moja! ranjena je majka tvoja, sine moj!
Ja san mislila, da ćeš ti mane, grančice moja!
Va mojoj starosti merzlon vodicom napajati.
[sine moj!
Lepi naš oženja prez nevestice, sinko moj!
Sine moj, serdačna grančice moja, sinko moj!
Ka se je meni od serdašca odkinula, sine moj!
Sinko moj! ranjena je majka tvoja, sine moj!
Guboka rano moja! serdačni sinko moj!
Nigdar nezagojena rano moja, sine moj!
Ki bi bil to meni rekal, rožice moja!
Da ćeš ti tako brzo odletet, grančice moje!
Okrunjena grančice moja! sinko moj!
Ranjena je majka tvoja! rano moja, sine moj!
Guboka nezagojena rano moja! sinko moj!
Nigdar nepozabljeni, sine moj!
Sinko moj! ja san mislila, rožice moja!
Da ćeš ti mene u starosti nastati, sine moj!
Da ćeš me k grobu sprovadjat, grančice moja!
Pak sprovadjan ja tebe, srdačni sine moj!
Ja te sve zazivan, predragi sin moj!
Pak se nećeš na me obazreti, rožice moja!
Sinko moj! rano moja! sine moj!
Vela moja nadajo! serdačni sinko moj!
Ča puta si ti tvoju majku zazval, sine moj!
A sada ti vela nuja srce oklopila, rožice moja!
Da nemoreš ti tvoje mile majke zazvat, sine
[moj!
Lepa okrunjena grančice moja, sinko moj!
Po malo mi tamo rožice deli, sine moj!
Aš će ti ih nestati, serdačna rožice moja!
Aš je tamo čuda rodbine i bratje, sinko moj!

Podeli mi ovih rožic, lepa grančice moja!
Ke su okolo tebe, srdačna kitice moja!
I sveh mi tamo pozdravi, sinko moj!
I mojga otca i milu majku, grančice moja,
I svih naših prijatelj, srdačni sinko moj! itd.

Isti.

IV.

Za hćerom.

Hći moja! tanka jelvice moja! hći moja!
Lepa i srdačna rožice moja! rano moja!
Ranjena je majka tvoja, hćerko moja!
Ka sam se jako va te ufala, rožice moja!
Da ćeš mi bit pomoć u nemoći, hći moja!
Lepa naša nevestica prez oženje, hći moja!
Okrunjena mladost tvoja, lepa jelvice moja!
Lepa moja rožice, serdačna hći moja!
Ku san imala za zrcalo, grančice moja!
Rano moja, nigdar nezagojena rano moja!
Vela nadajo moja, ljubezniva hći moja!
Lepo te prosin, serdačna grančice moja!
Da mi tamo svih lepo pozdraviš, hći moja!
Moju milu majku i otca, rožice moja!
I svu našu rodbinu i prijatelje, hći moja!
Podeli mi teh svojeh rožic, hći moja!
Ma ih po malo deli, lepa rožice moja!
Aš je tamo čuda šlo naših prijatelj, hći moja!
Pak su mi te k sebi pritegnuli, jelvice moja!
Hći moja! srdačna ranice moja!
Nigdar nezagojena rano moja, hći moja!

Ranjena je majka tvoja, hći moja!
Lepa moja grančice, hći moja!
Ka se je meni od srca odčihnula, hći moja!
Ki bi bil meni to rekal, rožice moja!
Da ćeš ti meni tako brzo odletet, hći moja!
Letuća ptičica moja, serdačna hći moja!
Serdačna i uboga rano moja, hći moja!
Nigdar nezagojena ranice moja! hći moja!
Ja san se nadejala, tanka jelvice moja!
Da ćeš ti meni laginju delat', hćerko moja!
Ja san se nadala, plemenita rožice moja!
Da ćeš mi bit' vela pomoćnica, hći moja!
Da ćeš me premagat u veloj potrebe, hći moja!
I va nujnoj postelji *), srdačna grančice moja!
Hćerko moja! ranjena je majka tvoja, hći moja!
Ki bi bil meni to rekal, lepa rožice moja!
Da ću ja tebe, do grobića sprovadjat, hći moja!
I tvoja merzla lica obuševat **), hći moja!
Serdačna moja grančice, hći mója. itd.

Isti.

V.

Za mužem.

Ah, druže moj! ljubeznivi druže moj!
Ah druže! nemila ja vaša sirota, druže moj!
Z ovemi malemi grančicami ograjena, druže [moj!

---

*) Nujna postelja, Todtenbett.
**) Obuševati, abküssen.

Kemu ste jih vi naručili, druže moj!
Ah, nemila ja vaša sirota, mužu moj!
Ah, kruta ja sirota, mužu moj! druže moj!
Ah, kruta i ranjena, mili druže moj!
Z ovim malim siroticam ograjena, mužu moj!
Kemu ste jih vi naručili? mane! druže moj!
A sam ž njimi kruta i ranjena, druže moj!
Kako i drevo odsečeno, mili druže moj!
Ah nemila ja vaša sirota, mužu moj!
Ah kruta i ranjena ja vaša sirota, druže moj!
Ah, sinci moji mili, umerši sinci moji!
Prìdite vi naprot, mili sinci moji!
Ovemu vašemu otcu, mile grančice moje!
Aš je on jako nujan i nemoćan, sinci moji!
Ah lepo vas i ljubeznivo prosin, sinci moji!
Da mu vi pridete sprotu, sinci moj!
Aš ste vi tamo spoznali pute i staze, sinci moji!
Lepo mi ga k sebi pritegnite, mili sinci moji!
Nemila je vaša sirota, druže moj!
Ah, serdačni druže moj!
Ah, dobri moj prijatelju, druže moj!
Ah, serdačni moj prijatelju, mužu moj!
Nemila ja vaša sirota, druže moj!
Druže moj! kamo ću se ja uteći, mužu moj!
U svojih velih potrebah, druže moj!
Ka niman nigdir nijednega, druže moj!
Ako ne tuju tujicu, krepki boru moj!
A tujica je nemilica, mili druže moj!
Sirotica jaz prez vas, dragi i mili druže moj!
Lepi moj pogovoru i razgovoru, druže moj!
Ljubeznivi i prijaznivi druže moj!
Kako ću ja prez vas živeti, boru moj!

Teško i žuhko življenje moje prez vas, mužu [moj!
Ah razsuta kuća i imanje, druže moj !
A prez dobrega gospodara svojega, druže moj !
Kako ću ja živet prez vas, druže moj!
Ah, razsuta kuća vaša, druže moj! itd.

Isti.

VI.

Za sestrom.

Sestrice moja! ah, prijazniva i ljubezniva, sestro [moja !
Ah, velo dobro mo, milaej sestrice moja!
Ko sam ja poli tebe imela, sestro moja !
Ah, lepi moj govoru i razgovoru, sestro moja!
Ljubezniva i prijazniva sestrice moja!
Ah, vela ljubav naša, mila sestrice moja!
Ku smo mi meju sobun imele, sestro moja!
A nećeš se sada na me obazret, sestro moja!
Ah, ljubezniva i prijazniva, sestrice moja!
Ah, serdačna i mila sestrice moja!
Ah, ni to tvoja bivalica, sestrice moja!
Da se nećeš meni objavit ni oglavit *), sestro [moja !
Ah, ljubezniva i prijazniva, sestro moja !
Ki bi bil to meni rekal, dobrostiva sestro [moja!
Da ćemo se mi jur razdelit, sestro moja!
Ah, dobra i serdačna, sestro moja!
Ah, vela i dobra prijateljice moja, sestro moja!

Kada se budu druge sestre pogovarale, sestro [moja!
A ja ću milo gledat, sestrice moja!
Ali tujica je nemilica, sestro moja!
Kako smo se mi ljubile, sestrice moja!
Kamo je jena sela, je sela i druga, sestro moja!
Ako me nisi hip vidila, mila sestro moja!
Si parala da je dan, mila sestrice moja!
Ako me nisi vidila jedan dan, mila sestro moja!
Si parala, da je leto, sestrice moja!
Ne biš bila zalogaja kruha pojala, sestro moja!
Prez mene, mila i draga, sestrice moja!
Ako si imela zalogaj, sestrice moja!
Za me si*) pitala, mila sestro moja!
Kadi mi je sestrica? sestro moja!
Ah, ljubezniva i prijazniva sestro moja!
Ah, nigdar nepozabljena, sestrice moja! itd.

Isti.

*) Oglaviti, obrnuti, den Kopf drehen.

VI. DIEL

POBOŽNE PJESME.

I.

Pomoć Majke Božje.

(Iz Kastavšćine)

Slušaj, slušaj, mili dragi,
Priti oće smrt nemila,
Ka negladi, nego grabi!
Prostit neće mladu, staru,
Ni na svetu gospodaru.
Kad se duša s telom deli,
Rada bi se razdeliti,
Al se boji straha djavla.
Prileti joj Majka Božja:
„Neboj se ti, dušo draga,
Ja ću tebe kumpanjati!“
Duša joj se j' poklonila,
Vrata su se zatvorila.
Sudac sedi na palače
I dušici govoraše:
„Kad si, dušo, s telom bila,
Kâ dobra si ti činila?
Kad si jela, kad si pila,
Bogu nisi zahvalila,
Ni mrtvoga sprovodila,
Ni bolnoga pohodila,
Boga nisi ti molila:
Oganj, sumpur postelj tvoja,
Glad i žeja hrana tvoja.
Hodi, dušo, uzkom stazom,
Priti oćeš k jednoj crekvi,
Puli crekvi friški grob tvoj;

Ti zazovi telo tvoje,
Da ćeš š njim račun davati."
Duša plače, duša cvili,
Telo za to niš nemari,
Od straha već trepetaše,
Majku Božju sazivaše.
Majka Božja priletila
I dušicu poljubila,
I ju nese Mihovilu:
„Miho, vagni ovu dušu,
Sada ću ja malo videt,
Ke će vage zavagnuti."
Duša vagu izgubila,
Tri kamena malinova.
Majka Božja j' utočila
Tri suzice na dušicu:
Duša vagu zadobila.
Pokraj stoje tri hudobe
Jako ružne, nespodobne,
I govore Majki Božjoj:
„Ti si, majko, luda žena,
Da si nam ti dušu zela."
Marija njim odgovara:
„Odstupite, tri hudobe,
Ova j' duša pravo moja,
Postila se tri već petka
I tri mlade subotice
Ona se je naručila
Otcu i Isusu, sinu momu."
— Oj Isuse, budi hvaljen
I z Marijun uvik, Amen! —
U Primorcu listu djač. čit. na Rieci.

II.

Koledva svete Mandalene.

(Iz Dobrinja)

Mandalena belih vlasi,
Prodaj, Mande, malo masti,
Da se s mašću pomažemo,
Da se s grihom *) pokajemo.
Nespominjaj, Mande, muža,
Zač je grišna tvoja duša,
Zač je bela golubica
Isusova nevestica.
Sam Isus ju prstenovà
Zlatni prsten joj darovà,
Zlatnum krunum ju okruni,
Duha Sveta ju napuni.
Amen. *P. Urav. sb.*

III.

Otac svetoga Petra.

(Zarečka).

Sveti Petar va raj gre
I va rajsko veselje,
Vesel'te se dušice,
Ke mi greste š njim va raj!
Za njin gre njegov otac:
Počekaj me, sinu, Petre,

*) valjda *griha*.

Da ja pojden s tobom v raj!
Nećete ga, otče moj,
Ač ga niste zaslužil:
Ubogu niste delil,
Ač ste ulje prodaval,
Skarsu meru ste daval,
Punu plaću potezal;
Vaša duša žalostna!
Vi ste vino prodaval,
Skarsu meru ste daval,
Punu plaću potezal;
Vaša duša žalostna!
Nizko pojde va pakal,
Nikdar s pakla neztekla,
Ni lica božja ne vidla,
Ni svitle zvezde danice,
Ni svete Dive Marije!
Amen. *Volč. sb.*

~~~~~~~~~

IV.

Majka svetoga Petra.

(Pjevao ju Brgudski prosjak.)

Sveti Petar va raj grede,
Za njin majka tekon teče.
Majka Petru govoraše:
„Počekaj me, Petre, sinko,
Da ja s tobon va raj greden!“
Petar majki govoraše:
„Nećeš, majko, ga viditi,
Zač ga nisi zaslužila,
~~~~~~~~~

Ač nis' gladna nasitila,
Niti žejna napojila,
Niti naga ti obukla,
Niš za dušu priskrbela,
V ime božje nis' delila
Ko ne jeno povesance,
Još i njega si žalila,
Da će ti se povaljevat
Po petljarskih torbetinah!“
Zato majka niš nehaje,
Neg za Petron brže teče.
Kada Petar po kraj mosta,
Došla j' majka na sred mosta,
Most se j' stančal kano dlaka,
Pala j' majka na dno pakla!“
Onda Petar govoraše:
„O Isuse, meštre dragi,
Kako bin ja učinio,
Da bin majku vanka s pakla
Kako tako izbavio!“
Isus njemu govoraše:
„Hodi, Petre, v ono polje,
Onde nadješ jenu crikvu
I pogledaj na oltarak,
Onde ćeš najt povesance,
Ko ti majka podelila.“
Kako Isus govoraše,
Tako Petar učiniše.
„Veži lakno za lakance,
Peljaj majku vanka s pakla!“
Ona j' bila va šubice,
Svaka dlaka dve dušice

A vlasići po četiri.
Majka Petru govorila:
„Aj vah, meni, Petre sinko,
Ča si ti sad učinio:
Pakal oćes vas sprazniti,
A raj oćes utesniti,
Meni oće tesno biti,
Nego striesi povisancen,
Da se ove duše stresu!“
Petar strese povesancen,
Sve duše se virišile *)
Okol Petra uhitile,
A mat pade na dno pakla.
Sada, majko, tu prebivaj,
Nije bolje prosit za te,
Niti prosit ni moliti,
Jer si bila nenavidna,
Kako jesi dandanašnji! *Volč. sb.*

V.

Sveti Mikula.

(Lovranska).

Šal je sveti Mikula
Gore va črnu goru,
I oseče jelvicu,
Razplati ju na troje;
I načini Mikula
Z jednoga kusa jarbolac,

*) Virišile; ovo je *vi* isto što sjeverno vy = iz. Čudo što se je na Jugu još to vi = iz, samo u Istri uzčuvalo, n. p. vilaz sunca, vireni blago itd.

A z drugoga timunac,
A z tretjega vas brodac.
Misli, misli Mikula,
Kud će plavčicu v more.
Plavčica j' šla po kopnu,
Kako da bi po moru.
Ukrcal je Mikula
Sedamdeset sedam duš
I ozgor još on jedan.
Za njin teče Marija
I poprosi Mikulu:
„Zami me ti, Mikula!“
„„Nemorem vas Marijo:
Plavčica je malahna,
Čuda duš mi je nutre,
Sedamdeset i sedam
I još zgora ja jedan!““
„Zami me ti, Mikula,
S ručicami ću vozit
I s krilcen ću ti jadrit!“
Mikula joj govori:
„„Stante na brod, Marijo!““
Kad su prišli na more,
Tad' Mikula govori:
„Počekajte, Marijo!
Prigledajte barčicu,
Ja gren malo zaspati.
Još Mikula nezaspi,
Da Marija zavapi:
„Stan se gori, Mikula,
Na jarbolcih je huda stvar!“
I Mikula govori:

„„Ko si božje, hodi k nam,
Ako pak si hudoba,
Beži, hodi tja od nas!““
To se s Mikulom rugaše
I va njega pljuvaše,
Njemu se oceraše.
Mikula skoči na jarbolac
I to popade za pete
I hiti v sred morske pučine.
Kuda to Mikula hitaše,
Tud živi oganj goraše,
Kud Mikula jadriše,
Biše tiha bonačica.

Volč. sb.

VI.

Sveti Lovrenac.

(Veprinačka.)

Blažen sveti Lovrinac,
On je služil sedam let
Svetu Devu Mariju
Va toj gori visokoj,
Kuda ljudi nehode
Nego tice žumbore.
Kada svrši sedam let,
Reče sveti Lovrinac:
„O Preslavna Marijo,
Ja gren k svojoj majčici
I k jedinoj sestrici,
Po imenu Anici!“
Marija mu govori:

„Blažen, sveti Lovrinac,
Tvoje sestre doma ni,
Zač ju j' majka zaklela
Jeno jutro kvatrno.
Jeno jutro nedeljno
Ni ju tela slušati,
K maši ju je poslala,
Volela je šetati
Nego k maši hoditi,
Ju je tužna zaklela
Već je potle doma nî.
Reče sveti Lovrinac:
„Ja gren malo videti
Kako bi to moglo bit,
Da mi sestre doma ni.“
Šal je sveti Lovrinac
K svojoj miloj majčici.
Kada j' došal domaka,
Reče sveti Lovrinac:
„Pomoz Bože, majčice,
I jedina sestrice!“
Majka njemu govori:
„Bog daj zdravlje, Lovrinče,
Al sestre ti doma nî,
Sam ju tužna zaklela:
Da bi z goru hodila,
Da bi z ribu plavala,
Kako svaka ribica,
Već je potle doma nî!“
Reče sveti Lovrinac:
„Ajme, moja majčice,
Pecite mi brašnace

Za tih sedam celih let,
Ja gren iskat sestricu
Po imenu Anicu!"
Spekla mu je brašnace
Za tih sedam celih let.
Šal je sveti Lovrinac
Iskat svoju sestricu.
Majčica ga naruči
Svetoj Devi Mariji,
Da bi zdravo on hodil
I sestricu dopeljal.
Ni ga bilo sedam let,
Obašal je on vas svet,
Nikdar je ni mogal najt.
Vratil se je nazada
Na tu goru visoku,
Kade j' služil Mariju.
Onde najde Lovrinac
Jedan mali studenac
One hladne vodice,
On je trudan počinil,
Da bi se žejan ponapil,
Da bi se lačan nasitil.
Prignul se je k vodici,
Da će se on ponapit
One hladke vodice
Iz malega studenca.
Kada se je on prignul,
Splava jedna ribica
Po toj hladnoj vodici
Na suproti Lovrincu.
Lovrinac se prestrašil,

Da je gore poskočil,
Zmakal svoju sabljicu,
Da će joj sić glavicu
I govori ribici
Blažen sveti Lovrinac:
„Si ti pravda, al nepravda,
To meni povedaj,
Aš ću ti odsić glavicu!"
Ribica mu govori:
„Blažen, sveti Lovrinac,
Nesici mi glavice,
Ja sam pravda, ko i ti,
Otca jesam, ko i ti,
Matere sam, ko i ti!"
Njoj govori Lovrinac:
„Aj ti, moja sestrice,
Biš ti mogla z manu pojt
K miloj našoj majčici?"
Sestrica mu govori:
„Nikdar, nikdar, Lovrenče,
Tja do suda božjega,
A po sudu božjemu
Bog sam znade kako bû!
Nego reci majčici,
Da se za me nežali,
Ni da za me neplače;
Ono moje ruhace,
Ko sam mlada spravila,
Neka ona razdeli
Tim ubogim sirotam,
I otročnim materam,
Boga za me da mole,

I od ovde speljaju.
One zlate jabuke,
Ke sam mlada spravila,
Da jih ona postavi
Svetoj Mariji na altar,
Da jih budu gledale
Moje vrstnjakinjice
I mene spominjale!“

Volč. sb.

VII.

Kada miže (bliska).

(Iz Istre.)

Bog nas očuvaj oda zla,
I sveti Ilija i sveta Marija,
I sveta Barbara budi nam
Zagovornica pole Boga,
Da nas Bog očuva od nesreće!

Volč. sb.

VIII.

Kvaterni konci.

Da bi znale matere,
Ča su konci kvaterni;
Nebi v kvatrah predale
Ni dečicu kèrpale.

Volč. sb.

IX.

Koledva na Stjepanju.

(Iz Punta na otoku Krku).

S vrućin srcen tu postojmo,
Od Stipana pisan pojmo
V Lisandriji pripovedan,
Na srcu mu moćnost biva.
Tri se mudri pominjahu:
Jel to hinaç, jel to lažac, —
To je hinac, to je lažac;
Van ga 'z grada zirenimo
I s kamenjem ga pobijmo,
I z orudjem vele dosti
I s kamenjem prez milosti.
Totu jedan mladić staše,
Imenom se Savul zvaše,
Ki Stipana milovaše:
Oj Stipane, nevoljniče,
Tebe tvoji nenavide!
Stipan kljekne na kolena,
Milo željno k nebu gljeda;
Nebo mu se otvaraše
Slavu Božju kô vijaše,
Isukrsta s desne bande.
Oj Isuse, Božji sinu,
Prosti njim ga, ki me biju,
Zač neznaju što delaju!
Mladenac je slaji od meda,
Ki nas vazda s dobrim gleda,
Ki nam daje rajsku diku,

Ki je blažen uvik vikon
Po sve vike vikov, amen!

Ovu pjesan pjevaju mladići djevojkam po selu u večer na Stjepanju, pa jih za to svaka kuća daruje kolačem. O Zdravoj Mariji sakupe se svi i izaberu izmedju sebe jednoga, koji će, kao voditelj braščine (bratovščine), kucati na vratih i prositi od kućnih gospodarah, da im dopuste koledvati; drugoga, koji će im zahvaljivati na darovanu kolaču; trećega, koji će kolače u bisage sabirati; četrtoga, koji će držati račun, koliko se kolačah primilo, postavivši u tu svrhu svaki put, kad se dobi kolač, kamičić u džep, il pak učinivši rez na tešari (tesserà? rovaš).

To odredivši, upute se mladići najprije k plovanu, pak sudcu (županu) te redom svim kmetom, koji imaju koju djevojku u kući. Došavši na vrata, mladić voditelj pokuca te povikne: „O, gospodaru, o! ko ste zadovoljni, ćemo vam kantat jenu malu koledvicu, ka će bit mladim na veselje i starim na poštenje.“ Gospodar, koji je zadovoljan, odgovori: „Kantajte!“ A tko ima žalost u kući, il nije rad, da mu se pjeva, odvrati: „Molte Boga!“ Tad se mladići porazdiele na dvoje i, il mole tri Očenaša, Zdrave Marije i Slava Otcu, Veruju i 'Z glbin*) (De profundis) za pokojne onoga prebivališća, il pako pjevaju gori navedenu koledvu, stih za stihom, prije jedni, pak drugi,

*) Iz dubinah; dubok = dlbok, glbok.

dok ju nedovrše. Gdje su kućni na nogah, djevojka uzev jurve namjenjeni kolač, pride na vrata i podaje ga mladićem veleć: „Nate, te vam je vaš kolač!“ A većinom odmah za tim nastavi: „Ako vam je drago, počekajte malo, ćemo vam se dat napit!“ i podari ih vrčem, dva vina Gdje već pako kućni počivaju (spavaju), oglasi se gospodar, veleć: „Sada hodte s Bogom, vaše će vam bit!“ te sutra dan, il drugo jutro djevojka donese odredjeni kolač u kuću, gdje se brašćina sakuplja. Po dovršenoj koledvi, kad će mladići da od vratih otidju, mladić zahvaljivač povikne: „O, gospodaru, o! Ova mala koledvica neka bude mladim na veselje i starim na poštenje. Ako smo ča falili po našoj ludosti, vi nas podučite po vašoj mudrosti, — i Bog s vami!“ te se odpute napred, k drugoj kući.

Po dovršenom koledvovanju pobroje se kolači i izruče gospodaru kuće, kod kojega se je odlučilo držati ukupno veselje, već po navadi u prvu nedjelju za Stjepanjom.

Koji dan prije nedjelje mladići idu od kuće do kuće svim djevojkam, pozivljuć je, eda li su voljne doći k njim na veselje i použiti ono, što su jim dale. Koja je voljna reče, da će doći, a koja ne, da neće. Nego svaka, koja dojde, donese brašćini kolač, kakva je dala na Stjepanju, funt i pô osijane pšenične muke, vrč vina i noktić slana mesa.

Subotu u večer sakupe se sve djevojke u brašćinskoj kući, i priprave *šurlice* (maka-

rune, sulice?) za sutrašnji objed. Kašnje dojdu i mladići te čine račun, koliko jim za skupni objed treba mesa, oriža, papra, soli, špicije (specie, droghe), drvah itd. za što sve oni sami skrbe. Na objedu prvi za stolom sjedi gospodar kuće, a za njim sve po jedan mladić i djevojka; u vrieme objeda sopjele sopu, mladići i djevojke pjevaju. Po objedu dva i dva idu sa zastavom (banderom) na trg ili ti placu, da plešu. Kad zazvoni Zdrava Marija dovrši se ples i svi se povrate brašćinskoj kući, da pojedu što jim je još od obeda ostalo.

Prvu nedjelju mesopustnu u večer dojdu mladići djevojkam u kuću, pozvat je, da li jih je volja doći s njimi plesati onog pusta. One njim ponude piti, i koja nekani doći, reče: „Hodte s Bogom, to za mene nî; veselite se, kako da bih i ja s vami bila!“

Prvu nedjelju u Korizmi po večernji sakupi se svakih četiri, pet djevojakah, i nesu u kuću svim mladićem, s kojimi su one plesale, *paprenjak*; a ovi je tom zadnjom prigodom liepo dočekaju ribami, fritami (ulenjaci) i vinom. *Ivo Karabaić.*

X.

Koledva svete Katarine.

Sveta Katarina
Je bila jedina.
Od sedam godina
Nju su prišli prosit,

Nju su prišli prosit
Tri kralji od svita.
Oni zaželili
Cvića rumenoga.

Svetoj Katarini
Njoj otac govori:
„Hćerko Katarina,
Sada ti ziberi
Od ovih trih kralji,
Koga tebi drago,
Koga tebi drago
Za svog zaručnika.“
„„Pojte mi vi s Bogom
I otac i majka,
Jur vi dobro znate,
Da ja veće imam,
Da ja veće imam
Moga zaručnika.““
Na to se razjadi
Ta cesar židovski,
I slugam govori:
„Verne sluge moje,
Poslušajte mene
Što ću vam reći:
Latite vi Katu
Ter ju spropejajte,
Ter ju spropejajte
Va goru pustinju, —
Gde bati ne tuku,
Sekire ne siku,
Ner drobne tičice
Prežejno šćumbore, —
Neka nutri stoji
Devet godin dana.
Katino srdašce
Meni donesite,
Otcu i majčici,
Kralju i kraljici.“
Ali mi je Kate
Dobre sriće bila.
Sobum je imela
Malega pasića.
Sveta je Katarina
Slugam govorila:
„Virne sluge moje,
Ne koljite mene,
Ne koljite mene
Ner moga pasića.
Njegovo srdašce
Otcu odnesite,
Otcu i majčici,
Kralju i kraljici.
Kada mi budemo
V vrtu Jesemana,
Mestu Jožefata,
Vi hoćete stati
Ob desnu stran mene.“
Sluge su ju virne
Lipo poslušale:
Pasića zaklali,
Njegovo srdašce
Otcu su odnesli,
Otcu i majčici,
Kralju i kraljici.
Kad se je svršilo
Devet godin dana,
Ondrat se je kralju
Va sanju sanjalo,

Da je njegva Kate
Još va gori živa.
I slugam govori:
„Virne sluge moje,
Poslušajte mene
Što ću vam ja reći:
Pojte vi šećući
Do gore pustinje,
Zač se meni noćas
Va sanju sanjalo,
Da je moja Kate
Još va gori živa.
Vi ju dopejajte
Na moje dvorove,
Da joj ja satarem
Njezine košćice!“
Sluge su ga virne
Lipo poslušale.
I oni pojdohu
Va goru pustinju,
Svetu Katarinu
Va gori najdohu.
Ona mi šetaše
Od jelve do jelve,
Kako ona čela
Od cveta do cveta.
Sluge su se virne
Strašno prestrašili,
Svetu Katarinu
Lipo uhvatili.
Oni ju pejaju
Otcu na dvorove,
Otcu i majčici,
Kralju i kraljici.
Ondrat još je kralju
Veća tuga bila,
I slugam govori:
„Virne sluge moje,
Poslušajte mene
Što ću ja vam reći:
Pojte vi delati
Ono strašno kolo,
Pojte vi oštriti
One oštre britve.
Ono strašno kolo
Lipo obredite,
Sve nože do noža
I britvu do britve.
I njezino tilo
Zgora postavite,
S konopi svežite,
Na nože rižite!“
Sluge su ga virne
Lipo poslušale,
Ono strašno kolo
Lipo obredili,
Sve nože do noža
I britvu do britve,
I njezino tilo
Zgora postavili.
Kad su oni pošli
Kolo obraćati,
Ali jim se kolo
Ni ganut nedaše.

Ondrat je to kralju
Veća tuga bila,
I slugam govori:
Nije to svetica,
Ner je čarobnica,
Vi ju dopejajte
Va škuru tamnicu,
Neka nutri stoji
Sedam godin dana."
Kad se je svršilo
Sedam godin dana,
Ondrat se je kralju
Va sanju sanjalo,
Da je njegva Kate
V tamnici umrla,
I slugam govori:
„Verne sluge moje,
Poslušajte mene
Što ću ja vam reći:
Pojte vi šećući
Do škure tamnice,
Zač se meni noćas
Va sanju sanjalo,
Da je moja Kate
V tamnici umrla.
Od Kati košćice
Na kupac zberite,
Od Kati prašiće
Na vetar vrzite!"
Kad su oni prišli
Pred škuru tamnicu,
Tamnica je svitla
Kako svitlo sunce,
Katarina je lipja
Stokrat, Bože, lipja,
Lipja i svetija,
Ner je prija bila.
Na vrh glavi ima
Od žija rožicu,
Na prsih joj mladoj
Svitlo sunce sija.
Krunicu držaše
I Boga moljaše.
Sam Isus joj maši,
Mašicu slušaše,
Ivan joj ju sveti
Lipo odpivaše.
Sluge su se virne
Kruto prestrašili,
Oni se vratili
I sada ka kralju
Na njegove dvore,
I kralju govore:
„Ajme meni, kralju,
Veli gospodaru,
Svitla kruno naša,
Prokleti cesaru
Ča si ti učinil?
Sveto telo mučiš,
Ni 'no čarobnica,
Ner j' ono svetica;
Još je tvoja Kate
Va tamnici živa,
Stokrat, Bože, lipja,

Lipja i svetija,
Ner je igdar bila.
Krunicu držaše
I Boga moljaše,
Sam Isus joj maši,
Mašicu slušaše,
Ivan joj ju sveti
Lipo odpivaše."
Ondrat je to kralju
Veća tuga bila,
I slugam govori:
„Virne sluge moje,
Poslušajte mene
Što ću ja vam reći:
Vi ju dopejajte
Na prag od tamnice,
Da joj ja satarem
Njezine košćice!"
Sluge su ga virne
Lipo poslušali,
Oni ju pejaju
Na prag od tamnice.
Kad je to začula
Katina majčica,
Ona brže teče,
Ča hitrije može
Pred prag od tamnice.
Ondi mi padaše
Na nagi kolena,
Svetu Katarinu
Lipo ju prosaše:
„Sveta Katarina,
Hćerko materina,
Oprosti je meni;
Ako ne za drugo,
Za 'nih devet misec,
Kih sam te nosila
Va mojoj utrobi,
Za 'ne grišne prsa
S kimi sam te lipo
Grišna odojila!"
Sveta Katarina
Majki oprostila.
Ondrat je to kralju
Veća tuga bila.
Kralj sabljom zamahne'
Zemlja se propade,
Nje otac nemili
Va dno pakla pade;
Sveta Katarina
S njezinum majčicum
Na pragu ostala.
S majkom u raj pojde,
U raju prebiva
S Divicum Marijum,
Ka Isusa rodi,
Ki nam neka bude
Svim na pomoć. Amen!

P. Urav sh.

XI.

Koledva svete Katarine.

(Dobrinjska — Inačica X.).

Sveta Katarina
Je bila jedina,
Nju su prišli prosit
Tri kraljì od svita.
„Oj ti, Katarina!
Vazmi mene kralja,
Vazmi mene kralja
I mojega dara.“
„„Nit ću tebe kralja,
Nit ću tvoga dara,
Neg ću ja vazeti
Marijina sina,
I š njim ću poć stati
V Marijino stanji.““
Na to se razjadi
Ta cesar židovski.
„Oj vi, verne sluge,
Poslušajte mene
Što ću vam ja reći:
Latite vi Katu,
Ter ju spropejajte
Va škuru tamnicu,
Neka nutri stoji
Sedam godin danâ!“
Kad se je svršilo
Sedam godin dana:
„Oj vi, verne sluge,
Poslušajte mene
Što ću ja vam reći:
Pojte vi šećući
Do škure tamnice,
Od Kati košćice
Na kupac zberite,
Od Kati prašiće
Na vetar vrzite!“
Kad su oni prišli
Pred škuru tamnicu,
Tamnica je svitla
Kako svitlo sunce;
Katarina lipja
Neg je prija bila,
Trikrat, Bože, lipja
Neg je nigdar bila.
Na vrh glavi ima
Od žija rožicu,
Na prsih joj mladoj
Svitlo sunce sija.
„Oj ti, Katarina!
Vazmi mene kralja,
Vazmi mene kralja
I mojega dara.“
„„Nit ću tebe kralja,
Nit ću tvoga dara,
Već ću ja vazeti

Marijina sina,
I š njim ću poć stati
V Marijino stanji.""
Na to se razjadi
Ta cesar židovski.
„Oj vi, verne sluge,
Poslušajte mene
Što ću vam ja reći:
Pojte vi delati
One tamne kola,
Pojte vi oštriti
One oštre britve;
Latite vi Katu,
Ter ju spropejajte
Na 'ne tamne kola:
Kola će ju trti,
Britve će ju rizat!"
Kada je to bilo,
Onda je priletil
Jedan anjel s neba,
I uhiti Katu
Za desnu ručicu,
I on joj postavi
Jedan zlatni prsten
Na nje desni prstić,
I on joj govori:
„Oj ti, Katarina!
Do sada si bila
Židovska sužnjica,
Od sada ćeš biti
Božja zaručnica!"
Amen.

XII.

Večernja molitva Mariji.

Hod'mo spat, Boga zvat,
Svetin križen prebivat!
Križ teče po nebe,
A Marija po zemlje
Kričeći, moleći
Svoga sinka proseći:
Daj mi, sinko, onu stvar,
Ku ti je Bog obećal.
Meni je Bog obećal,
I va ruke ključe dal,

Da mu polje varujen.
Na polje je Marija,
Na kantride sedila,
Žute kose česala,
Bele ruke mivala:
Kamo jih je mivala,
Tamo j' slava padala.
Sve slavići 'kolo nje,
Sve dušice su skraj nje.
Rajnice gredu
Z rajskima vrati,
Su se pominjale,
Kade te prespati; —
Pred svetoga Jurja vrati.
Sveti Juraj Jurovnik, *)
Ki nam budi pomoćnik
Svaku uru, svaki hip,
Od večera do zore,
Dokle peteh zapoje.
Kada peteh zapoje,
Mat Mariju zazove:
Stante gori, Mat Marija!
Gostići van gredu.
Ča su to gostići?
Angelići božji.
Ča tu išću, ča tu gledaju?
Milost božju, kripost božju.
Bog jin je daj, Bog jin je daj!
Amen Isus.

„Glasnik“ 1865 Volč. sb.

*) Drugdje pjevaju: oružnik.

XIII.

Kada ide Istranin na put.

Kad će pobožni Istran, da ide na koje dalnje putovanje, il ako mu je u noći iz kuće pojti, najprije se običajnim križem prekriži, pak napreduje ovako:

Križ mi je na glavè,
Sveta Marija na stranè,
Anjel pole manè.
Biži, hudobo, od manè,
Koliko od neba do zemljè!

Volč. sb.

XIV.

Izpovjed iliti Djelo Skrušenja.

Ja se kajen, Bože mili,
Od svakoga griha moga.
Moje srce gorko cvili,
Da uvredih Tebe, Boga.
Grihe moje i prikore
Namestniku tvomu odkrit ću,
I kegod mi da pokore,
Bogoljubno zvršit ću.
Ljubim Tebe, dobri Bože,
Iz dubljine srca svoga,
I što već mi duša može,
I već nego mane istoga.
Ja sam spravan svekoliko
Prija zgubit i umriti,

Nego Tebe, rajska diko,
U napredak uvrediti.
Smiluj mi se, Oče Sveti,
Po velikol Tvôj milosti.
O, Isuse, moj propeti,
Težke moje grihe prosti!
„Glasnik“ 1863. Volč. sb.

XV.

Kako je u raju.

Šetali su tri Božji anjelci
Okol dvora smiljene Marije.
Smilujte se, smiljena Marijo!
Podajte nam ti ključi od raja,
Gremo vidit kako j' v raje lepo.
Mili Bože, al je v raje lepo!
Na sred raja sede tri mlade divojke:
Jedna češe žute kite svoje,
Druga pere bela lišca svoja,
Tretja šije belo ruho svoje.
Ka j' češala žute kite svoje,
Ta j' sirote lipo očešala,
S tim je mlada raja zaslužila;
Ka je prala bila lišca svoja,
Ta j' sirote lepo umivala,
S tim je mlada raja zaslužila;
Ka je šila belo ruho svoje,
Ta j' sirote lepo odevala,
S tim je mlada raja zaslužila.
„Nov.“ 1858 Volč. sb.

XVI.

Kako je u paklu.

Šetali su tri Božji anjelci
Mimo dvora smiljene Marije.
Smilujte se, smiljena Marijo!
Podajte nam ti ključi od pakla,
Gremo vidit kako j' v pakle grdo.
V pakle gore tri mladi junaci:
Jednom gore noge do kolena,
Drugom gore ruke do ramena,
Tretom gori telo do očiju.
Kemu gore noge do kolena,
On je silom tuje blago zimal;
Kemu gore ruke do ramena,
On je tukal starca otca svoga;
Kemu gori telo do očiju,
Je prevaril veru devojačku.

Iste.

XVII.

Što je čovjek!

Oj člověče, tvrdo drivo,
Spomeni se, da si živo.
Zač kad tebe smrt dostigne,
Tebi zvona zazvoniše,
Mnogo ljudi se skupiše,
Do groba te sprovodiše,
Grob za tebon zatvoriše:
Onde niko ne ostane,
Nego črvi bratja tvoja.

Pa ti oćeš govoriti:
O vi črvi, bratjo moja,
Ne griz'te mi tela moga;
Zač vidite, da j' sve gnjilo!
Čim se slaviš, čim se dičiš?
Tvoje svite drugi nose.
Ča su sviti? — tašća dika,
Ko on cvit, ki je od svita!
„Glasnik" 1863. Volč. sb.

XVIII.

Crikvica sv. Marije.

Sveta je Marija
Po polju hodila,
Stazicu j' zgladila;
Njoj je zalitalo
Jeno drivce zeleno,
Vas licaj si j' oderla.
Svojemu j' sinku storila
Lipu novu robicu,
Prijela ga j' za ruku,
Peljala ga j' na goru.
Na gore je crikvica,
Na crikvici zlatan križ,
Na križu je pisano,
Da j' to dite pravi Bog,
Križićen prekrižen,
Svećicon prepašen.
Ta rumena šenica,
Ta jagoda ima bit

Sveta kerv preblažena,
Ta šenica ima bit
Sveto tilo blaženo,
Te svete mašice,
Ke imalu bit,
Nedaj nan Bog
Brez nih umrit!

„Glasnik“ 1865. Volč. sb.

XIX.

Dievi Mariji.

Zdrava, zdrava bila,
Divica Marijo!
Ka si nam predragog
Isusa rodila,
Ki je za nas kristjane
Svoju krv protočil,
Na križu viseći,
Ki nas je odkupil.
Prosi ga, Marijo!
Za njegove muke,
Da nam neda dojti
V one vražje ruke.
Vidi, vidi, Marijo!
Kadi se nam šeće
Sva paklena sila,
Da će nas grešnike
Greha otentati,
Po toj našol smerti
V pakal zapriti.

Blažena je ura,
Kad si se rodila,
Kad si nas grešnike,
Pakla oslobodila!
„Glasnk“ 1862. Volč. sb.

XX.

Sveta tri Kralja.

Tri kralji jahahu odkud sunce vista,*)
Tri dari nosahu: mir, zlato i tamjan.
Prvi je Gašpar kralj od dobra kolina,
Ki željaše vidit' slavu gospodina.
Drugi je Melhior od onih trih kralji,
Ki željaše priti k onoj vičnoj slavi.
Tretji je Baldasar od dobrega roda,
Ki željaše priti slavit svoga Boga.
Pod njimi su konji kako jene vile,
Ni zoba ne zoblju, nit jin žeja pride.
Zvezda je danica, ka jih je vodila,
Pred grad Jeruzalim jih je privodila.
Mlajahni vrataru! povej nan za isto,
Kdi se j' Isus rodil, sve zlato prečisto?
On im odgovora: Mi tega neznamo!
Kad ovud pasate, javite se malo,
Ćemo van darovot onoga detića,
Kog nismo mislili kraljen darovati,
Leh smo ga mislili maljašna zaklati.
A kada gredoše malo tamo napred,
Oni ugljedaše onu malu špillu,
Ona j' nadkrivena cerljenim beljićen,

*) Vistati = izaći.

Nutra j' slavna Deva sa svojim detićen.
Svi joj dar donihu, a Gašpar ne doni,
Kako mudri starac prvi se pokloni:
Slava mi ti budi, presvitla danice!
Ča j' tu tvoj pristanak, nebeska kraljice?
„Glasnik“ 1863. Volč. sb.

XXI.

Koledva na Božić.

Knjiga steče od Iruda,
Da popišu se svi ljudi,
Ki su živi na tem svitu.
Tada bil je Osip sveti
I s Marijon zaručnicon.
Šli su z grada Nazareta
Va svoj gradić Betlehemski.
Osip počne govoriti:
„O Marija, zaručnice!“
Prava božja službenice,
Ja se neznan kuda diti,
Po Bitlemu kud hoditi.“
A Marija mu govori:
„„Moj Osipe zaručniče!
Pravi božji službeniče,
Moj Osipe ti obrani,
Moj Osipe, ti presveti,
Od svih svetih ti najveći,
Pojti ćemo malo napred
K onoj prvoj oštariji,
Ako bi nam otvorili.““

Gredu oni malo napred,
Osla, vola sobun vodeć.
Oni pridu k oštariji,
Osip zove, Osip tucka;
Vratar brže na poneštru:
„Ki je dole na tem dvore?..“
„„Mi smo, mi smo, primite nas,
Za noćaska da smo s vami:
Družbu iman umiljenu
Pod pokrovon pokrivenu,
Jisti, piti mi imamo,
I odiću svu imamo,
A za stan ću ja platiti!““
Vratar brže dole teče,
I Osipu tako reče:
„Hodi z Bogom, ti nebore,
Nisu zate te kamore;
Pune su mi sve kamore,
Sve gospode i mladike
I viteze plemenite;
Već bin volil van magarca,
Nego tebe tako starca!“ —
Osip grede za Marijon,
Osla, vola sobun vodeć,
I Mariji progovori:
„O Marijo, zaručnice!
Prava božja službenice,
Ja se neznan kuda diti,
Po Betlemu kud hoditi.“
A Marija mu govori:
„„Moj Osipe, zaručniče!
Pravi božji službeniče,

Moj Osipe ti obrani
Moj Osipe ti presveti,
Od svih svetih ti največi,
Pojti ćemo malo napred
K onoj drugoj oštariji,
Ak su ljudi spasineji, *)
Ako bi nam otvorili.““
Gredu oni malo napred,
Osla, vola sobun vodeć.
Pridu k drugoj oštariji,
Osip bati, Osip zove;
Vratar brže na ponještru:
„Ki je dole na tem dvore?..“
„„Mi smo, mi smo, primite nas,
Za noćaska da smo s vami:
Družbu iman umiljenu,
Pod pokrovon pokrivenu,
Jisti, piti mi imamo,
I odiću svu imamo,
A za stan ću ja platiti!““
Vratar brže dole teče,
I Osipu tako reče:
„Hodi z Bogom, ti nebore,
Nisu zate te kamore,
Pune su mi sve kamore,
Sve gospode i mladike
I viteze plemenite;
Već bim volil van magarca,
Nego tebe tako starca!“
Osip grede za Marijon
Osla, vola sobun vodeć,

*) valjda spaseniji.

I Mariji progovori:
„O Marije, zaručnice!
Prava božja službenice,
Ja se neznam kuda diti,
Po Betlemu kud hoditi."
„„Moj Osipe ti obrani!
Od svih svetih si najveći,
Pojti ćemo z vanka grada,
Z vanka grada Betlemskoga;
Onde ćemo najt stalčicu,
Va stalčice jaslinice,
Onde ću ja sinka rodit,
Ime će mu Isus biti.""
Osip Mariji govori:
„O Marije, zaručnice!
Prava božja službenice,
Kde su plenke, kde su pasi,
Kde su babe, kde su dojke?"
A Marija mu govori:
„„Moj Osipe, zaručniče!
Pravi božji službeniče,
Moj Osipe ti obrani,
Moj Osipe ti presveti,
Od svih svetih ti najveći,
Nimaš zato ti misliti,
Sam se Isus će roditi,
Sam će za se sproviditi.""
Gredu vanka z Betlehema,
Osla, vola sobum vode.
Prišli oni z vanka grada,
Z vanka grada Betlemskoga,
Onde najdu staličicu,

Va stalčice jasilnice:
Onde majka sinka rodi.
Kada ga je porodila,
Oslak mu se poklanjaše,
Volak zimu odganjaše,
Petešić mu napevaše,
Kokošica postiljaše,
Mula mu se narugaše.
Mulu j' majka proklinjala:
Nedaj ti Bog ploda mlada,
Ploda mlada nikakoga.
Majka je sinka porodila,
Djavlu silu svu zlomila,
A kristjane oslobodila.
Travu mu je postiljala,
Listakon ga nakrivala.
Jena svitla zvizda steče
Svu škurinu osvitlaše.
Prosveti nas Bože i Božiću,
Da nan daste dobru sriću.
Amen, Isus!
„Glasnik“ 1865. Volč. sb.

XXII.
Koledva na mlado ljeto.
(Pjevaju ju djeca u Kastvu.)

Slava na nebu se peva
I mir na zemlju se zleva
U porodjenju detića.
Zemlja prestrašena zeva,
Kad nebo čudnoga dneva
Šalje svetlosti Božića.

Evo vam koledvači!
Kade su nam kolači?
Drage gospodarice,
Pružite nam ručice,
Dajte barem danas
Dobru ruku za nas!

Slava po polju se širi,
Strahom trepetju pastiri,
Na beli dan u pol noći.
Pod Betlem čvrsti u viri,
Pod Betlem hode pastiri,
Tamo j' čudo Božje moći.
Evo vam koledvači! itd.

Zvezda se kaže v istoku,
Kralji spoznaju visoku
Dobrotu Boga čovika.
Išću i najdu dumboku
Grada Betlema u boku
Ponižnost Boga od vika.
Evo vam koledvači! itd.

Mila, Marijo Device!
Slušaj glas drobne dečice
U radovanju Božića,
I našoj gospodarici
Prosimo svi po Devici
Blagoslov Boga detića!
Evo dam koledvači! itd.

Opazka. Ovu koledvu naučio mene i moje drugove pokojni pop Andrija Marot-Jurjenić, te mislim, da ju je on i izpjevao.

Pop Rajm. Jelušić.

XXIII.

Koledvica.

(Zarečka.)

Hvaljen Isus i Marija!
Dobar večer Bog daj!
Prišli smo vas pohoditi,
Božje riči navistiti,
Prem da ih vi sami znate,
I od nas ih poslušajte:
Diva sina rodila,
Svoj'ga sina cesara,
Kega išću tri kralji;
Lipe mu dare nosiju,
Zlato, miru i tamjan;
Ter darujte i vi nas,
Da vam povimo novi glas.
Diva sina rodila,
Svoj'ga sina cesara,
Svoj'ga sina Isusa,
Kega išću tri kralji,
Tam' Isusa najdoše.
Kralj Irud im govori:
S tim se putem vratite;
S drug se putem vratili.
Irud se na to razsrdi,
Velu vojsku sakupi,
Sve mladence je pobil.
Rahel se milo plakaše,
Da su joj sinci poklani.
Anjeli ju z neba tišiše:
Muč', pomuči, Rahele,

Ko su ti sinci poklani,
Pred' Bogom su radostni.
Sinu božji, budi hvaljen
I z Marijon vavik. Amen. *Volč. sb.*

XXIV.

Inačica.

Dobar večer Bog daj!
Prišli smo vas pohoditi,
Božje riči navistiti,
Sprem da ih vi sami znate,
I od nas ih poslušajte:
Diva sina rodila
Svoga sina cesara
Pravoga Boga od raja,
Kega išću tri kralji.
Kega iščete tri kralji?
Mi Isusa iščemo.
Ko Isusa iščete
V Betlehem vi hodite,
Tamo Isusa vi najdete.
A Irud im govori:
S ovin se puten vratite;
S drug se puten vratiše.
Irud se na to razsrdi,
Velu vojsku sakupi,
Sve mladince pomori.
Rahel se milo plakaše,
Anjel s neba škripljaše*):

*) skripka ruski = violin = gusle, skripljaše = gudaše.

Muč', pomuči, Rahele,
Ko su ti sinci poklani,
Pred Bogon su radostni,
Sinu božji, budi hvaljen
Po vse vike vikon. Amen. *Isti*

XXV.

Bogati Gavan.

(Spjevao Bergudski prosjak).

Prošal Isus po svitu,
Kako čela po cvitu
Z dvima trimi angeli,
Svetin Petron i Pavlon,
I sa svetin Mikulon.
Isus njima govori:
O presveti angeli!
Hodimo mi po svetu,
Ćemo malo viditi,
Kako se svet barata.
Šli su božji angeli
Tamo dugo po zemlji,
Našli jesu dvorove
Bogatoga Gavana,
I velike palače
Te bogate Gavanke.
Angeli njoj zamole,
I Gavanki govore:
Aj bogata Gavanko!
Poznaš li ti va Boga,
I va majku Mariju,
I va svete nedelje,

I va dneve delavne ?
Ćeš ti nam ča podilit ?
Va ime Boga i Marije,
Da ti bude za dušu.
Gavanka njima govori:
Odlazite prnjavci!
Što su vaši Bogovi
I te vaše Marije,
Ki vas petljat pošiłju,
Ki vas hranit nemoru;
Ja nepoznan va Boga
Ni va Majku Mariju,
Ni va svete nedilje,
Ni va dneve delavne,
Zač ja imam za boga
Bogatoga Gavana,
Ki mi ima svačega,
Suha srebra i zlata;
Na płanini čobana,
Ki mi pase sto ovac,
Za vas nosi koru kruha
Mesnu sredu mešenu,
Va sobotu pečenu,
Va nedilju diljenu;
Nî njin ju v ruke podala,
Na tla jin ju bacila,
Z nogu ju zarinula,
Za nju se j' pokajala,
Da ju ni brekon hitila:
Da bi njoj bolje ti breki
Bile grade čuvali.
Angeli njoj zahvale,

Lipa hvala, Gavanko!
Po imenu Jelena,
Al ohola gospojo.
Prošli jesu naprida.
Usretili Stipana,
Gavanova čobana.
Oj Stipane, čobane!
Poznaš li ti va Boga,
I va majku Mariju,
I va majku Mariju,
I va svete nedilje,
I va dneve delavne;
Ćeš li nam ča podilit
Va ime Boga i Marije,
Da ti bude za dušu?
Stipan njima govori:
Lipa hvala angeli!
Ja mi poznan va Boga
I va majku Mariju,
I va svete nedilje,
I va dneve delavne;
Neg san brižan sirota,
Služil san ja Gavana,
Prokletoga pogana,
I Jelenu Gavanku,
Tu prokletu poganku,
Devet let i jedan dan;
Ništar mi ni dilila
Za to moje mitace
Nego jednu ovčicu,
I to jedno janješce.
Mikula mu govori:

O Stipane, sirota!
Ćeš li nan ti janjčića
Dobre volje spodati,
Da ti bude za dušu?
Dobre volje, Mikula!
Da bi Bože tuka bil,
Nego mi je daleko
Pod one gore visoke,
Na planine široke.
Još ni Stipan nezreče,
Da janješce priteče.
Skupa su ga odrli
Skupa povečerali,
Kosti su razmetali.
Kada jutro drugi dan,
Koliko v janjcu košćic
Toliko v dvoru ovčic.
Šli su božji angeli
Tamo gori na nebo,
Kada dojdu na nebo,
Marija njin sprogovori:
O presveti angeli!
Kako j' tamo na zemlji?
Angeli njoj govore:
O presveta Marijo!
Tako j' tamo na zemlji,
Ta ki ima, ta neda,
Ta ki bi dal, nima ča.
Marija njin govori:
O presveti angeli!
Kade ste prebivali?
Angeli joj govore:

O Presveta Marijo!
Pol' bogata Gavana,
Pol' bogate Gavanke,
Pol' uboga Stipana.
Gavanka nan je dilila
Koru kruha pečena,
Mesnu sridu mešena
Va sobotu diljena.
Ni nan ju v ruke dilila,
Na tla nan ju j' bacila,
Z nogon ju je zarinula,
Za nju se pokajala,
Da ju ni brekon podililа,
Da bi njoj bolje ti breki
Bile grade čuvali;
Stipan nam je podilil
Ono malo janješce
Ko je brižan prislužil
Pol' bogata Gavana,
Pol' bogate Gavanke
Devet let i jedan dan.
Stipan nan je podilil
Ono malo janješce,
Više bi bil udilil,
Da bi, Bože, bil imel.
Marija njima govori:
O presveti angeli!
Hod'te tamo k Iliji,
I recite Iliji,
Da sakupi oblake,
I z oblaki grmavce,
I z grmavci vragove,

I z vragovi hudobe,
I z hudobami strelove,
Na bogata Gavana,
Na Jelenu Gavanku,
Na njegove palače,
Na njegove dvorove,
Da mu z ognjem zgorili,
Z jezeron poplavali.
Vratili se nazada;
Začelo je grmiti,
Gradi se počeli roniti
I sa ognjen goriti
I z jezeron plavati.
Jelena je vapila,
Sve Boga zazivala:
Pomozi nam, dragi Bog!
I ti sveta Marija,
I te svete nedelje,
I ti dnevi delavni;
Da nan se srebro netopi,
Da mi se Gavan negubi,
Ni njegovi dvorovi,
Ni njegove palače.
Onde pride dragi Bog,
I Gavanki govori:
Oj bogata Gavanko!
Ča zazivaš u Boga
I va majku Mariju
I va svete nedilje
I va dneve delavne,
Kasno si se stajala
Za zazivat u Boga;

Taj ti imaš za boga
Bogatoga Gavana,
Ki ti ima svačega,
Suha srebra i zlata;
Zazovi ti Gavana,
Da ti oganj potrne,
Da ti splava jezero,
Da ti s' srebro netopi
Da ti s' Gavan negubi.
Ni bilo bolje zazivati
Ni Boga ni Gavana;
Sve j' Gavanki zgorilo
Z jezeron poplavalo;
Ništar joj ni ostalo,
Nego Gavan sirota.
On je prošal po svitu
Koru kruha prositi,
Kako druge sirote,
Da bi se kako prehranil,
Dokle j' mogal hoditi.
Kad ni mogal hoditi,
Vratil se je nazada
Na te svoje mirine,
Na te žute svoje ploče,
Se spod njega črvi toče.
Očuvaj nas, dragi Bog,
I ta sveta Marija
I te svete nedilje
I ti dnevi delavni.
Vazda budi Bog zahvaljen
Z divon Marijon. Amen. *Isti.*

Kratki tumač

MANJE ČUVENIH I TUDJIH RIEČIH.

ALDOVAN = žrtvovan, posvećen; aldov = žrtva.

ARMATI, tal. *armare*, oružati, ormeggiare (la barca) opremiti (ladju).

BALOTATI, tal. *balottare*, žriebati, glasovati (crnimi i bielimi krugljicami).

BANDA tal., dio boka na brodu povrh krova. Dio, strana.

BARILO, tal. *barilla*, bačva stanovite mjere. Mjera za vino i ulje.

BARKA, tal. *barca*, barčica = ladja, plav, i.

BARKUN pokv. od balkun, tal. *balcone* = skod (shod).

BAŠTATI tal. *bastare* = dostajati, dosta biti.

BEČ tal. *bezzo*, negda mali novac, sada novac u obće. „Niman beči“ reko bi bosanski Hrvat: neimam parâ.

BOŠKA, e, bošak i bušak tal. *bosco* = šuma, lug.

BRBLJEN = govnovalj, žužel, vrst kukca.

BUKAL = *boccale* tal., vrč, pehar. Mali zove se bukaletica ili *zdravica*, jer se iz nje piju zdravice na ženitbah.

ČARDAK = stražnica, gornji pod (sprat).
ČERVJEN = crljen = crven. Tal. *vermiglio*, posve analogno (verme = crv).
DERŠĆ = drozag, drozgić (turdus pilaris?)
DIAMANT = *diamante* tal., dragi kamen, dragulj.
DULITI = moćno sisati. Kad majka odbije diete, što se je nasisalo, kaže: *jur si se nadulil.*
DUMBROV = dubrava. *Dumbrova* zove se Lazzarinovo ljetovališće kod Labinja.
DUPIN tal. *delfino* = pliskavica (riba).
DUPLIR = *doppiere* tal., debela svieća, što se rabi za velikih crkvenih svetkovinah.
FACOL mljet., rubac, marama.
FANAT, tal. *fante* = pješak. Mladić, junak. (Fant od fare = dobar junak, ili bolje od infanta po španjolski).
FERMATI, tal. *fermare* = zaustaviti, zadržati, pričvrstiti.
FERKNUTI, frknuti = naglo poskočiti, prhnuti.
FRONĆELA, možda frčela od frkati = sukati. Kaže se zafrkati brkove. Fronćela je čuperak kose po sljepočicah (Sechs und Sechzig). Mogla bi biti i talijanska rieč od
FURBEN, tal. *furbo* = šegav, prefrigan.
GALANT, tal. *galante*, udvoran, gospodski.
GALIJA, tal. *galea*, *galera*, brod prijašnjih dobah sa više redovah vesalah. Zločince sudili su njegda na veslanje. Odotud galeotto = *galijot* što u Istri znamenuje *lopov.*

GUŠTATI = koštati, stojati.

HARTA = artija tal. *carta* = papir.

HUNJA = kunja, kunjva, dunja, njem. Quitte tal. cotogna.

KALAMITA = magnet, gvozdoteg i gromovod.

KAMARA tal. *camera* = soba.

KAMUF, u nekih pjesmicah Kamus, tal. *camuffo*, nabori, nabrane plete na ženskih odielih. Kamus mogao bi biti *camozzo* = *camoscio* t. j. krzno divokoze.

KANICA = tkanica, satkani komad odiela (vunen pojas, kojim se navlastito žene pašu).

KANTATI, tal. *cantare* = pjevati.

KASELA tal., škrinja.

KATRIDA, grč. katedra = stolica. Selo na pol puta od Rieke na Volosko zove se *Katrida*.

KLADATI, dur. od klasti = metnuti, postaviti. *Pokladati blagu*, reći će govedom više puta večer dati siena, da se nakrme za put u rano jutro.

KOL' = 'ko li = ako li.

KOLARIN (škopac). Valjda onaj, koj ima madež nad očima, jer takovu ovcu druguda zovu *kolu*, a skopca i praza *koleš*.

KOMOŠTRA, plur. tantum, zovu se verige u seljačkih kućah pričvršćene u dimnjak ili za sušila. Na nje se obješaju kotlovi.

KONEŠTRA, koneštrica tal. *canestro*, *cesto* = košarica.

KONOBA, mljet. caneva = pivnica, podrum.

KOPIJE = koplje, Spiess, Asta.
KORDIVATI, tal. *accordare* = uskladiti, složiti, opremiti (ladju).
KORDUNAJU = pridavnik za bačvicu, neznam što znamenuje.
KORDUN = tal. *cordone*, opletak, vrbca, uže.
KORTA, tal. *corte*, *cortile* = dvorište, dvor i dvorjanici.
KOTIGA, kotižica = žensko zimsko odielo iz nutra sve od janjetje kože s vunom.
KUMPAR, tal. *compare* = kum.
KOVERTA = tal. *coperta*, pokrivalo.
KOTULA tal., dolnji brhan od biele prtenine.
KUNTENAT, tal. *contento* = zadovoljan, rad, pripravan. U jednoj se pjesmici čita pleonazam: rado kuntenta.
KUNTRADA, tal. *contrada*, ulica, okolica.
KUNŠEJATI = kunšiljati, tal. *consigliare* = savjetovati (se), svjećati: kunšilj veli i mali maggior e minor consiglio (u negdašnjih obćinah).
LAKNO = vlakno (od vlći = vući), il filato, žica predje.
LANTIĆ neznam što bi bilo (lanta = polovica vratnice?). Drugdje sam čitao „od *kampića*" mjesto te rieči. To je priličnije. Kampićdrvo je *legno campeggio* = Blauholz.
LANTINA tal. *antenna*, dugo oblo drvo kao jarbulac, za križe na jarbulih.
LIČINA, podličina, zove se pojas ili konopac spleten od lika (Seidelbast).

LUMBRIJA, tal. *ombrello* = daždevnik, kišobran. Čuje se reći i lumbrela, drumbija itd.

MADAL, la, lo = nejasan, mutan. Kada diete požudno gleda u hranu, a mora se prije umiti, ili Boga moliti, tad mu reku: Ne bulji tako va hranu, zamadlit će ti se; a djeca pozivaju se često: Ala vrtimo se, pak će nam se *mutica* storit (zamutit će nam se u glavi).

MALMAŽINA.

MEJAŠICA (str. 70. ženskih pjesamah) Moralo bi biti mehandžica t. j. krčmarica. Nu puk nezna više što je *mehana*, dakle ni što je mehandžica, pak okrene rieč na bližnju razumljivu. Tako se nadje i rodbinjčica mjesto robinjica.

MENDULA, tal. *mandorla* = badem.

MERLIĆI = čipke, špice. Zid na zube okolo starinskih gradovah.

MITO. Zove se u Istri plaća služinčadi, u nekih mjestih i ono, što župnik dobiva od svojih župljanah.

MLJAVA, mljavica = vitak komad drva, obično dug. Rabe za vinograde, za krijenje slamnatih strehah, za vjetrenje odielah itd. zove se i *pretlica*.

MNOŠTVA, mislim da bi imalo biti množtra = manastira (?).

MURVA, murvica = dud, morus.

NANKO, nanke, njanke, tal. *ne anche*, *neppure* = niti ...

NAJCO = noćas, ovu noć. Nečuje se nego gdjegod po dolnjoj Istri.

NONO, nona, tal. *nonno*, *nonna*, djed i baba. Hrvatska rodbinska imena sačuvala su se u većini Istre posve dobro, ali i tu djed i baba na više mjestih znamenuju samo starca i staricu. Inače se reče: stari otac, stara mat itd.

OBLIČITI = opaziti lice čovjeku ili stvari.

OREKIN-ĆIN = naušnica tal. od *orecchio* = uho.

OSTINA = octina, ocat, kvasina, kiselina.

OSUGA.

PAGOSA = pazuha.

PAL, a, tal. *palo* = kolac; pál, i, je hrvatska rieč. Tako se zove ona bolest na groždju, pšenici, voću itd., kad je kao opaljeno.

PAN, tal. *panno* = sukno. Domaće zove se još sukno, a što je finijega i tudjega, zove se pan.

PARAT, tal. *parere* = činite se. Paràm da je tako = čini mi se, mislim da je tako. Pari = *pare* = čini se, reć bi.

PARIĆ = malo vesalce, od par, što se veslajuć na malih ladjicah drži u svakoj ruki svoj.

PARTITI, tal. *partire* = odputovati, odići.

PAT, tal. *patto* = uvjet, pogodba.

PASIVATI, tal. *passare* = prolaziti.

PELN, stari oblik mjesto *pun*. Čuje se osobito u Vrbniku na otoku Krku: velna = vuna, belha = buha, delg = dug.

PENŽER = prozor, okno. Čuje se samo u pjesmah, inače se govori okno i poneštra.
PETEH = pjetao, pjevac, oroz.
PLAV, i, plavka, plavčica = ladja t. j. ono što *plava*, jer se u Istri obično veli plavati a ne plivati.
PLEŠIV = plišiv = ćelav, neobrašten. Ima brdo, koje se *Pliš* (prisp. Kahlenberg i Plješivicu).
PONEŠTRA, tal. *finestra* = prozor, oko, pendžer.
POL, poli, pul = kod, u.
POSTOL = cipela, čizmica.
PRAVITI = kazivati, pripovjedati.
PREBORITI = pobjediti, premoći.
PRISTATI = pristojati se.
PROVA, tal. *prua*, *prova* = prednji dio broda, kljun.
RAKAMATI, tal. *ricamare* = vezti.
ROŠIN (vol). Moglo bi biti od talij. *rosso* (rumen, crven), ali i hrvatski se nekim volovom reče rusin, resin. Grobničani često gone: Simo rôso!
SLIŠATI = pristojati, biti čije. To sliši meni, reći će: to je moje.
SOHI = sohe, vješala, dim. sošica. Soha, sohe, razkoljeno drvo na ladjah, na koje se upire veslo. Selo kod Kanfanara *Sošići*.
SORTA, tal. *sorta* = vrst, red. Zlu čovjeku reče se, da je vražje sorte.
SPOJMITE imper. od spojeti = pojeti = uzeti.
SROK = ročište, ugovoreno mjestó, *rendez-vous*.

SPAŠ = špaš = *spasso* = šala, zabava, šetnja.

STAN u Istri znamenuje 1. kuća sa svimi gospodarskimi sgradami, 2. gospodarski dvorac izvan grada (villa), 3. stanovit broj ovčarah sa ovcami, kad se sdruže u gorah, da skupa čine sir. Poglavica jim je stanar a oni jedan drugomu tovariši.

STÈLA, tal. *stella* = zviezda.

STOMANJA = košulja, rubača, srajca.

SUJENICA = sudjenica, koja je komu od Boga dosudjena.

SUKNJENKA = suknenka. Komad od sukna ili drugoga, što se djetetu meće na slamu u koljevci izpod rušice ili plahtice.

SVITA = odielo, obično žensko.

ŠIKATI = vezti; šikati se = sich schicken.

ŠILICA = švelja, koja šije. Šilac = krojač.

ŠKATA = škatulja, tal. *scatola* = kutija.

ŠKORNJA = čižma visoka; škornjati, reći će: bučno hoditi.

ŠKRPOČIĆ dimin. od škrpoč, riba koja žive u škrapah t. j. u zajedenih od mora stienah uz kopno. Škrapa je hrvatska rieč. Dokaz tomu selo u kastavskih gorah: Škrapno. Prispod. tal. *scarpa* franc. *escarpement* rebrina, obronak. Škrpel, i = kamenita zemlja.

ŠKRIPUTINA (valjda adj. škriputiva) što škriplje.

ŠKUR, tal. *oscuro* = taman.

ŠTUD, tal. *astuto* = ohol, preuzetan, šegav od sagax, študo se držati.

ŠLATATI = rukami pipati, kao kad se što traži u tami.
TUMBAN (ac). Negdašnje pokrivalo hrvatskih ženah u Primorju.
TUNJGATI, valjda rokćati kao mlado prase.
USTRGOH = ustrigoh, aor. od *ustrići* = opaziti. (Prisp. zak. vinod. *stražu strići*). Ča mačka zleže, miši streže. Hrv. poslovica.
URDIN, tal. *ordine* = naredba, zapovjed.
VERŠATI neznam šte bi bilo. Verčati je onaj neugodni glas zeca kad ga se ulovi, ili srnjaka, kad se ga nastrieli. Ali to neće ovdje biti. Tal. *versato* = podučen, koj razumije, *versata* poduži poj pticah, n. pr. češljugarke. Bit će dakle i ovdje: pjevati.
VIDRA = vedro, vedrenica = okrut, posuda, koja po prilici drži jedno vedro ili (riedko) *vidro*. Vidra, vidrica jest takodjer crveni vanjski obšav na dnu kotige.
ZELVICA = zalvica, zaovica, zaova. Muževa sestra. Čuje se reći i *zova.*
ZIKVA, meth. od zibka, koljevka, zibela.
ŽAŠ = zač = zašto.
ŽIŽE = luč, pužalo, baklja.

ZAGLAVAK.

Naše je djelo, hvala Bogu, na koncu.

Nismo se držali onoga reda, kako smo bili obećali na početku izdanja, nego smo malo preinačili, al tim stvar nije promienjena. Pjesme, koje bi se mogle uvrstiti pod imenom *povjestne*, naći će čitatelj pod ženskimi.

Nekoje pjesme, što bi imale doći jedna za drugom, štampane su razdaleko. Tomu je uzrok poglavito taj, što su nam kasnije dolazile nove sbirčice.

Tu prvo mjesto ide pjesme iz Vrbnika, što jih je pokupio mladi rodoljub gosp. Mato Trinajstić. G. Jederlinić iz Omišlja, pop Petar Bogović ml. iz Dubašnice, prijatelj iz Beršeca i Kozljaka, Kažimir Jelušić iz Kastva, Bl. Orlić, Ivan i Miroslav Karabaić iz Punta, A. Stanger iz Voloskoga poslaše nam tko više, tko manje. Nekoliko junačkih iz pulske okolice priposlao je Martin Pavić „slipi prosjak promonturski, a iz „Primorca“, lista Djačke Čitaonice na Rieci, dobili smo takodjer izpisane pjesme iz Istre. Svim budi ovdje izrečena gospodska hvala. Povrh onoga, što nam je poslao g. J. Volčić, pobrali smo

njegove pjesme iz „Novicah“ i „Slovenskoga Glasnika“.

Najvjernija je sbirka g. Trinajstića. U nju se iztražitelji jezika hrvatskoga mogu pouzdati, kao da su sami čuli.

Naslovi pjesmam nisu svi sretno odabrani; nu mi smo jih većinom pustili onako, kako nam napisaše sabirači.

Gdjegod činit će se da je pogrešeno, a nije. Mi smo po mogućnosti sve pustili, kako su nam dali sabirači i s te strane možemo sbirku nazvati posve kritičnom. Nikoga neka ne muti, što će u istoj pjesmi naći rieči na *i* i na *e*, oblike na *im*, *om* i na *in on*.

Narečja se mješaju, a po ovih pjesmah vidjet će se i to, koliko su gdje pomješana. Štamparske pogreške složili smo na kraj knjige i dodali mali tumač tudjih ili nepoznatijih riečih.

Ono nekoliko pjesamah, što je sabrao g. Orlandini, uvrstili smo radi kraja iz kojega potiču. Rakotole su selo kod Motovuna (Montona), gdje hrvatska sviest još nije posve pukla.

U zadnji čas pritekla nam je u pomoć „Matica Hrvatska“ i dala je „Našoj Slogi“ 150 for. pripomoći za štampanje ovih pjesamah. Dobro se djelo samo hvali, a ovo je opet jedan dokaz, da je „Matica“ pošla pravim putem. Što nam je preostalo neštampanih pjesamah, dati ćemo njoj, da jih upotrebi, kad bude štampala veliku sbirku iz svih

krajevah. Dakako, da je vlastna po volji upotrebiti cielu ovu sbirku.

Knjigi je ciena 1 forint. Čisti dobitak namienili smo polovicom „Našoj Slogi", a polovicom „Bratovšćini hrvatskih ljudi u Istri", da se pomognu, jer jim treba pomoći.

Tako će, tko kupi ovu knjigu, ujedno učiniti dobro djelo!

Uprava „Naše Sloge" u Trstu.

Štamparske pogreške.

Diel	str.	redak odozgor	štampano je:	a čitaj:
I.	18	8	ma	mi
„	68	18	Iza	I za
II.	22	opazka	*)	**)
		„	**)	*)
„	28	10	izkati	iskati
„	42	opazka	diela	djela
„	53	11	Kad' se	Kad su se
„	55	naslov LVII	Madićevo	Mladićevo
„	57	3 (LX)	divojcice	divojčice
„	75	21	obziratit	obzirati
„	„	22	tugovai	tugovati
„	79	2 (LXXXII)	ručat mu	mu ručat
„	83	9 (LXXXVII)	Prozcvati	Procvati
„	95	3 (XCVII)	Da ko j'	Da koj
„	110	9	je rub	jelvu (?)
„	120	2 (CXXI)	podase	poda se
„	124	10 (CXXVIII)	ziata	zlata
„	131	5	ćes	ćeš
„	143	2	prijatelja	prijateja
„	153	2	*Trin. sb.*	*Polj. sb.*
„	159	3	*Isti.*	*Volč. sb.*
III.	4	na kraj III. pjesme	—	dodaj: *Fabris. sb.*
„	6	2	Jer bi dva	Jer bi v dva
„	6	4 i 5 (V)	Pomoži	Pomaži
„	8	8	Pak ga j'	Pak ga je
„	8	18	sfedrom	svedrom
„	10	3	Pot	Pet
„	19	12 i 16	sud'nja	sndinja

Diel	str.	redak odozgor	štampano je:	a čitaj:
III.	20	(predzadnji redak XXIV)	s Bronnm	s Bronum
„	21	21	obrnul i	obrnuli
IV.	5	6	pon	pen
„	6	2, 4 i 6 (VIII pjesme)	pln	peln (pun)
„	8	1	cernu	černu
„	8	18	pote	po te
„	13	2 (XVII pj.)	ružorumena	ružo rumena
„	14	4	prosci	prosacah
„	16	15	pinoza	pineza
„	18	9	veselie	veselije
„	19	5 (XXIX pj.)	umrl glada	umrl od glada
„	19	1 (XXX pj.)	plesi, plesi	pleši. pleši
„	22	4	odtkano	otkano
„	22	19	teče, pojaše	teče, pejaše
V.	11	21	sin moj	sine moj
„	12	naslov IV	Za hćerom	Za kćerkom
„	12	9 (IV)	imala	imela
„	13	13	premagat	pomagat
„	14	16	sinci moj	sinci moji
„	15	2 (VI pj.)	mo, milaej	moje milo
VI.	6	14	neztekla	nestekla
„	8	5 i 6	oćes	oćeš
„	8	8	striesi	stresi
„	11	8	volela j'šetati	volela je šetati
„	12	7 odozdol	hladke	hladne
„	15	10	zirenemo	zirenimo
„	26	8 (XIV. pj.)	zvršit ću	izvršit ću
„	27	4	velikol	velikoj
„	30	7	nirh	njih
„	30	2 odozdol (XIX pjesma)	našol	našoj
„	31	6 odozdol	darovot	darovat
„	31	2	špillu	špilju.

3 2044 037 104 007

